

ผลการใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อ
ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500 จังหวัดพัทลุง

วินิตย์ ไชยทองรักษ์

หนังสือนี้เป็นสมบัติของสำนักเขตสอน มหาวชิราวุธวิทยาคม
หากออกยืมกับผู้อื่นโดยไม่ขออนุญาต
ผู้พบเห็นควรแจ้งเจ้าหน้าที่เขตสอนด้วย อันเป็นคุณคุณคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ผลการใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อ
ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500
จังหวัดพัทลุง

ชื่อ – สกุลผู้ทำวิทยานิพนธ์ : นายวินิตย์ ไชยทองรักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. นพเก้า ณ พัทลุง)
.....กรรมการที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.วิทวัฒน์ ชัตติยะมาน)

มหาวิทยาลัยทักษิณอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของมหาวิทยาลัยทักษิณ

.....
(รองศาสตราจารย์ประดิษฐ์ มีสุข)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำเร็จการศึกษา เมื่อวันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ผลการใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อ
ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500 จังหวัดพิจิตร

บทคัดย่อ
ของ
วินิตย์ ไชยทองรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ

2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับ เทคนิคแผนภาพความคิด 2) เปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 20 คน ดำเนินการวิจัยตามแบบแผนการวิจัย 2 แบบ คือ ศึกษากลุ่มเดียววัดก่อน – หลังการทดลอง และ ศึกษากลุ่มเดียววัดหลายครั้งแบบอนุกรม เวลา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปพร้อมกับ เทคนิคแผนภาพความคิด จำนวน 12 แผน 2) แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบ หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ 3) แบบวัดทักษะทางสังคมเป็น แบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- 1) ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
- 2) ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

**The Results of CIPPA Model with Mind Mapping Technique on
Thai Reading Comprehension and Social Skills
of Prathomsuksa 3 Students
at Banthakae Wankru 2500 School , Phatthalung Province**

The background of the page features a large, light blue watermark of the Thaksin University logo. The logo consists of a stylized sunburst at the top, a central emblem with a book and a torch, and a circular border containing the university's name in Thai and English.

AN ABSTRACT

BY

WINIT CHAITONGRAK

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
For the Master of Education Degree in Curriculum and Instruction
At Thaksin University
March 2008**

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare Thai reading comprehension of Prathomsuksa 3 students before and after being instructed by CIPPA model together with mind mapping technique and 2) compare social skills of Prathomsuksa 3 students during the instruction using CIPPA model together with mind mapping technique. The subjects of this study were 20 Prathomsuksa 3 students of Banthakae Wankru 2500 School in the academic year of 2007. The research was conducted in two designs: one group pretest –posttest design and time series design. The instruments used for collecting data included 12 lesson plans using CIPPA model in combination with mind mapping technique, reading comprehension tests in multiple-choice format, and a social skill test.

The findings were as follows:

1. The Thai reading comprehension of Prathomsuksa 3 students after the instruction using CIPPA model together with mind mapping technique was higher than before the instruction.
2. Social skills of Prathomsuksa 3 students taught by CIPPA model together with mind mapping technique each time were higher than before the instruction.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
อาจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง ประธานที่ปรึกษา และผู้ตรวจสอบรูปแบบของงานวิจัย
อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ ชัดติยะมาน กรรมการที่ปรึกษา ซึ่งได้อุทิศเวลาอันมีค่าให้ความช่วยเหลือ
แนะนำแนวทางในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
และขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม และ อาจารย์ ดร.ปรีดา เบญจการ
กรุณาให้เกียรติเป็นคณะกรรมการสอบเพิ่มเติม ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำที่ดี ทำให้วิทยานิพนธ์
ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ครูรัชนี้ รักใหม่ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500)
ครูวนิดา สุขวนิช ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดควนแร่ ครูสมจิตร ปรางสุวรรณ
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหัวหมอน ครูสิริพร สิงหะพล ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลพัทลุง และครูพรรณเพ็ญ โสมณะ ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลพัทลุง ที่ให้
ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งลาน และผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าแค
(วันครู 2500) ตลอดจนครูประภาพรรณ อนุจันทร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้
เครื่องมือ เพื่อนำมาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

ขอขอบคุณอาจารย์มนตรี เต็นดวง ครูสุเมตตา คงสง ครูทวิวรรณ บัวช่วย และ
เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ของสำนักห้องสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ ทั้งวิทยาเขตพัทลุง และวิทยาเขต
สงขลา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสืบค้นเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่สนับสนุนเงินทุนวิจัย จนทำให้
การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ
บิดา มารดา และครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

วินิตย์ ไชยทองรักษ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	สมมติฐานการวิจัย	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	7
	ตัวแปรที่ศึกษา	7
	เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	8
	ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย..	13
	วิสัยทัศน์	13
	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	14
	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	15
	หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500)	
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	16
	คำอธิบายรายวิชา	16
	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	18
	สาระการเรียนรู้รายปี	20
	หน่วยการเรียนรู้	22
	การอ่าน	24
	ความหมายของการอ่าน	24
	ความสำคัญของการอ่าน	24
	จุดมุ่งหมายของการอ่าน	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประโยชน์ของการอ่าน.....	28
องค์ประกอบของการอ่าน.....	30
พื้นฐานของการอ่าน.....	32
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	34
ประสิทธิภาพการอ่าน.....	44
ประเภทของการอ่าน.....	45
ความเข้าใจในการอ่าน.....	47
ความหมายความเข้าใจในการอ่าน.....	47
องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน.....	48
ระดับความเข้าใจในการอ่าน.....	49
แนวทางอ่านเพื่อความเข้าใจ.....	50
แบบจำลองการอ่านที่เน้นความรู้ ความเข้าใจ.....	52
ทักษะทางสังคม.....	54
ความหมายของทักษะทางสังคม.....	54
ความสำคัญของทักษะทางสังคม.....	55
องค์ประกอบของทักษะทางสังคม.....	56
การพัฒนาทักษะทางสังคม.....	64
รูปแบบชิปปาร่วมกับการเทคนิคแผนภาพความคิด.....	66
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบชิปปา.....	66
วัตถุประสงค์ของรูปแบบชิปปา.....	71
กระบวนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบชิปปา.....	71
ความหมายของแผนภาพความคิด.....	73
เทคนิคการเขียนแผนภาพความคิด.....	75
แนวการใช้แผนภาพความคิด.....	80
ประโยชน์การใช้แผนภาพความคิด.....	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบชิปป่าร่วมกับ เทคนิคแผนภาพความคิด.....	83
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน.....	84
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม.....	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนรูปแบบชิปป่า.....	89
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แผนภาพความคิด.....	90
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	92
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	93
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	93
แบบแผนการวิจัย.....	93
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	94
การรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
4 ผลการวิจัย.....	100
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
บทย่อ.....	114
สรุปผล.....	118
อภิปรายผล.....	119
ข้อเสนอแนะ.....	126
บรรณานุกรม.....	127

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	136
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหนังสือที่ใช้ในการวิจัย.....	138
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	144
ภาคผนวก ง คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังเรียน.....	167
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	169
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	198

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการวิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบของทักษะทางสังคม.....	61
2 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับ เทคนิคแผนภาพความคิด.....	101
3 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบชิปป่า ร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด.....	102
4 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด.....	103
5 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่า ร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด.....	104
6 แสดงการเปรียบเทียบความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด.....	105
7 แสดงทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง.....	108
8 แสดงทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ที่ได้รับ การสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับ เทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง....	109
9 แสดงทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ที่ได้รับ การสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง.....	110
10 แสดงทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ที่ได้รับ การสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง.....	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 แสดงความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับ เทคนิคแผนภาพความคิด.....	112
12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด..	145
13 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ภาษาไทย ก่อนเรียน.....	146
14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ภาษาไทย หลังเรียน.....	149
15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะทางสังคม.....	152
16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบวัดทักษะทางสังคม.....	156
17 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน.....	160
18 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียน.....	163
19 แสดงการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะทางสังคม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดแดนซ์.....	166
20 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	168

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดชิปปา (CIPPA) โดยทีศนา แหมมณี.....	70
2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	92

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด.....	106
2 แสดงความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับ เทคนิคแผนภาพความคิด.....	113

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543 : 9 -10) กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาดังกล่าวจะบรรลุผลได้นั้น ต้องอาศัยภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญ กล่าวคือ สำหรับผู้เรียนต้องใช้ภาษาไทยในการแสวงหาความรู้ ทำความเข้าใจ การจดบันทึกความรู้ และการแสดงความรู้ที่ตนเองสร้างขึ้น สำหรับผู้สอนต้องใช้ภาษาไทยในการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่สอนให้มากที่สุด

นอกจากนี้ภาษาไทยยังมีความสำคัญในฐานะเป็นภาษาประจำชาติไทยที่มีความเป็นเอกลักษณ์ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งคนไทยทุกคนควรภาคภูมิใจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความผูกพัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนไทย ดังนั้นทุกคนจึงควรร่วมกันสืบสานวัฒนธรรมเกี่ยวกับภาษาไทย ช่วยกันรักษาภาษาไทยให้คงอยู่ต่อไป โดยการใช้อย่างถูกต้อง ดังกระแสพระราชดำรัสในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชตอนหนึ่งกล่าวว่า “ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่นในทางวรรณคดีเป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี... เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองมาแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านการรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สามคือความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติใหม่มาใช้...” (อมรรัตน์ เทพกำปนาท, 2550)

นอกจากภาษาไทยจะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทยแล้ว ภาษาไทยยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ เป็นสื่อทางความคิด หรือความนึกคิดให้สามารถเข้าใจกันได้ ซึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ต้องใช้ภาษาในการรับความคิดของผู้อื่น ได้แก่ การอ่าน และ

การฟัง และต้องใช้ภาษาในการส่ง หรือการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนไปสู่ผู้อื่น ให้เข้าใจได้ตรงกัน ได้แก่ การพูด และการเขียน ดังนั้นการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีทักษะทั้งสี่ด้านได้แก่ การอ่าน การฟัง การพูด และการเขียน (คณาจารย์สมานมิตร. 2547 : 11)

นอกจากนี้ สมพร แ่งพิพัฒน์ (2547 : 23 – 33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารว่า การสื่อสารจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีภาษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เนื้อหาของสารถ่ายทอดได้ด้วยภาษา ซึ่งเป็นตัวนำสาร ประสิทธิภาพของการนำสารอยู่ที่ทักษะในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะในการสื่อสาร นอกจากภาษาจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแล้ว ภาษายังเป็นเครื่องมือในการสืบค้นด้วย กล่าวคือภาษาเป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นแก่กัน โดยการฟังคำบอกเล่าหรืออ่านข้อเขียนของผู้อื่น ประสพการณ์ทั้งหลายก็จะถ่ายทอดกันต่อไป โดยอาศัยภาษา ทำให้มีผู้รู้มากขึ้น และความรู้ก็แพร่ขยายออกไปมากขึ้น สังคมมนุษย์จึงพัฒนาต่อเนื่องตลอดมา กระบวนการสืบค้นความรู้โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมืออาจทำได้หลายลักษณะ ได้แก่ การฟัง การอ่าน การถาม การคิด และการจดบันทึก

จากบทบาทความสำคัญของภาษาดังกล่าว ในการสอนภาษาจะต้องให้เกิดการเรียนรู้ประกอบไปด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะการอ่านในใจ ซึ่งใช้มากในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้จะต้องส่งเสริมให้รู้จักคิด รู้จักใช้ภาษาทั้งในฐานะผู้รับสาร ซึ่งต้องใช้การฟังและการอ่าน และผู้ส่งสาร (พูดและเขียน) ให้ผู้เรียนได้รับรู้ความรู้เกี่ยวกับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาตลอดเวลา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี (คณาจารย์สมานมิตร. 2547 : 13)

การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความจำเป็น เนื่องจากการอ่านมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิตของบุคคลได้มาก ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านมักจะได้รับความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และมีความรู้เรื่องกว่าผู้ที่ไม่ค่อยมีนิสัยรักการอ่าน เพราะการอ่านเป็นกระบวนการสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ และยิ่งปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าในด้านการพิมพ์ และเทคนิคอื่น ๆ ทำให้วิทยาการต่าง ๆ เผยแพร่ออกมาในรูปของสิ่งพิมพ์เป็นส่วนมาก ดังนั้นการอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้เรียน นิสิต นักศึกษา และมนุษย์ทุกคน เพื่อใช้สำหรับการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง จึงสมควรที่จะต้องรู้หลักการอ่าน และต้องหมั่นฝึกฝนอ่านอยู่เสมอ จึงจะได้รับประโยชน์จากการอ่านได้ตามความต้องการ (สนิท ตั้งทวี. 2538 : 278 – 279)

ความเข้าใจในการอ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการอ่าน หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของการอ่าน ทั้งนี้เพราะจุดประสงค์เบื้องต้นของการอ่านโดยทั่วไป คือ เพื่อความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน อ่านแล้วสรุปใจความได้ ดังนั้นถ้าอ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ก็ทำให้ไม่ทราบว่าคุณเขียนต้องการที่จะสื่ออะไร ทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่าน (ภคมน แก้วภราดัย. 2547 : 60)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านจะเป็นความสามารถพื้นฐานสำคัญของบุคคลในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของทักษะทางสังคม ซึ่งสมยศ มัทธโนบล (2546 : 13 – 14) ได้กล่าวว่าทักษะทางสังคมเป็นความสามารถของบุคคล ที่จะอยู่ร่วมกันในลักษณะของกลุ่มหรือในสังคม สามารถปรับตัวได้ดี ทั้งกับเพื่อนและคนแปลกหน้าได้อย่างรวดเร็ว รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักบทบาทของผู้นำและบทบาทของสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของกลุ่มหรือสังคม ทักษะทางสังคมได้จากการเรียนรู้ และสามารถฝึกฝนจากประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญได้ ถ้าปฏิบัติต่อกันอย่างถูกต้อง ดังนั้นทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาคนและสังคม การพัฒนาบุคคล ได้แก่ การที่ทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันอย่างราบรื่นตลอดจนนำไปใช้แสวงหาความรู้ใหม่ ทำให้สังคมดำรงอยู่ได้และพัฒนาให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้น

การพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และทักษะทางสังคมของผู้เรียน วิธีการหนึ่งที่ผู้วิจัยมีความเห็นว่ามันจะเป็นวิธีที่ใช้ได้ดี คือการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ซึ่งในส่วนของรูปแบบชิปปา ทิศนา ขัมมณี (2548 : 282) ได้กล่าวว่า เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วย 5 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดการสร้างความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ โดยวิธีการสอนรูปแบบนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนากระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กระบวนการแสวงหาความรู้เป็นต้น ในการจัดการเรียนการสอนตามวิธีสอนรูปแบบชิปปานั้นอาจทำได้เป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่ การทบทวนความรู้เดิม การแสวงหาความรู้ใหม่ การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม การแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่ม การสรุปและจัดระเบียบความรู้ การปฏิบัติ หรือแสดงความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้

การใช้แผนภาพความคิดร่วมกับวิธีสอนรูปแบบซิปปา ในขั้นตอนที่ 5 การสรุป และจัดระเบียบความรู้ เป็นวิธีการที่ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปประเด็นสำคัญต่าง ๆ และ จัดระเบียบความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการอ่าน ดังที่ฝ่ายวิชาการเอกซเปอร์เน็ต (2548 : 89 – 93) ได้กล่าวว่า การนำแผนภาพความคิดมาประยุกต์ใช้ สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียน การเขียน และการอ่าน ในขณะที่อ่านหนังสือแต่ละเล่ม ก็ควรจะสรุปประเด็นสำคัญออกมาในรูปของแผนภาพความคิด ซึ่งนอกจากจะช่วยสรุปให้เกิดความเข้าใจอันดีแก่ตัวเราแล้ว ยังเป็นเครื่องมือในการสรุปหมวดหมู่ความรู้ และการจดจำก็จะดียิ่งขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้จากผลการศึกษาของ จุฑารัตน์ โชติรุจิรานนท์ (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเรื่องผลของกลวิธีจัดบันทึกแบบแผนภาพความคิด และวิธีสรุปความที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภาษาแม่ต่างกัน จากผลการศึกษาพบว่าการจัดบันทึกต่างชนิดกัน คือการจัดบันทึกโดยการใช้เทคนิคแผนภาพความคิด และการจัดบันทึกแบบสรุปด้วยตนเอง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ใช้กลวิธีจัดบันทึกโดยการใช้แผนภาพความคิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ใช้กลวิธีจัดบันทึกแบบสรุปความ

จากข้อมูลผลการประเมินคุณภาพระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500) ประจำปีการศึกษา 2549 (เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง. 2550 : 1 – 3) พบว่านักเรียนมีผลการประเมินในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเฉลี่ยร้อยละ 48.38 โดยหากแยกผลการประเมินเป็นด้านความรู้ และทักษะทางภาษา พบว่านักเรียนมีผลการประเมินด้านความรู้เฉลี่ยร้อยละ 45.71 ด้านทักษะทางภาษาเฉลี่ยร้อยละ 49.19 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของระดับเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง และระดับประเทศ ความเข้าใจในการอ่านเป็นส่วนหนึ่งของทักษะการอ่าน ซึ่งจากผลการประเมินระดับชาติพบว่ายังไม่น่าพอใจ ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนอย่างเร่งด่วน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และทักษะทางสังคม โดยใช้รูปแบบซิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.1 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิค
แผนภาพความคิด

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชีปาร่วมกับ
เทคนิคแผนภาพความคิด

1.3 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.4 เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดย
ใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่าง
การสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

2.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
กลุ่มปานกลาง ระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

2.3 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

2.4 เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และ กลุ่มอ่อน จากการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

สมมติฐานการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.1 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.2 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.3 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.4 ความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด แตกต่างกัน

2. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.1 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.2 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.3 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.4 ความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวการผสมผสานระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ได้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

2. ทำให้ทราบผลของการสอนรูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคมของนักเรียน อันจะเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในหน่วยอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ทำให้ได้เครื่องมือในการวัดทักษะทางสังคม ซึ่งสามารถนำไปใช้วัดระดับทักษะทางสังคมของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียนให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

4. ทำให้ทราบแนวการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน อันเป็นความสามารถพื้นฐานในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ตามความต้องการของตนเองได้

5. ทำให้ทราบความเหมาะสมระหว่าง การจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด กับ นักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มประชากร คือนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500) จำนวน 20 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ที่ศึกษาในครั้งนี้ มีดังนี้

1. รูปแบบชิปปร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
2. ระดับความสามารถ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่
 - 2.1 กลุ่มเก่ง
 - 2.2 กลุ่มปานกลาง
 - 2.3 กลุ่มอ่อน

ตัวแปรตาม ที่ศึกษาในครั้งนี้มีดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่าน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่
 - 1.1 ระดับความเข้าใจความหมายตามตัวอักษร
 - 1.2 ระดับความเข้าใจชั้นดีความ
 - 1.3 ระดับความเข้าใจชั้นวิจารณ์

2. ทักษะทางสังคม ประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่

- 2.1 ทักษะการทำงานกลุ่ม
- 2.2 ทักษะการแสวงหาความรู้
- 2.3 ทักษะการสื่อสาร
- 2.4 ทักษะการแก้ปัญหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยที่ 14 เรื่องธรรมชาติเจ้าเอ๋ย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบชิปปร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด หมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 แนวคิด ได้แก่แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวร่างกาย แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ และแนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 7 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปค้นหาได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล หรือความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจกับข้อมูล ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล ประสพการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมที่อาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนกับผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งทีเรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย โดยจัดทำแผนภาพความคิด

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน หมายถึง กิจกรรมการนำเสนอผลงานการจัดทำแผนภาพความคิดจากกิจกรรมในขั้นที่ 5 โดยผู้เรียนคนอื่นคอยตรวจสอบความถูกต้อง และร่วมกันเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ

2. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการอ่านเรื่องราวที่กำหนดให้แล้วเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน ซึ่งวัดได้จากแบบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

2.1 ระดับความเข้าใจความหมายตามตัวอักษร หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านที่เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียน เขียนไว้โดยตรง จากข้อความที่ปรากฏ

2.2 ระดับความเข้าใจขั้นตีความ หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นความหมาย หรือความคิดที่แฝงอยู่ในข้อความ โดยอาศัยบริบทของข้อความสรุปความหมายของข้อความที่อ่าน

2.3 ระดับความเข้าใจขั้นวิจารณ์ หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการใช้ความคิดวิเคราะห์ ตัดสิน ประเมินค่า บอกจุดเด่น จุดด้อยของข้อความ บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านข้อความ

3. ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งวัดได้จากแบบวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.1 ทักษะการทำงานกลุ่ม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นคณะได้อย่างราบรื่น และเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ

3.2 ทักษะการแสวงหาความรู้ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญของบุคคลในการแสวงหาและได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้

3.3 ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการรับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน และมีการตอบสนองต่อกัน

3.4 ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เผชิญทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ แล้วทำให้สามารถดำเนินชีวิตให้อยู่รอด และมีความสุขตามสภาพของตน

4. กลุ่มเก่ง หมายถึง นักเรียนที่สามารถทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเป็นอันดับที่ 1-6

5. กลุ่มปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่สามารถทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเป็นอันดับที่ 7 – 13

6. กลุ่มอ่อน หมายถึง นักเรียนที่สามารถทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเป็นอันดับที่ 14 – 20

7. นักเรียน หมายถึง บุคคลที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบชิปปร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้นำเสนอรายละเอียดของเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 วิสัยทัศน์

1.2 สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้

1.3 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

2. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500) กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

2.1 คำอธิบายรายวิชา

2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

2.3 สาระการเรียนรู้รายปี

2.4 หน่วยการเรียนรู้

3. การอ่าน

3.1 ความหมายของการอ่าน

3.2 ความสำคัญของการอ่าน

3.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

3.4 ประโยชน์ของการอ่าน

3.5 องค์ประกอบของการอ่าน

3.6 พื้นฐานของการอ่าน

3.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

3.8 ประสิทธิภาพการอ่าน

3.9 ประเภทของการอ่าน

4. ความเข้าใจในการอ่าน

4.1 ความหมายความเข้าใจในการอ่าน

4.2 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

- 4.3 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
- 4.4 แนวทางอ่านเพื่อความเข้าใจ
- 4.5 แบบจำลองการอ่านที่เน้นความรู้ ความเข้าใจ
- 5. ทักษะทางสังคม
 - 5.1 ความหมายของทักษะทางสังคม
 - 5.2 ความสำคัญของทักษะทางสังคม
 - 5.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม
 - 5.4 การพัฒนาทักษะทางสังคม
- 6. รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
 - 6.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบชิปา
 - 6.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบชิปา
 - 6.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปา
 - 6.4 ความหมายของแผนภาพความคิด
 - 6.5 เทคนิคการเขียนแผนภาพความคิด
 - 6.6 แนวการใช้แผนภาพความคิด
 - 6.7 ประโยชน์การใช้แผนภาพความคิด
 - 6.8 กระบวนการในการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
- 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน
 - 7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม
 - 7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบชิปา
 - 7.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แผนภาพความคิด

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 วิสัยทัศน์

กรมวิชาการ (2544 : 8 - 9) ได้กำหนดวิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ดังนี้

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนไทยในชาติ เพื่อการสื่อสารและทำความเข้าใจกัน และใช้ภาษาไทยในการประกอบกิจการงานทั้งส่วนตัว ครอบครัว กิจกรรมทางสังคม และประเทศชาติ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบัน และเป็นวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้น การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้องเหมาะสมในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประสบการณ์ เรียนรู้ในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้เกิดความชื่นชม ซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดี และภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ไว้ อันเป็นส่วนเสริมสร้างความมั่งคั่งงามในชีวิต

การเรียนรู้ภาษาไทยย่อมเกี่ยวพันกับความคิดของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นสื่อความคิด การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ในทางสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่างสละสลวยงดงาม ย่อมสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือและเชื่อใจได้

ภาษาไทยเป็นภาษาที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะการรับรู้เรื่องราว ความรู้ และประสบการณ์ ส่วนการพูด และการเขียนเป็นทักษะการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ได้ตรงตามกฎหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้ และใช้ภาษาให้ถูกต้อง นอกจากนั้นวรรณคดี และวรรณกรรม ตลอดจนบทร่ำเรียนของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณคดีพื้นบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีคุณค่า การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาของภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และ

ความงดงามของภาษาในบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดวิสัยทัศน์ดังกล่าว โดยให้ผู้เรียนมีความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และกฎเกณฑ์ทางภาษา แต่เน้นการอ่านมากกว่าด้านอื่น

1.2 สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 12)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูล สารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ในการวิจัยในครั้งนี้ยึดมาตรฐานการเรียนรู้ทุกมาตรฐาน แต่เน้นมาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

1.3 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

กรมวิชาการ (2546 : 4 – 17) ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ดังนี้

1. สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน
2. สามารถเข้าใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง หาคำสำคัญ หรือใช้แผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิด เป็นเครื่องมือการพัฒนาความเข้าใจการอ่าน รู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหา และแสดงความรู้ ความคิด คาดคะเนเหตุการณ์ เรียงราวจากเรื่องที่อ่าน และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ
3. สามารถอ่านในใจ และอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และร้อยกรองได้รวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ และอักขรวิธี และจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้ และความบันเทิง มีมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน
4. สามารถเขียนคำได้ถูกความหมาย และสะกดการันต์ถูกต้อง ใช้ความรู้ และประสบการณ์เขียน ประโยคข้อความ และเรื่องราว แสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และจินตนาการรวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน
5. มีมารยาทการเขียน และมีนิสัยรักการเขียน และใช้ทักษะการเขียนจดบันทึกรู้ ความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
6. สามารถจับใจความสำคัญสิ่งที่ได้ฟัง และได้ดู และเข้าใจเนื้อเรื่อง ถ้อยคำ การใช้น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด และแสดงทัศนะ เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ
7. สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถามสนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ใช้ถ้อยคำ เหมาะสมแก่เรื่อง และอย่างสร้างสรรค์ ตามหลักการพูดมีมารยาทการฟัง การดูและการพูด
8. สามารถสะกดคำโดยนำเสียง และรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ประสมเป็นคำอ่าน และเขียนคำได้ถูกต้อง ตามหลักการทางภาษา
9. เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ และประโยค การเรียงลำดับคำ และเรียบเรียงประโยค ตามลำดับความคิด เป็นข้อความที่ชัดเจน

10. สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วย
ถ้อยคำสุภาพ และรู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน

11. เข้าใจภาษาไทย มีทั้งภาษาไทยกลาง หรือภาษาไทยมาตรฐาน และ
ภาษาถิ่น

12. สามารถเลือกใช้คำคล้องจองแต่งบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้

13. สามารถนำปณิธานคำทาย และบทร่ำเรียนในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียน
และการเล่น

14. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้
และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาการเรียนรู้

15. เข้าใจความแตกต่างของภาษาพูด และภาษาเขียน ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับ
บุคคล และสถานการณ์การสื่อสารใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาการอ่าน
และการเขียน เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย

16. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนตามความเป็นจริง เหมาะแก่กาลเทศะ
และ บุคคล

17. สามารถอ่านนิทานเรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับเด็ก สารคดี บทความ
บทร้อยกรอง และ บทละคร เหมาะสมแก่วัยของเด็ก ให้ได้ความรู้ และความบันเทิง ได้ข้อคิดเห็น
จากการอ่านและนำไปใช้ในชีวิตจริง

ในการวิจัยในครั้งนี้ยึดมาตรฐานการเรียนรู้ทุกมาตรฐาน แต่เน้นมาตรฐาน
การเรียนรู้ช่วงชั้นข้อที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500 (2544 : 28 – 63) ได้กำหนดคำอธิบายรายวิชา
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สาระการเรียนรู้ และ หน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไว้ดังนี้

2.1 คำอธิบายรายวิชา

เข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ และข้อความที่อ่าน ซึ่งเป็นนิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ
สารคดีสั้น ๆ บทความ บทร้อยกรอง ด้วยการหาความหมายจากพจนานุกรม เขียนอธิบาย
ความหมาย เข้าใจประเภทของคำ กลุ่มคำตามหลักภาษา โดยการนำคำมาแต่งประโยค หรือ

ข้อความที่ยาวขึ้น ได้ถูกต้องตามหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ และหลักการแต่งประโยค แสดงความเข้าใจการอ่านใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน โดยการบอก เขียนคำสำคัญของข้อความที่อ่าน หรือเขียนแสดงความคิดเห็น อ่านแล้วแสดงความรู้ ความคิด คาดคะเนเหตุการณ์ ด้วยการพูดหรือการเขียน ท่องจำบทหรือกรอนที่มีความไพเราะ และมีข้อคิดที่ดี ทั้งบทอาขยาน และไม่ใช้บทอาขยาน

อ่านและเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด โดยนำเสียงและรูปพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์มาประสมคำ ตามมาตราตัวสะกด มาตราต่าง ๆ ที่เป็นคำยาก และใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นคำที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น อ่านสะกดคำตามหลักการสะกดคำ คำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่ใช้การันต์ คำที่เป็นอักษรควบ อักษรนำ อ่านแล้วจำคำได้แม่นยำ อ่านได้คล่องและเร็ว อ่านในใจร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง แล้วเขียนตอบคำถาม ข้อคิดเห็น ใจความสำคัญ แนวปฏิบัติ ย่อเรื่อง สรุปความ บรรยายความเข้าใจ และเขียนแผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิด พุดตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน อ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรองได้คล่อง และถูกต้องตามอักขรวิธี เขียนคำยากที่ไม่ตรงมาตราตัวสะกด สามารถนำไปใช้เขียนได้ตรงความหมาย เขียนใจความสำคัญ เขียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการ เขียนบันทึกอนุทิน บันทึกประสบการณ์ บันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเขียนจินตนาการ พุดใจความสำคัญ ความคิดเห็นจากการดูหรือฟังสื่อต่าง ๆ พุดซักถามความคิดเห็นเป็นประโยค พุดเล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ เล่าเรื่องจากประสบการณ์ ผันอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำได้ถูกต้องทั้งการอ่าน การเขียน และการพุด ใช้แผนภาพความคิดยกกร่างก่อนเขียนหรือพุด ใช้ภาษาไทยกลาง ภาษาถิ่น ได้ถูกต้องทั้งการออกเสียงและความหมาย นำคำมาแต่งเป็นกลอน 4 และกาพย์ยานี 11 มีเสียงสัมผัสคล้องจองถูกต้องตามรูปแบบการแต่ง เล่นปริศนาคำถามในชั้นเรียน แล้วจัดทำเป็นสมุดภาพปริศนาคำทายหรือบทร้องเล่น รวบรวมบทร้องเล่นที่มีในท้องถิ่น จัดทำคำแนะนำวิธีเล่นสั้น ๆ และนำมาสาธิตการเล่น ใช้ทักษะการอ่าน การเขียน การพุด การฟัง และการดูสื่อสารสนเทศ จากคอมพิวเตอร์ในการหาความรู้ และพัฒนาการเรียนรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นด้วยการสนทนา แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การอภิปราย และการเขียน ร่วมกับผู้อื่น อ่านและเขียนได้คล่องเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

มีบุคลิกการอ่านที่ดี เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ ทั้งความรู้ และความบันเทิง จากห้องสมุด หรือมุมหนังสือ หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ แสดงมารยาทในการอ่านในห้องสมุด หรือการอ่านในห้องเรียน จัดบันทึกข้อมูลที่สำคัญจากการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน ใช้เวลาว่าง

ในการอ่าน ทั้งหนังสือที่เป็นความรู้ และความบันเทิง มีมารยาทในการเขียน ด้วยลายมือสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ ลายมืออ่านได้ง่าย และชัดเจน ใช้ภาษาสุภาพ มีนิสัยรักการเขียน มีมารยาทในการฟังหรือพูด ใช้ภาษาสุภาพ และ สร้างสรรค์ในการสนทนา การสื่อสาร ใช้คำที่เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนถูกต้องกับบุคคล และสถานการณ์ ใช้ตัวเลขไทยในการเขียนอยู่เสมอ จนเป็นนิสัย พูดและเขียนแต่ความจริง โดยใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่บุคคลและสถานการณ์

ในการวิจัยในครั้งนี้ยึดคำอธิบายรายวิชาดังกล่าว โดยเน้นส่วนเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

1. สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่อง และเร็ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

2. สามารถเข้าใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง หาคำสำคัญ หรือใช้แผนภาพความคิดเป็นเครื่องมือพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน รู้จักใช้คำถาม เกี่ยวกับเนื้อหา และแสดงความรู้ ความคิด การคาดคะเนเหตุการณ์ เรื่องราว จากเรื่องที่อ่าน และกำหนดแนวทางปฏิบัติ

3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ และอักขรวิธี และจดจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ และมีความหมาย

4. สามารถเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ ทั้งความรู้ และความบันเทิง

5. มีมารยาทในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน

6. สามารถเขียนคำได้ถูกต้องความหมาย และสะกดการันต์ได้ถูกต้อง

7. ใช้ความรู้ และประสบการณ์เขียนประโยค ข้อความและเรื่องราว

แสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

8. มีมารยาทในการเขียน และมีนิสัยรักการเขียน

9. ใช้ทักษะการเขียนจดบันทึก ความรู้ ประสบการณ์และเรื่องราว

ในชีวิตประจำวัน

10. สามารถจับใจความสำคัญสิ่งที่ได้ฟังและดูได้

12. เข้าใจเนื้อเรื่อง ถ้อยคำ การใช้คำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด

13. สามารถแสดงทัศนะเรื่องราวที่ฟัง และดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ

14. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

15. สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่องถ่ายทอด
ความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์

16. ใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่อง และอย่างสร้างสรรค์ตามหลักการพูด

17. สามารถสะกิดคำ โดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
ประสมเป็นคำ

18. อ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา

19. เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ และประโยค

20. สามารถเรียบเรียงคำเป็นประโยคที่มีความหมาย

21. สามารถเรียบเรียงประโยคตามลำดับความคิดเป็นข้อความที่ชัดเจน

22. สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

23. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพ

24. รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน

25. เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลาง หรือภาษามาตรฐาน และภาษาถิ่น

26. สามารถเลือกใช้คำคล้องจองแต่งบทร้อยกรองง่าย ๆ

27. สามารถนำปริศนาคำทาย และบทรื่อง เล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น

28. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้

และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

29. ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาการเรียนรู้

30. เข้าใจความแตกต่างของภาษาพูด และภาษาเขียน

31. ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์การสื่อสาร

32. ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาการอ่านและการเขียน

33. เห็นคุณค่าการใช้เลขไทย

34. ใช้ภาษาพูด และภาษาเขียนตามความเป็นจริงเหมาะสมแก่โอกาสและบุคคล

35. สามารถอ่านนิทานเรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับเด็ก สารคดี บทความ บทร้อยกรอง

และบทละครที่เหมาะสมกับวัยให้ได้ความรู้ และความบันเทิง

36. นำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การวิจัยในครั้งนี้ยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทุกข้อ แต่เน้นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่
เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.3 สารการเรียนรู้รายปี

1. การสะกดคำตามหลักการสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดที่มีพยัญชนะและสระเป็นมาตราตัวสะกด (ติ ตุ เป็นตัวสะกด) คำที่ใช้การันต์ทั้งการอ่านและการเขียน
2. อักษรควบ และอักษรนำ
3. การผันวรรณยุกต์ อักษรควบ และอักษรนำ
4. ความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน
5. การหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และรายละเอียดของเรื่องที่ยาวขึ้นและเรื่องมีหลายเหตุการณ์
6. การหาคำสำคัญของประโยค และข้อความ
7. การใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือ แผนภาพความคิด พัฒนาความเข้าใจการอ่านหรือคาดคะเนเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่อ่าน
8. การใช้คำถาม ถามเนื้อหาที่อ่านหรือตอบคำถาม แสดงความรู้ ความเข้าใจ การอ่าน หรือคาดคะเนเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่อ่าน
9. การใช้กระบวนการอ่านพัฒนาการอ่าน การกวาดสายตาการอ่านที่ถูกต้อง การเลือกอ่านข้อความที่ต้องการอ่าน เพื่อหาความรู้ และแนวปฏิบัติ
10. การอ่านในใจ บทร้อยกรอง ร้อยแก้วที่มีความยาวมากขึ้น
11. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองถูกต้องตามอักขรวิธี และการแบ่งวรรคตอนที่มีความยาวมากขึ้น ตามลักษณะคำประพันธ์ทั้งการอ่านออกเสียงธรรมดา และ ทำนองเสนาะ
12. การเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งประเภทความรู้ และความบันเทิง จากแหล่งความรู้ และห้องสมุด
13. มารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน
14. การเขียนคำตามความหมายและตัวสะกดการันต์
15. การเขียนเรื่องราวที่เป็นความรู้ และประสบการณ์
16. การเขียนเรื่องราวที่แสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ
17. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน
18. มารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน และการจัดบันทึก
19. การใช้ทักษะการเขียนจัดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน

20. การฟังและดูเรื่องที่เป็นความรู้ และ บันทึกลง เช่น นิทาน ละคร
รายการโทรทัศน์ วิทย์ ที่เป็นประโยชน์ จับใจความสำคัญ ตอบคำถาม เล่าเรื่อง เรื่องที่ฟังและดู
21. การเข้าใจเนื้อเรื่องที่เป็นความรู้ การอธิบาย นิทาน ละคร รายการโทรทัศน์ วิทย์
การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง กิริยา ท่าทางของผู้พูด ตัวละคร จากการฟังและดู
22. การแสดงทัศนะเกี่ยวกับความรู้ การอธิบาย นิทาน ละคร รายการ
โทรทัศน์ วิทย์ อย่างมีวิจารณ์ญาณในการฟังและดู
23. การตั้งคำถาม และการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ การอธิบาย นิทาน ละคร
จากการฟังและการดู
24. การสนทนา แสดงความคิดเห็น มีเหตุผล เป็นประโยชน์ได้หลากหลาย
25. การเล่า ประสบการณ์ เล่าเรื่องที่เป็นข่าว เหตุการณ์ การเล่านิทาน
การรายงานหน้าชั้น การอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก
26. หลักการพูด การใช้ถ้อยคำ เหมาะสมแก่เรื่องอย่างสร้างสรรค์
27. มารยาทในการฟัง การดู และการพูด
28. การสะกดคำ ที่ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดคำที่มีอักษรควบ
หรือที่มีพยัญชนะสระเป็นตัวสะกด การอ่านคำที่ใช้การันต์ การอ่านอักษรควบ อักษรนำ การอ่าน
คำที่มี ฤ ฦ การอ่านคำ ฑ การอ่านคำผันอักษรควบและอักษรนำ
29. การเขียนคำมาตราตัวสะกดที่ตรง และไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่เป็น
อักษรควบ และคำที่มีพยัญชนะ และสระเป็นมาตราตัวสะกด คำอักษรควบ อักษรนำ คำที่มี ฤ ฦ
คำที่ใช้ ฑ และ ด การผันอักษรควบ อักษรนำ ทั้งที่เป็นคำข้อความ และประโยค
30. ความหมายของคำ กลุ่มคำ และประโยค การนำคำมาแต่งประโยคตามหน้าที่
ของคำ ที่เป็นประธาน กริยา กรรม และส่วนของประโยค
31. การนำคำมาเรียงเป็นประโยคที่มีส่วนขยาย
32. การนำประโยคมาเรียงเป็นข้อความที่ยาวขึ้นตามประสบการณ์ และความคิดเชิง
สร้างสรรค์
33. การใช้ภาษาสุภาพในการสนทนา
34. การแนะนำผู้อื่น การรายงานหน้าชั้นเรียน และการเขียนข้อความ
ตามประสบการณ์และความคิดเชิงสร้างสรรค์
35. การใช้ภาษาที่สุภาพในการอภิปรายเป็นกลุ่ม และเป็นคณะ หน้าชั้น
หรือเขียนแสดงความคิดเห็นเป็นข้อความย่อหน้าที่ยาวขึ้น

36. การคิดไตร่ตรองก่อนพูด และเขียน โดยร่างความคิดหรือระดมความคิด
จัดระเบียบความคิดก่อนพูด และเขียน
37. การใช้ภาษาไทยกลาง และภาษาถิ่นในการพูด และเขียน
38. การพูดและเขียนคำคล้องจอง
49. การเขียนภาพย่น 11 ถูกต้องตามหลักคำประพันธ์ที่มีความคิดงดงาม
40. ปริณาคำทาย บทร้องเล่นในท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า วีรีข้าวสาร
41. การใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน การแสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้อย่าง
กว้างขวาง และใช้ทักษะทางภาษาทำงานร่วมกับผู้อื่น
42. การใช้วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ การบันทึกเสียง คอมพิวเตอร์ ในการสร้างพื้นฐาน
การเขียนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น
43. การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนตามสถานการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น
44. การใช้ภาษา และถ้อยคำการสื่อสารเหมาะกับฐานะของบุคคล และสถานการณ์
ได้อย่างกว้างขวางขึ้น
45. การพูดตามความเป็นจริงและใช้ภาษาที่สุภาพ เหมาะแก่กาลเทศะ
และบุคคล
46. การอ่านนิทานสุภาษิต เรื่องสั้นสำหรับเด็กที่มีความยาวยิ่งขึ้น สารคดี บทความ
ที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 กาพย์บัง
16 และกาพย์สุรางคนางค์ 28 กลอนดอกสร้อย และกลอนสุภาพสั้น ๆ ที่ให้ข้อคิด
และบทละคร
47. ข้อคิดเห็นจากการอ่านที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตจริง
การวิจัยในครั้งนี้ยึดสาระการเรียนรู้รายปีที่เกี่ยวข้องทั้งการพูด การฟัง การอ่าน
การเขียน วรรณคดี และวรรณกรรม แต่เน้นสาระการเรียนรู้รายปีที่เกี่ยวกับการอ่าน

2.4 หน่วยการเรียนรู้

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500) กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 16 หน่วย
เวลาเรียนทั้งหมด 280 ชั่วโมง โดยแยกตามหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนี้

หน่วยที่ 1	ปฏิบัติการสายลับจิ๋ว	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
หน่วยที่ 2	บึงใหญ่ในป่า	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
หน่วยที่ 3	พลังงานคือชีวิต	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง

หน่วยที่ 4	ความฝันนั้นเป็นจริงได้	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
หน่วยที่ 5	ทนายปัญหากับคุณตา	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
หน่วยที่ 6	ภูมิใจภาษาไทยของเรา	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
หน่วยที่ 7	คนดีมีสัจจะ	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
หน่วยที่ 8	คิดไปรู้ไป	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
หน่วยที่ 9	อาหารดีมีคุณภาพ	เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
หน่วยที่ 10	นอกเมือง...ในกรุง	เวลาเรียน 18 ชั่วโมง
หน่วยที่ 11	ส่งข่าว...เล่าเรื่อง	เวลาเรียน 18 ชั่วโมง
หน่วยที่ 12	ประชาธิปไตยใบเล็ก	เวลาเรียน 18 ชั่วโมง
หน่วยที่ 13	ของดีในตำบล	เวลาเรียน 18 ชั่วโมง
หน่วยที่ 14	ธรรมชาติเจ้าเอ๋ย	เวลาเรียน 24 ชั่วโมง
หน่วยที่ 15	บันทึกความหลัง	เวลาเรียน 18 ชั่วโมง
หน่วยที่ 16	คุยกับคุณปู่	เวลาเรียน 18 ชั่วโมง

โดยในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาหน่วยที่ 14 ธรรมชาติเจ้าเอ๋ย ตามรายละเอียดดังนี้

ชีวิตนกเงือก	เวลา 2 ชั่วโมง
ป่าไม่มีชีวิต	เวลา 2 ชั่วโมง
ปลาพะยูน	เวลา 2 ชั่วโมง
นกนางแอ่น	เวลา 2 ชั่วโมง
สีนามิ	เวลา 2 ชั่วโมง
ลมเกิดขึ้นได้อย่างไร	เวลา 2 ชั่วโมง
ภูเขาหัวล้าน	เวลา 2 ชั่วโมง
น้ำคือชีวิต	เวลา 2 ชั่วโมง
ช้างไทย	เวลา 2 ชั่วโมง
ฝนกรด	เวลา 2 ชั่วโมง
ชีวิตใต้ทะเล	เวลา 2 ชั่วโมง
หัวใจปลาตีน	เวลา 2 ชั่วโมง
รวมเวลาทั้งหมด	24 ชั่วโมง

3. การอ่าน

3.1 ความหมายของการอ่าน

มีผู้ให้ความหมายการอ่านไว้ดังนี้

ศิวภานท์ ปทุมสูตร (2540 : 13) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การออกเสียงตามหนังสือเพื่อให้ได้ความ หรือ เข้าใจความ หรือเพื่อสื่อความหมายตามหนังสือ หรือแม้ไม่ออกเสียงแต่ทำความเข้าใจความหมายต่าง ๆ ตามหนังสือ และยังมีความหมายกว้างถึงการสังเกตพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ให้เข้าใจ ตลอดจนการคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจนั้นด้วย

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 1) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

รัญจิตร แก้วจำปา (2544 : 10) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การรับสารโดยมีหนังสือเป็นสื่อ ซึ่งผู้รับสารจะต้องคิดพิจารณาทำความเข้าใจสารตามตัวหนังสือที่ผู้สื่อเขียนไว้

ศุภวรรณ มองเพชร (2545 : 88) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการแห่งความคิดในการรับสารเข้าและส่งสารออก ในขณะที่อ่านสมองของผู้อ่านจะต้องคิดตามผู้เขียนหรือตีความข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา ผู้อ่านที่ดีนั้นจะเข้าใจข้อความที่ตนอ่านได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ผู้อ่านช้าและไม่ค่อยเข้าใจสิ่งที่ตนอ่านจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขตนเองโดยรีบด่วน

พิมพ์ร สอพิมาย (2546 : 34) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การรับสารจากสิ่งตีพิมพ์ โดยวิธีการแปลความจากตัวหนังสือให้เข้าใจเพื่อให้ได้ความรู้ ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547 : 5 – 6) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความภาษาเขียนสู่ภาษาพูด เพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยอาศัยการฝึกฝน ด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดทักษะ และเป็นกระบวนการการรับรู้ตัวอักษรเพื่อค้นหาความหมายของคำ ดังนั้น ความยากง่ายและความชัดเจนของสารจึงมีอิทธิพลต่อการค้นหาความหมายของคำที่ปรากฏในสารของผู้อ่าน

กล่าวโดยสรุป การอ่านหมายถึง กระบวนการรับสารจากตัวหนังสือ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร

3.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล โดยมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

สนิท ตั้งทวี (2538 : 278 – 279) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญในการมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิตของบุคคลได้มาก ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านมักจะได้รับความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และมีความรุ่งเรืองกว่าผู้ที่ไม่ค่อยมีนิสัยรักการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาจะต้องอ่านหนังสือให้มากกว่าคนประเภทอื่น เพราะการอ่านหนังสือเป็นชีวิต และเป็นสิ่งจำเป็นแก่บุคคลประเภทนี้อย่างยิ่ง ด้วยเหตุที่ว่าผู้ที่กำลังอยู่ระหว่างการศึกา จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ ฉะนั้นจึงจำเป็นจะต้องอาศัยการสื่อสารรับรู้เรื่องราวด้วยการอ่านหนังสือจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นประจำ นอกจากนี้การรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ดีนั้นจะช่วยเสริมสร้างความรู้ ความคิดแก่ผู้อ่าน และเกิดประโยชน์เพิ่มพูนจนไม่อาจประมาณค่าได้ การอ่านยังเป็นกระบวนการสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ และยังปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าในด้านการพิมพ์ และเทคนิคอื่น ๆ ทำให้วิทยาการต่าง ๆ เผยแพร่ออกมาในรูปของสิ่งพิมพ์เป็นส่วนมาก นั่นคือ การอ่านจึงได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญ ของนักเรียน นิสิต นักศึกษา เพื่อใช้สำหรับการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

ศิวภานท์ ปทุมสูตร (2540 : 15 – 16) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญในการเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ ความคิด และวิจารณ์ญาณให้คนเรามีความเจริญงอกงามทางวุฒิภาวะ วุฒิปัญญา และความสามารถได้ดียิ่ง การอ่านช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาในชีวิต และจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้โดยตัวของตัวเอง การอ่านเป็นเสมือนสะพานเชื่อมประสานความรู้ ความเข้าใจของมวลมนุษย์ ทุกชาติภาษาให้ถึงกัน ให้ประจักษ์ในความจริงเดียวกัน และให้สามารถประกอบกิจต่าง ๆ อันเป็นคุณประโยชน์ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 2 - 3) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ในทุกเรื่อง ซึ่งมีอยู่ในทรัพยากรสารนิเทศทุกประเภท โดยเฉพาะความอยากรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในโลกนี้มีทั้งข่าวดีและข่าวร้าย ผู้ที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้จะไม่ได้รับข่าวสารในแต่ละวัน นอกจากนี้การอ่านยังช่วยในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ กล่าวคือการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านมีการเตรียมตัวที่ดี ศึกษาสู่ทางในการพิชิตคู่ต่อสู้ให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านการแสดงความคิดเห็น การใช้สติปัญญาไตร่ตรองอย่างชาญฉลาด การรู้จุดอ่อนของคู่ต่อสู้ทำให้ผู้อ่านศึกษาข้อมูลเป็นอย่างดี การอ่านยังช่วยให้ผู้อ่านเป็นคนมีเหตุผล มีความคิดอันกว้างไกล การอ่านช่วยให้ผู้อ่านที่ผิดหวังในชีวิตช่วยคลายทุกข์ มีกำลังใจในการดำรงชีวิตต่อไป

พนิตนันท์ บุญพามี (2542 : 2 – 3) กล่าวว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวัตถุ วิทยาการ และความนึกคิด การอ่านช่วยให้เราสามารถติดตามความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าได้ทันการ การอ่านจะช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และวิจารณญาณให้คนเรามีความองอาจทางวุฒิภาวะ วุฒิปัญญา และความสามารถมากยิ่งขึ้น การอ่านส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้โดยตนเอง รวมทั้งสามารถพัฒนาคนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ดี การอ่านเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมประสานความรู้ ความเข้าใจของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาให้ถึงกัน ให้ประจักษ์ในความจริงอย่างเดียวกัน และให้สามารถประกอบกิจต่าง ๆ อันเป็นคุณประโยชน์ร่วมกันได้เป็นอย่างดี หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า การนำมนุษย์ผ่านพรมแดนทางภูมิประเทศ และวัฒนธรรม ขณะเดียวกันการอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินในชีวิตมากขึ้น เพราะการอ่านวรรณกรรมดี ๆ ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินในยามว่าง

รัญจิตร แก้วจำปา (2544 : 10) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญเนื่องจากเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทำให้เกิดความรอบรู้ เป็นเครื่องมือพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นเครื่องประเทืองอารมณ์ ช่วยพัฒนาจิตใจ และพัฒนาอาชีพ

ศุภวรรณ มองเพชร (2545 : 89) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือว่าสามารถทำได้เนื้อหา สาระความรู้ มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เอง ในขณะที่อ่าน การอ่านส่งเสริมให้สมองดีขึ้น มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น

สมพร แผ่่งพิพัฒน์ (2547 : 122 – 123) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญในการช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง ช่วยพัฒนาความคิดและยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญทางการศึกษาในการช่วยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน ช่วยให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพ ช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพ การอ่านช่วยแก้ปัญหาในใจได้ นอกจากนี้การอ่านยังช่วยให้เกิดความจรรโลงใจ ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีคุณค่า

กล่าวโดยสรุป การอ่านมีความสำคัญทั้งระดับบุคคลและระดับสังคม โดยระดับบุคคลนั้นการอ่านจะทำให้ผู้อ่านมีความรู้ มีสติปัญญา ได้พัฒนาความคิดให้กว้างไกล ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ส่วนในระดับสังคมนั้น หากบุคคลได้นำความรู้ สติปัญญาที่ได้รับจาก

การอ่านมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่มีประโยชน์กับบุคคลอื่น ก็ถือได้ว่าการอ่านมีความสำคัญต่อสังคม

3.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านย่อมมีจุดมุ่งหมาย ผู้อ่านแต่ละคนอาจมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน โดยมีกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

สนิท ตั้งทวี (2538 : 279) กล่าวว่า การอ่านนั้นมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยละเอียดหรือโดยย่อ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น เพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริง เพื่อการศึกษาค้นคว้า เพื่อต้องการให้เป็นที่ยอมรับในวงสังคม เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน แต่หากจะสรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านจะมี 2 ประการคืออ่านเพื่อให้รู้ และอ่านเพื่อให้เกิดความบันเทิง

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2542 : 8) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อความรู้ เพื่อให้เกิดความคิด เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อความจรรโลงใจ และอ่านเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ เช่นความมั่นคงในชีวิต การยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นต้น

รัญจิตร แก้วจำปา (2544 : 11) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าเพื่อความรู้ เป็นการอ่านเพื่อความรู้ทางวิชาการที่ถนัดหรือที่ศึกษาอยู่ อ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านเพื่อผ่อนคลาย อ่านเพื่อพัฒนาจิตใจ เป็นการอ่านเพื่อช่วยให้จิตใจสูงขึ้น อ่านเพื่อหาคำตอบ เป็นการอ่านเพื่อนำความรู้มาแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่นอ่านฉลากยา อ่านประกาศ เป็นต้น

ศุภวรรณ มองเพชร (2545 : 89) กล่าวว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมายคืออ่านเพื่อรู้ข่าว เป็นการอ่านเพื่อความรู้ ซึ่งควรอ่านให้ได้ปริมาณมากที่สุด ขณะอ่านต้องคิดว่าอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร มีอะไรที่ควรทราบเพิ่มเติมอีกบ้าง อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้วิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรการเรียนการสอน อ่านเพื่อประกอบอาชีพ เป็นการอ่านข่าวสารสารคดี หรือบทความในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านผ่อนคลายความตึงเครียด และหาความสุขให้แก่ชีวิต อ่านเพื่อบำบัดความทุกข์ เป็นการอ่านที่จะช่วยคลายความทุกข์ลง เช่นอ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา คำสอน จิตวิทยา หนังสือประเภทให้กำลังใจ ในการต่อสู้ชีวิต เป็นต้น

สมพร แพร่งพิพัฒน์ (2547 : 124) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการอ่านนั้นเพื่อความรู้ เพื่อความบันเทิง เพื่อความคิดแปลกใหม่ เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ เพื่อพัฒนาอาชีพ และเพื่อพัฒนาสังคม เพราะการรับรู้ความรู้ ความคิดแปลกใหม่ ผสมผสานการเรียนรู้จากสื่อ

ทันสมัย จะทำให้เกิดการพัฒนาตน เพื่อนำไปสู่การสร้างรายได้เพิ่มขึ้นได้อีกทางหนึ่ง แต่การอ่านจะเป็นไปตามความมุ่งหมายอย่างไรหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของการอ่านให้ชัดเจนด้วย

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547 : 9 – 11) ได้กล่าวว่าจุดประสงค์ของการอ่านนั้นเป็นเป้าหมายที่ผู้อ่านกำหนดขึ้นในการอ่านแต่ละครั้ง ผู้อ่านอาจต้องการอ่านสารเพื่อให้เกิดความรู้ หรืออาจต้องการเพียงอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ก็ถือว่าเป็นจุดประสงค์ของการอ่านทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตาม จุดประสงค์ของการอ่านนั้นอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ จุดประสงค์ทางพุทธิพิสัย จุดประสงค์ทางจิตพิสัย และจุดประสงค์ทางทักษะพิสัย แต่ต่อมาในยุคข้อมูลข่าวสารได้มีการแบ่งจุดประสงค์ของการอ่านออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต้นซึ่งเป็นระดับพื้นฐาน เข้าใจความหมายของคำ กลุ่มประโยค และเรื่อง ระดับกลาง เป็นระดับที่มีความคิดเห็นสอดแทรก และระดับสูงเป็นการค้นหาความคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน

กล่าวโดยสรุป การอ่านมีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อหาความรู้ เพื่อความบันเทิง เพื่อจรรโลงใจ เพื่อความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และเพื่อพัฒนาสังคม

3.4 ประโยชน์ของการอ่าน

การอ่านทำให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายแก่ผู้อ่าน โดยมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 3 – 11) กล่าวว่า การอ่านมีประโยชน์สำหรับการศึกษาเล่าเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน ตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และจนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษา โดยช่วยในการค้นคว้า เขียนรายงาน ทำการบ้าน เป็นคู่มืออ่านประกอบ การเรียนการสอนทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตร หลังจากนั้นเมื่อจบการศึกษาแล้ว การอ่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การอ่านช่วยพัฒนาตนเอง และพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาอาชีพก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การอ่านช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ ทำให้เป็นคนทันสมัย สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ นอกจากนี้การอ่านยังเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง ทั้งด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

รัญจิตร แก้วจำปา (2544 : 11) กล่าวว่า การอ่านมีประโยชน์ทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา ทางวิชาการ ทางโลกทัศน์ ทางความรู้รอบตัว ทางการวิเคราะห์มีเหตุผล และทางการงานอาชีพ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547 : 8) ได้กล่าวว่าประโยชน์ของการอ่านเป็นผลที่เกิดขึ้นตามจุดประสงค์ ผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่ดีจึงถือว่าเป็นประโยชน์ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง ประโยชน์ของการอ่านเกิดขึ้นจากองค์ประกอบสองประการ คือผู้อ่านกับผลที่ได้จากการอ่าน ดังนั้นผู้อ่านจะเป็นบุคคลใดก็ได้ที่สามารถใช้การอ่านให้สามารถเกิดผลตามจุดประสงค์ และผลที่ได้ถือเป็นประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้

ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านสามารถพัฒนาอาชีพการงาน และการศึกษา ให้กว้างขวางทันต่อเหตุการณ์ ช่วยให้เจริญก้าวหน้าตามเป้าหมายที่วางไว้ ด้วยเหตุผลที่ความรู้ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ในแต่ละวันถ้ามิได้มีการติดตามข่าวสารตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็เหมือนกับบุคคลผู้นั้นได้ก้าวถอยหลังไปวันละ 1 ก้าว

ผลของการอ่านสารจะทำให้ผู้นั้นเข้าใจสังคม ยิ่งอ่านมากก็จะเห็นความแตกต่างของสภาพของสังคมต่าง ๆ บนพื้นโลก การอ่านจึงช่วยสร้างมโนธรรม ความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกของผู้อ่านจะช่วยสร้างความเข้าใจบุคคลในสังคมให้ดีขึ้น

ผู้อ่านที่อ่านสารอย่างสม่ำเสมอ ในช่วงเวลาที่ผ่านไป สามารถเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาที่แตกต่างกันตามช่วงเวลานั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลทางภาษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางภาษาอันเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่ายิ่งสำหรับเยาวชนรุ่นหลัง

ผู้อ่านที่อ่านสารประเภทต่าง ๆ ได้พบวาระระดับการใช้ภาษาของผู้เขียนสารแตกต่างกัน ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างเหล่านั้นเพื่อเลือกภาษาที่เหมาะสมไปใช้ในการปฏิบัติงานของตนได้

การติดตามข่าวสารต่าง ๆ ด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอทุกวัน นอกจากจะทำให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในการอ่านสูงขึ้นแล้ว ยังสามารถติดตามความก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไปในทางการพัฒนาทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมซึ่งสามารถนำส่วนที่เห็นว่าเหมาะสมกับสังคมไทยมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

การอ่านช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ทางหนึ่ง โดยการอ่านสารที่ให้ ความเพลิดเพลิน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

กล่าวโดยสรุปการอ่านให้ประโยชน์ต่อผู้อ่านหลายประการทั้งในด้านความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลิน อีกทั้งยังให้ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติด้วยการนำความรู้ มาพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป

3.5 องค์ประกอบของการอ่าน

การอ่านจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้นั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ โดยมีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

สนิท ตั้งทวี (2538 : 281) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่

1. ผู้อ่าน การอ่านจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีผู้อ่าน
2. ตัวอักษร ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร แล้วอ่านได้ แต่ไม่เข้าใจความหมายของตัวอักษร ก็จะไม่ถือว่าเป็นการอ่านในที่นี้
3. ความหมาย ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรชัดเจน สามารถเข้าใจความหมายของตัวอักษรก็ถือว่าเป็นการอ่าน แต่ยังไม่สมบูรณ์ เพราะมีเพียงทักษะทางด้านความเข้าใจศัพท์
4. เลือกความหมาย ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร เข้าใจความหมายของตัวอักษร และสามารถเลือกความหมายที่ดีที่สุด ในหลาย ๆ ความหมายของคำ ที่ถูกห้อมล้อมด้วยบริบท (Context) ได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยการพิจารณาด้วยเหตุและผลเช่นนี้ จะถือว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ เพราะมีทักษะทางด้านความเข้าใจเนื้อเรื่อง และความคิดเชิงวิจารณ์เพิ่มขึ้น
5. การนำไปใช้ การอ่านที่จะมีความสมบูรณ์ที่สุดได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านมีกระบวนการที่ต่อเนื่อง คือ ผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร เข้าใจความหมายของตัวอักษร สามารถเลือกหาความหมายที่ดี หรือถูกต้องที่สุด และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้อ่าน จนกระทั่งเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ต่อสังคมต่อไป การอ่าน เช่นนี้ถือว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ที่สุด หรืออาจจะเรียกว่าอ่านเป็น เพราะมีความคิดเชิงสร้างสรรค์เพิ่มเติม

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539 : 83 – 84) กล่าวว่า การอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ ความเจริญเติบโต และพัฒนาการด้านต่าง ๆ จะมีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านแตกต่างกัน โดยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการอ่านมีดังนี้

1. ภูมิหลังของประสบการณ์ เป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่าน เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถให้ความหมายแก่สัญลักษณ์ที่อ่าน และสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ ความแตกต่างในด้านประสบการณ์ของผู้อ่านจะทำให้สัมฤทธิ์ผลในการอ่านแตกต่างกัน
2. การจะประสบความสำเร็จในการอ่านได้ ผู้อ่านจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ อยู่ระดับหนึ่ง วุฒิภาวะของผู้อ่านจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญถึงความพร้อมในการเรียนรู้ และการอ่าน

3. สติปัญญา มีส่วนสำคัญต่อความพร้อม และสัมฤทธิ์ผลในการอ่าน เพราะการอ่านซึ่งต้องใช้ความคิดในระดับนามธรรม จำเป็นต้องอาศัยสติปัญญาอยู่มาก

4. สุขภาพที่ดี จะช่วยให้อ่านได้ดี แต่สุขภาพที่ไม่สมบูรณ์จะทำให้ขาดสมรรถภาพในการอ่าน ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และขาดความสนใจในการอ่าน

5. การปรับตัวทางด้านอารมณ์และสังคม มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการอ่าน ความล้มเหลวในการอ่านอาจนำไปสู่การปรับตัวที่ไม่ดีและการปรับตัวที่ไม่ดีอาจนำไปสู่ความด้อยสมรรถภาพในการอ่านได้

6. ความสนใจ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อ่านได้ดี หรืออ่านได้ไม่ดี การที่จะประสบความสำเร็จในการอ่าน ผู้อ่านจะต้องมีความรู้สึกรักอยากเรียนรู้ และอยากอ่าน

7. การเรียนการสอนอ่านที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่าน โดยเฉพาะในระยะเริ่มเรียน จะช่วยให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่านในระดับสูงต่อไปด้วย

พินิตนันท์ บุญพามี (2542 : 3 – 4) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบของการอ่านเป็นกระบวนการต่อเนื่องดุจลูกโซ่ที่จะนำไปสู่การรับรู้ การเรียนรู้ ความเข้าใจในสารที่ส่งจากผู้เขียน มี 5 ประการ คือ

1. ผู้อ่าน

ถ้าไม่มีผู้อ่านการอ่านจะไม่เกิดขึ้น ผู้อ่าน คือ ผู้ที่มีความพร้อมที่จะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากการอ่าน

2. หนังสือ หรือตัวอักษร

หนังสือในที่นี้ หมายถึง เครื่องหมายที่ใช้ขีดเขียนแทนคำพูด หรือที่เรียกกันว่า อักษร หรืออักษร มิใช่หนังสือเล่ม หรือหนังสืออย่างอื่น ผู้อ่านต้องสามารถอ่านหนังสือได้ เข้าใจความคิดจากหนังสือนั้น ถ้าอ่านไม่ออก ไม่เข้าใจก็เป็นอันยุติ

3. ความหมาย

ความหมาย คือ เรื่องราว หรือ สาร ที่ผู้เขียนต้องการส่งให้ผู้อ่านได้รับ อาจมีทั้งความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัย ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถในการอ่านทำความเข้าใจความหมายให้ได้

4. การเลือกความหมาย

การเลือกความหมายที่ปรากฏในหนังสือที่อ่านอาจมีหลายนัย ผู้อ่านจะต้องพิจารณาให้ถูกต้องว่า ผู้แต่งมีความประสงค์จะให้เข้าใจในแง่ใด เลือกใช้ความหมายตามนัยใด

5. การนำไปใช้

เมื่อผู้อ่านได้อ่านและเข้าใจความหมายได้ถูกต้องตามความประสงค์ของผู้แต่ง รู้จักเลือกความหมายที่ดี ถูกต้องเหมาะสม ผู้อ่านจะต้องพิจารณาเลือกคุณค่าจากสารนั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลายมากมายตามความเหมาะสม

สมพร แ่งพิพัฒน์ (2547 : 126) กล่าวว่า การอ่านมีกระบวนการที่ผู้อ่านต้องอ่านเพื่อเก็บสาระ เก็บใจความ เก็บความคิด เก็บทัศนคติ อารมณ์ และมุมมองต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้ ความเข้าใจดียิ่งขึ้น ทั้งการอ่านยังเป็นกระบวนการต่อเนื่องซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญของการอ่านมี 5 ประการ ดังนี้

1. ผู้อ่าน
2. สาร
3. ความหมาย
4. การเลือกความหมาย
5. การนำไปใช้

ในกระบวนการอ่านทั้ง 5 ประการนี้ ผู้อ่านต้องมีความเข้าใจอย่างครบถ้วนในเรื่อง ความเข้าใจกับตัวอักษร ความคิด ข้อเท็จจริง ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ตลอดจนสารที่แทรกมากับเนื้อหาในรูปของนัยและบริบท โดยเฉพาะการจะนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ได้นั้น จำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องของประเภทของหนังสือ ความรู้เรื่องการอ่าน และการใช้ภาษาซึ่งเป็นอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของการอ่านนั้นประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ ผู้อ่าน สาร ความหมาย การเลือกความหมาย และการนำไปใช้

3.6 พื้นฐานของการอ่าน

การอ่านนั้นจะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยประการหนึ่งคือ พื้นฐานของการอ่าน โดยมีผู้กล่าวถึงพื้นฐานของการอ่านไว้ดังนี้

พนิตนันท์ บุญพามี (2542 : 5 – 7) ได้กล่าวว่า ในการอ่านหนังสือให้ได้ดีนั้น ขึ้นอยู่กับพื้นฐานการอ่าน อันได้แก่

1. ภูมิหลัง

ผู้อ่านที่มีความรู้หนังสือ และมีความรู้รอบตัวกว้างขวาง มีทักษะของการอ่านได้เป็นเบื้องต้น อ่านมามากประกอบกับ มีความรักการอ่าน จะช่วยให้มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดี การอ่านแล้วไม่เข้าใจ อาจเป็นเพราะผู้อ่านขาดภูมิหลังในเรื่องนั้น ๆ

3. การรู้จักเลือกหนังสืออ่านให้เหมาะสมกับวัย และรู้วิธี ตลอดจนหลักการของการอ่านหนังสือ

4. รู้จักแหล่งที่จะหาหนังสืออ่านทั้งวงแคบและวงกว้าง

5. กำหนดจุดประสงค์ของการอ่านได้เหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การอ่านจะประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือไม่ ปัจจัยด้านพื้นฐานของการอ่านเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้การอ่านประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบไปด้วย ภูมิหลัง ประสบการณ์ ความรู้เชิงภาษา การรู้จักหนังสือ รู้จักเลือกหนังสือ และแหล่งหนังสือ

3.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การอ่านนั้นมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลายทฤษฎี โดยมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

เดอเชนท์ (Dechant. อ้างอิงใน สมิตรา อังวัฒนกุล. 2539 : 63) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการ เพราะจะต้องเกี่ยวพันกับการแยกแยะสิ่งที่เห็น ขณะที่อ่าน ผู้อ่านที่ดีจะต้องคิดไปพร้อมกับผู้เขียนด้วย แต่ผู้อ่านอาจจะคิดแตกต่างไปจากผู้เขียนก็ได้ เนื่องจากประสบการณ์และความสามารถของผู้อ่านไม่เหมือนกับผู้เขียน การอ่านจึงเป็นประสบการณ์และเป็นความคิดเช่นเดียวกับการพูด นอกจากนี้การอ่านยังเป็นประสบการณ์ความรู้สึก ทั้งนี้เพราะขณะที่อ่านคนเราสามารถวิเคราะห์เรื่องนั้นได้ โดยอาศัยจินตนาการเข้าช่วย และที่สำคัญการอ่านยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านก็ต่อเมื่อเข้าใจตัวอักษรที่เรียงพิมพ์ขึ้น คำที่ปรากฏจะเป็นตัวนำไปสู่ความรู้ และเป็นเครื่องมือแห่งความคิด ถ้าไม่มีข้อความให้อ่าน การสื่อความคิดไปสู่ผู้อื่นจะทำได้เพียงเสียงและการใช้ท่าทางเท่านั้น

การอ่านจึงมีความหมายมากกว่าการจำตัวอักษร มากกว่าความหมายที่จะอ่านออกเสียงได้ และมากกว่าการเข้าใจความหมาย ในการอ่านผู้อ่านจะถูกกระตุ้นด้วยถ้อยคำของผู้เขียน แล้วแปรเปลี่ยนถ้อยคำเหล่านั้นให้เป็นความหมายของตนเอง การอ่านจึงเป็นการเข้าใจคำที่เห็นต่อเนื่องกัน โดยผู้อ่านจะต้องติดตามความคิดของผู้เขียน ผู้อ่านจึงจะสามารถเข้าใจข้อความที่อ่านได้ เพราะสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนเขียนขึ้นจะไปกระตุ้นให้ผู้อ่านรวบรวมหรือสร้างประสบการณ์ใหม่ การอ่านโดยไม่เข้าใจความหมายจึงไม่ใช่การอ่าน การอ่านจะต้องเชื่อมโยงสิ่งเร้าให้เกิดความหมาย ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อสัญลักษณ์ที่มองเห็น และบางครั้งจำเป็นต้องเลือกความหมายที่แน่ชัดเพียงความหมายเดียวจากความหมายซึ่งอาจจะเป็นได้หลาย ๆ ทางของข้อความนั้น

การอ่านจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการ 2 อย่าง คือ กระบวนการทางด้านกลไก ซึ่งเชื่อมโยงกับการนำสิ่งเร้าเข้าสู่สมอง และกระบวนการรับรู้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตีความสิ่งเร้า หลังจากที่ได้เข้าสู่สมองแล้ว การตีความสัญลักษณ์ที่เห็นนั้นผู้อ่านจะต้องให้ความหมายแก่สัญลักษณ์ที่เป็นตัวเขียน และความหมายนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่านเป็นส่วนใหญ่ว่าจะสร้างประสบการณ์จากตัวเขียนนั้นได้เพียงใด การอ่านจึงเป็นกระบวนการ ซึ่งให้ความสำคัญต่อสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนได้เขียนขึ้นไว้โดยการเชื่อมโยงสัญลักษณ์เหล่านั้นให้เข้ากับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมองเห็น การได้ยิน และการคิด ซึ่งได้แก่ ตา หู และสมอง ถ้าอวัยวะเหล่านี้ผิดปกติ การทำงานก็จะบกพร่อง ซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการอ่านของแต่ละบุคคล ครูที่สอนจึงควรเข้าใจกระบวนการด้านกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเหล่านี้ก่อน เพื่อจะได้พิจารณาได้ว่านักเรียนมีปัญหาในด้านใดจะได้แก้ไขได้ถูกต้องต่อไป

สมิตรา อังวัฒนกุล (2539 : 64 - 77) ได้กล่าวว่าการอ่านนั้นมีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางด้านกลไก ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน และ ระบบการทำงานของสมอง โดยแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการอ่านดังนี้

1. การมองเห็นและการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสายตา การเห็นความแตกต่างของคำเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นก่อนสิ่งอื่น ในการรับรู้ เด็กทุกคนจะต้องมีความพร้อมทางสายตาในขั้นหนึ่งก่อนที่จะเริ่มการอ่าน โดยจะต้องสามารถเพ่งมองในระยะใกล้ 20 นิ้ว หรือน้อยกว่านั้นได้ และจะต้องสามารถเพ่งสายตาไปที่ระยะไกล 20 ฟุต หรือมากกว่านั้นได้ด้วย ทั้งจะต้องมีทักษะในการรับรู้ระดับลึก และสามารถเพ่งมองความสนใจไปที่จุดใดจุดหนึ่ง แล้วเปลี่ยนการเพ่งสายตาได้ตามใจชอบ โดยจะต้องมองเห็นได้อย่างชัดเจนในช่วงระยะหนึ่ง ๆ

การเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นกระบวนการขั้นแรกของการอ่าน ประกอบไปด้วย การหยุดอยู่กับที่ การมองย้อนกลับ และการกวาดสายตากลับ โดยแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

1) การหยุดอยู่กับที่ เป็นการหยุดตาเพื่อจะได้มีปฏิกิริยาต่อตัวหนังสือที่เป็นสิ่งเร้า จึงเป็นการหยุดเพื่ออ่าน ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่รับเข้าทางสายตาอันมีผลต่อการรับรู้ นั้นเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง สิ่งที่จะเห็นจะถูกแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ และสมองจะรวบรวมออกมาเป็น การมองเห็นที่ต่อเนื่องกัน ภายในดวงตาจะมีการเคลื่อนไหวของประสาทตาอยู่ทุกวินาที

การเคลื่อนไหวของประสาทตา ทำให้จอร์ับภาพในดวงตาสามารถแยกสิ่งที่เห็นได้อย่างละเอียดลออ เมื่อภาพบนจอร์ับภาพคงตัวแล้ว ภาพก็จะเลื่อนหายไป เมื่อผู้อ่านหยุดตาอยู่กับที่ ผู้อ่านก็จะจำตัวอักษรคำ หรือวลีได้ ความถี่ของการหยุดตาอยู่กับที่ จะเปลี่ยนแปลงไปตามลำดับความยากของสิ่งที่อ่าน ความสามารถในการจำคำ ระดับคำศัพท์ ความคุ้นเคยกับเนื้อหา จุดมุ่งหมายในการอ่าน ความสามารถในการเชื่อมโยงความคิด และรูปแบบของหนังสือ

2) การมองย้อนกลับ เป็นการเคลื่อนตาในทางย้อนกลับ โดยมองกลับไปยังพยางค์ คำ หรือ วลี ที่ได้หยุดตาอยู่กับที่มาก่อนแล้ว การที่ต้องมองย้อนกลับมีสาเหตุหลายประการ เช่นการเคลื่อนตาได้โดยหน้าช่วงการรับรู้ไป ความบกพร่องของสายตาทำให้เกิดการรับภาพได้ไม่ชัดเจน เกิดการเชื่อมโยงประสานกันระหว่างภาพและโฟกัสที่ไม่เหมาะสมซึ่งจะทำให้เกิดการมองย้อนกลับ บางครั้งผู้อ่านก็อาจจะมองย้อนกลับเพราะขาดความมั่นใจ และต้องการจะอ่านซ้ำอีก การมองย้อนกลับมักจะเกิดขึ้นเมื่อกระแสความคิดถูกขัดจังหวะ หรือเมื่อการรับรู้ยังไม่ถูกต้องนัก นอกจากนี้ความคิดอาจจะหยุดชะงักเพราะความล้มเหลวในการจำ ความหมายของคำและเพราะผู้อ่านไม่สามารถที่จะเชื่อมโยงความหมายของคำกับคำอื่น ๆ หรือไม่ สามารถเชื่อมโยงความหมายของคำกับสภาพการณ์ที่จะนำคำนั้นไปใช้

3) การกวาดสายตากลับ เมื่ออ่านจบบรรทัดหนึ่ง ๆ ผู้อ่านจะต้องกวาดสายตากลับไปที่จุดเริ่มต้นของบรรทัดถัดไป การกวาดสายตากลับนี้ผู้อ่านจะต้องใช้เวลาประมาณ .04 ถึง .05 วินาที ถ้าผู้อ่านมองข้ามทั้งบรรทัด หรือวางสายตาก่อนหรือหลังคำแรกของบรรทัดใหม่ ผู้อ่านจะต้องกลับไปเพ่งสายตาใหม่ซึ่งถือว่าการเคลื่อนตาแบบหยุดอยู่กับที่ได้เกิดขึ้นแล้ว

พัฒนาการของการเคลื่อนตา ความชำนาญของการเคลื่อนตาจะพัฒนาอย่างรวดเร็วในระหว่าง 4 ปีแรกของระดับชั้นประถมศึกษา หลังจากนั้นจะมีการพัฒนาอีกเพียงเล็กน้อย พัฒนาการจะเพิ่มขึ้นอีกบ้างในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 การเคลื่อนตาจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน โดยการเคลื่อนตาเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลต่อการอ่าน การปรับปรุงการอ่านให้ดีขึ้นจึงควรปรับปรุงการเคลื่อนสายตากด้วย

ความสามารถในการหยุดตาให้ถูกต้องในระหว่างที่อ่านนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการประสานกล้ามเนื้อตาเพื่อที่จะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กจะต้องเรียนรู้การประสานสายตาทั้งสองข้าง การเคลื่อนตาไปตามบรรทัด การกวาดสายตากลับอย่างเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องสามารถมองเห็นได้ชัดเจนทั้งใกล้ และไกล สามารถเปลี่ยนการเพ่ง และปรับภาพที่เห็นจากตาแต่ละข้างให้เป็นรูปเดียวกัน เด็กจะต้องสามารถจำสิ่งที่เห็นนั้นได้

มีความสามารถในการมองอย่างแน่วแน่ มีมือและตาที่ประสานกัน และสามารถที่จะรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดกับระยะทางได้ถูกต้องด้วย

2. การได้ยินและการอ่าน

เด็กสามารถแยกเสียงที่ได้ยิน จึงสามารถเรียนรู้การพูดได้ถูกต้อง และเชื่อมโยงให้เข้ากับสัญลักษณ์ตัวเขียนหรือตัวพิมพ์ได้ ความสามารถในการแยกองค์ประกอบด้านเสียงของคำแต่ละคำ เป็นทักษะที่สำคัญในการอ่าน วิธีการสอนอ่านโดยทั่วไปมักจะใช้คำพูดเป็นสื่อกลางเรามักจะบอกเด็กให้ดูคำศัพท์หรือให้สะกดคำ คำพูดจึงเป็นสิ่งเร้าที่คุ้นเคย ส่วนสัญลักษณ์ตัวเขียนนั้นเป็นสิ่งเร้าใหม่ การเชื่อมโยงตัวเขียนเข้ากับคำพูดที่ได้ยินซึ่งเกิดขึ้นช้า ๆ นั้น จะค่อย ๆ ช่วยให้เด็กให้ความหมายแก่ตัวเขียนที่พบ โดยอาศัยความหมายของคำพูดที่เรียนรู้มาก่อน เด็กบางคนมีปัญหาในการเชื่อมโยงความหมายของคำพูดให้เข้ากับตัวเขียน ทั้งนี้อาจจะเกิดจากความล้มเหลวในการแยกเสียงตัวเขียนให้เหมาะสม เด็กบางคนอาจจะไม่เห็นคำได้ถูกต้องชัดเจน จึงไม่สามารถแยกคำได้อย่างแท้จริง การอ่านจึงควรเป็นกิจกรรมที่มองดูสัญลักษณ์ตัวเขียนในขณะที่พูดคำนั้น ๆ ด้วยการใช้วิธีเขียนเพื่อสอนแยกคำ เป็นวิธีที่ให้ผลดี ทั้งนี้เพราะจะเป็นการบังคับให้นักเรียนสนใจคำและสามารถเชื่อมโยงคำได้อย่างเหมาะสม

การฟังเป็นทักษะแรกทางภาษาที่เด็กมีการพัฒนา การฟังจึงมักจะเริ่มตั้งแต่วัยต้น ๆ ของชีวิต เด็กจะพูดภาษาที่ได้ยินได้ฟังอย่างคล่องแคล่ว ไม่ว่าจะเป็นคนเชื้อชาติหรือสัญชาติใด แต่เมื่อเป็นผู้ใหญ่ขึ้นและจะเรียนรู้ภาษาที่สอง ก็มักจะออกเสียงแบบสำเนียงต่างชาติอยู่ ทั้งนี้เพราะผู้ใหญ่มักจะยึดมั่นกับสิ่งที่เคยพูดและเคยฟังมาก่อน และมักจะฟังแล้วเทียบเสียงในภาษาที่สองว่าใกล้เคียงกับภาษาที่ตนเองพูดหรือไม่ เด็กส่วนใหญ่อาจจะได้ยินเสียงแต่ไม่ได้ฟังว่าเสียงที่ได้ยินนั้นคืออะไร จึงมักจะได้ยินเสียงโดยไม่เข้าใจ และไม่สามารถตีความเสียงที่ได้ยินนั้น การฟังเป็นขั้นที่สูงกว่าการจดจำเสียงได้ ส่วนการได้ยินเป็นเพียงขั้นแรกของการฟัง เด็กแรกเกิดจะได้ยินเสียง แต่หลังจากที่สามารถควบคุมสิ่งที่ได้ยินหรือเข้าใจโครงสร้างของสิ่งที่ได้ยินแล้ว การฟังจึงจะเกิดขึ้น

3. ระบบการทำงานของสมองกับการอ่าน

สมองเป็นตัวควบคุมส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยสั่งการไปยังเส้นประสาทสำคัญ ๆ 86 เส้น ซึ่งแยกแขนงออกไปเป็นเส้นประสาทเล็ก ๆ อีกเป็นพัน ๆ เส้น เส้นประสาทเหล่านี้แยกจากตัวสมองผ่านลงสู่ไขสันหลัง มองดูเหมือนสายโทรศัพท์ที่ต่อกันเป็นระยะทางหลาย ๆ ไมล์ โดยมีสมองทำหน้าที่เสมือนที่รวมสวิตช์โทรศัพท์ แรงกระตุ้นจะเดินทางผ่านเครือข่ายของเส้นประสาทเหล่านี้ เพื่อถ่ายทอดข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึก

ต่าง ๆ การทำงานของสมองจึงมีความซับซ้อนยิ่งกว่าศูนย์รวมสวิตช์โทรศัพท์ ในเซลล์ประสาทเหล่านี้จะมีการรวมตัวของกลูโคส และออกซิเจน ทำให้เกิดการอัดกระแสไฟฟ้าเก็บไว้จนกระทั่งถึงระดับหนึ่งที่จะมีการปล่อยกระแสไฟฟ้านั้นออกไป การปล่อยกระแสไฟฟ้าก็คือแรงกระตุ้นประสาทซึ่งเคลื่อนที่จากประสาทเส้นหนึ่งไปยังอีกเส้นหนึ่ง จะถูกควบคุมโดยทางเคมี เส้นประสาทเหล่านี้จะพาดกันไปมาคล้ายร่างแห แต่จะทำหน้าที่แตกต่างกันไป เส้นประสาทบางส่วนจะทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก และบางส่วนก็จะทำหน้าที่เชื่อมโยงความรู้สึกและกล้ามเนื้อต่าง ๆ ทำให้เกิดการรับรู้ขึ้น

สมองส่วนที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

การที่สมองซีกหนึ่งมีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรม หรือการทำงานได้ดีกว่าอีกซีกหนึ่งตลอดจนการควบคุมความสม่ำเสมอของการใช้กล้ามเนื้อ และการนิยมใช้กล้ามเนื้อด้านหนึ่งของร่างกายมากกว่าอีกด้านหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลงานจากพัฒนาการทางสมอง โดยทั่วไปซีกซ้ายของสมองมักเป็นซีกที่เกี่ยวข้องกับภาษาสำหรับคนส่วนใหญ่ที่ถนัดขวา และมักจะเป็นส่วนสมองที่สำคัญที่สุด สมองทั้งสองซีกมีความสำคัญต่อการสร้างภาษาเท่า ๆ กันในวัยเด็ก จนถึงอายุ 4-5 ขวบ สมองซีกหนึ่งจึงจะทำหน้าที่เด่นกว่าสมองอีกซีกหนึ่งในการใช้ภาษา สมองซีกขวาและซ้ายนี้จะเชื่อมโยงโดยกลุ่มเยื่อหุ้มสมองส่วนสีขาวกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นระบบสายใยที่ใหญ่ที่สุดในสมอง เมื่อกลุ่มเยื่อหุ้มสมองส่วนสีขาวนี้ถูกตัดขาดสมองแต่ละซีกก็จะสามารถทำงานได้อย่างอิสระ

ในขณะที่อ่านนักเรียนจะมีพัฒนาการคือจำคำที่เก็บไว้ในสมองทั้งที่เป็นซีกควบคุมคือซีกซ้าย สำหรับคนทั่วไป และซีกที่ไม่ใช่ซีกควบคุม คือซีกขวา สมองส่วนที่ไม่ใช่ซีกควบคุมนี้จะทำหน้าที่เหมือนภาพในกระจกของสมองซีกควบคุม และมักจะถูกเก็บกดไว้ ถ้าสมองซีกควบคุมนี้พัฒนาไปด้วยดีในเวลาที่เราเริ่มเรียนอ่าน ความสามารถในการอ่านก็จะไม่ถูกกระทบกระเทือนแต่อย่างใด แต่ถ้าสมองซีกควบคุมไม่มีการพัฒนา หรือสมองที่ไม่ใช่ซีกควบคุมทำงานได้ว่องไวกว่า ความยุ่งยากในการอ่านก็จะเกิดขึ้น การที่เด็กอ่านทางซ้ายครั้งทางขวาค้างครั้งกลับไปกลับมาจะเกิดในกรณีที่ซีกสมองทั้งสองมีความสำคัญเท่ากัน ไม่มีซีกใดเป็นซีกควบคุม ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน ตัดสินใจไม่ถูกในขณะที่กำลังอ่าน บางครั้งอาจจะอ่านจากซ้ายไปขวา และบางครั้งก็อาจจะอ่านย้อนกลับ

สมองทั้งสองซีกจะทำหน้าที่เฉพาะด้านต่างกัน สมองซีกซ้ายมักจะเกี่ยวข้องกับการพูด การใช้ภาษา และความสามารถในการวิเคราะห์ ในขณะที่สมองซีกขวามักจะ

เกี่ยวข้องกับการทำงานที่ไม่ต้องใช้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการให้เหตุผล การสังเคราะห์ และความสามารถในการมองภาพรวม เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่างสมองทั้งสองซีก มีความจำเป็นสำหรับความคิดที่ซับซ้อน และความสำเร็จในงานวิชาการขั้นสูงถ้าเกิดความผิดปกติ ขึ้นระหว่างการทำงานร่วมกันของสมองทั้งสองซีกก็อาจจะเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ได้

กระบวนการรับรู้และการอ่าน

การอ่านนั้นมีความหมายมากกว่ากระบวนการทางด้านกลไก เพราะเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมมากกว่าการมองเห็นความแตกต่างของสัญลักษณ์ตัวพิมพ์หรือ ตัวเขียน เนื่องจากจะต้องครอบคลุมถึงการเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์เหล่านั้นด้วย การอ่านจึงเป็นกระบวนการรับรู้ และกระบวนการคิด การรับรู้ หมายถึงการตีความสิ่งที่เรารู้สึก เรา จะให้ความหมายต่อสิ่งที่ได้เห็นได้ยินได้สัมผัส กลิ่น และสัมผัส การรับรู้จึงเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คนกลุ่มหนึ่งอาจจะมองเห็นสิ่งเดียวกัน แต่การตีความแต่ละคนอาจแตกต่างกันออกไป ดังนั้น ในการอ่านผู้อ่านอาจตีความแตกต่างไปจากผู้ที่เขียนกล่าวไว้ก็ได้ บางครั้งผู้อ่านสองคนก็อาจจะ ตีความข้อความเดียวกันได้ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน

การอ่านจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้าน การมองเห็นและการตีความเวลาที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องเคลื่อนตาไปตามตัวอักษรจากซ้ายไปขวา จะหยุดรับรู้คำ ส่วนของคำ แล้วรวมเข้าเป็นความคิด และจะตีความสิ่งที่อ่านตามภูมิหลังของตน พร้อมกับเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในอดีตแล้วจึงแสดงออกมาในแง่ของความคิด การตัดสินใจ การประยุกต์ และการสรุปการอ่านจึงเป็นการตอบสนองอย่างมีความหมายของคนเราต่อ สิ่งกระตุ้นซึ่งได้แก่สัญลักษณ์ตัวเขียน การตอบสนองนี้ต้องอาศัยการรับรู้ด้วย

การรับรู้คำ

นักจิตวิทยา ได้ศึกษาถึงการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยทำ การทดลองเพื่อศึกษาว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้างในขณะที่บุคคลรับรู้คำต่าง ๆ และศึกษาระยะเวลาที่ใช้ ในการรับรู้คำเหล่านั้น จากการศึกษาพบว่าในขั้นแรกของการอ่านนั้น การรับรู้คำต่าง ๆ จะยังไม่สมบูรณ์จนกว่าผู้อ่านจะสามารถสัมพันธ์สัญลักษณ์ของคำต่าง ๆ กับความหมายได้ ซึ่งอาจสรุปขั้นตอนพื้นฐานของกระบวนการรับรู้ในขณะที่อ่านได้ดังนี้

ขั้นแรก เป็นการรับรู้คำอย่างกลาง ๆ เกิดความรู้สึกเพียงว่ามี บางสิ่งบางอย่างปรากฏขึ้นในลานสายตา แต่ยังจำได้ไม่ชัดเจน

ขั้นที่สอง เป็นการรับรู้ว่าสิ่งที่มองเห็นนั้นมีความสัมพันธ์กับ สัญลักษณ์หรือคำ การรับรู้นี้ เป็นผลจากการแยกความแตกต่างของสิ่งที่มองเห็นโดยมีส่วนที่

ปรากฏชัดเจน และรายละเอียดซึ่งจัดว่าเป็นส่วนสำคัญในการตีความตามสภาพการณ์ของการรับรู้ การแยกความแตกต่างนี้เป็นผลให้เกิดการจำคำได้

ขั้นที่สาม จะเกี่ยวข้องกับการแยกและเข้าใจความหมาย

นักจิตวิทยาบางคนได้เพิ่มขั้นที่สี่ คือการให้ชื่อแก่สิ่งที่เห็นนั้นโดยเสนอแนะว่าการรับรู้ มีความสัมพันธ์กับคำพูดและภาษา การให้ชื่อช่วยให้เห็นภาพที่เคยเห็นนั้นได้อีก ส่วนคำพูดอาจจะเกิดขึ้นในขณะที่อ่านในใจก็ได้

เด็กเล็ก ๆ จะมีความสามารถในการรับรู้รูปร่างต่าง ๆ โดยไม่ต้องอาศัยความหมาย ความสามารถนี้จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามวุฒิภาวะของเด็ก ได้มีการทดลองสอน เด็กอายุ 3 ขวบ ให้แยกคำต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่าเด็กที่มีวุฒิภาวะจะไม่สนใจรายละเอียดแต่จะสังเกตรูปแบบทั่วไป ความสนใจรายละเอียดเพิ่มขึ้นตามระดับวุฒิภาวะ ซึ่งลักษณะการรับรู้นี้ สอดคล้องกับแนวคิดของนักจิตวิทยาแนวเกสโตลท์ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิ่งที่เด็ก มองเห็นในขณะที่เด็กเรียนรู้การแยกคำต่าง ๆ เป็นต้นว่าเด็กเริ่มฝึกอ่านในระยะแรก ๆ จะมองเห็น สิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกับผู้อ่านที่เป็นผู้ใหญ่หรือไม่ ผลการศึกษาวิจัยก็ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอน แต่อาจจะกล่าวได้ว่า ผู้อ่านที่มีทักษะในการอ่าน ไม่จำเป็นต้องมองเห็นคำต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อที่จะแยกคำเหล่านั้น ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องรับรู้ลักษณะคำทุกคำ การรับรู้รูปร่างหรือโครงสร้าง ทั่วไปนั้นเพียงพอแล้ว สำหรับผู้อ่านที่มีทักษะในการอ่านที่สามารถแยกคำได้

ผู้อ่านที่มีทักษะจะมองเห็นหรืออ่านเฉพาะบางส่วนของคำมากกว่า ที่จะอ่านทุกตัวอักษรตอนต้นของคำ และตอนท้ายของคำจะมีความสำคัญต่อการอ่านมากกว่า ตอนกลาง แต่ผู้อ่านที่หัดอ่านในระยะแรก ๆ มักจะให้ความสำคัญที่อักษรตัวแรกของคำ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความสับสนระหว่างคำที่มีคำขึ้นต้นเหมือนกัน ความผิดพลาดนี้จะปรากฏบ่อยครั้งใน ขณะที่การเรียนรู้ยังไม่สมบูรณ์ โดยทั่วไปผู้อ่านมักจะอาศัยโครงสร้างของคำและบริบทช่วยในการแยกคำ

ความบกพร่องของระบบประสาท อาจทำให้เกิดการผิดปกติในการรับรู้ ทั้งนี้เพราะการรับรู้จะมีการควบคุมด้วยระบบประสาท ซึ่งจัดระบบไว้อย่างดีเพื่อให้การรับรู้ เกิดขึ้นได้เหมาะสมโดยที่การรับรู้จะเน้นส่วนรวมมากกว่ารายละเอียด ความบกพร่องของระบบประสาทอาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการรับรู้ได้โดยทำให้ส่วนที่เป็นรายละเอียดมี ลักษณะเด่นมากกว่าส่วนรวม ในกรณีเช่นนี้ครูจะต้องเลือกใช้วิธีการสอนและวัสดุอุปกรณ์ที่ แตกต่างออกไปจากปกติส่วนรวมในกรณีเช่นนี้ครูจะต้องเลือกใช้วิธีการสอนและวัสดุอุปกรณ์ที่ แตกต่างออกไปจากปกติด้วย

การพัฒนาความหมาย

ถึงแม้ว่าการอ่านจะเริ่มต้นด้วยการรับรู้คำ แต่องค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน คือการตอบสนองอย่างมีความหมาย รับรู้จะต้องรวมถึงการกระตุ้นให้เกิดความหมายด้วย ในการเข้าใจความหมายของคำ ผู้อ่านจำเป็นต้องมีการรับรู้ประสบการณ์ที่คำ ๆ นั้นใช้แทน ตัวอย่างเช่น เมื่อเรียนรู้ความหมายของเสียงประตูปิด เปิด ผู้อ่านจะนึกถึงประสบการณ์เกี่ยวกับการปิดเปิดประตูของตน ทำให้เข้าใจข้อความที่อ่าน จากประสบการณ์นี้เองผู้อ่านจะสร้างความหมายของคำขึ้น โดยสร้างแนวคิดและเรียนรู้การเชื่อมโยงแนวคิดให้เข้ากับคำ โดยทั่วไป ผู้อ่านและผู้เขียนจะติดต่อสื่อสารกันได้ ก็ต่อเมื่อทั้งคู่มีความสามารถในการกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ร่วมกัน นั่นคือทั้งคู่จะต้องมีประสบการณ์ร่วมกัน เมื่อผู้อ่านเข้าใจถึงประสบการณ์ของผู้เขียน การรับรู้จะเกิดขึ้น การสื่อสารด้วยการอ่านก็จะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การรับรู้ด้วยคำนั้นอาจจะไม่ตรงกับความหมายที่ผู้เขียนตั้งใจจะสื่อสาร ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมที่จะก่อให้เกิดแนวคิดที่ตรงกันอย่างสมบูรณ์นั้น ยังไม่ค่อยมีปรากฏ นอกจากนี้สัญลักษณ์ทางคำพูดยังไม่สามารถใช้แทนประสบการณ์ตรงได้ จึงยังไม่มีความสัมพันธ์ทางตรงระหว่างสัญลักษณ์กับข้อมูลวัตถุและเหตุการณ์

เราไม่สามารถสอนแนวคิดทั้งหมดด้วยประสบการณ์ตรงให้แก่เด็ก การที่เด็กมาโรงเรียนก็ไม่ใช่ว่าเพื่อรับแนวคิดทั้งหมด เด็กจะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ในการตีความถ้อยคำ ดังนั้นแนวคิดที่เฉพาะเจาะจงและเป็นรูปธรรมจะเกิดขึ้นก่อน เด็กจะค่อย ๆ ผูกพันกับความคิดที่ซับซ้อนมากขึ้นตามวัย คนส่วนใหญ่มักจะเชื่อว่าการรับรู้ที่เคยประสบความสำเร็จมาก่อนมักเป็นการรับรู้ที่ถูกต้อง และถ้าพบว่าการรับรู้ของตนนั้นผิดพลาด ก็จะเปลี่ยนแปลงการตีความเสียใหม่ และสะสมการรับรู้ใหม่ไว้ เพื่อใช้ในการตีความประสบการณ์ใหม่หรือตัวกระตุ้นใหม่ต่อไป คนแต่ละคนจึงคงมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสะสมไว้ด้วยวิธีการเฉพาะของตนเอง และพยายามที่จะสื่อสารหรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจตนเอง

ถึงแม้ประสบการณ์จะเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดความหมายและการรับรู้ แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น วัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ก็เป็นปัจจัยสำคัญ ในการกำหนดความหมาย ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด การที่เราจะอ่านกวีนิพนธ์ให้เข้าใจไม่เพียงแต่จะต้องเข้าใจคำแต่ละคำที่อ่านเท่านั้น ยังจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมที่สะท้อนอยู่ในคำด้วย นอกจากนี้การรับรู้ยังต้องอาศัยองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ร่วมอยู่ด้วย เพราะเราอาจจะไม่เข้าใจถ้อยคำความหมายนั้นได้เลยถ้าปราศจากการยอมรับทางอารมณ์

ในฐานะที่การอ่านเป็นกระบวนการรับรู้ ดังนั้นการอ่านจะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านสามารถตีความหมายของตัวหนังสือได้ ความหมายของตัวหนังสือจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ วัฒนธรรมและอารมณ์ของผู้อ่าน ประกอบกับความสามารถของผู้อ่านที่จะสร้างประสบการณ์ขึ้นใหม่ ความหมายจะสมบูรณ์เมื่อผู้อ่านได้พัฒนาความสามารถในการเลือกคำ และรู้จักเชื่อมโยงคำกับประโยคเข้าด้วยกัน

การพัฒนาโน้มนาม

เด็กแต่ละคนจะมีความสามารถในการตีความสัญลักษณ์ที่อ่านได้อย่างเหมาะสมแตกต่างกัน เด็กคนหนึ่งอาจจะสร้างมโนคติเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน แต่เด็กอีกคนหนึ่งอาจจะจัดกลุ่มสิ่งที่อ่านอย่างง่าย ๆ ในกรณีเช่นนี้ เด็กคนแรกมักจะตีความสิ่งที่อ่านในระดับนามธรรม แต่เด็กคนหลังอาจจะคิดในระดับรูปธรรม ความแตกต่างด้านความคิดนี้ มิได้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะและประสบการณ์ ของแต่ละคนเท่านั้น แต่ยังขึ้นกับสติปัญญาด้วย สำหรับเด็กที่มีสติปัญญาเท่ากันนั้นก็มิได้หมายความว่า จะมีพัฒนาการด้านมโนคติได้เท่ากัน โดยทั่วไปผู้อ่านที่ยังเป็นเด็กและมีวุฒิภาว่น้อย มักจะรับรู้คำในด้านรูปธรรม เด็กโตจะมีวุฒิภาวะมากกว่ามักจะเน้นความหมายด้านนามธรรมมากขึ้น เด็กโตมักจะพบว่าคำด้านนามธรรมมักเป็นคำที่ยาก การเข้าใจความหมายของคำเหล่านั้นต้องอาศัยประสบการณ์เป็นสำคัญ

อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาความหมายหรือมโนคติเกี่ยวกับคำต่าง ๆ ของเด็กนั้นเกิดขึ้นเมื่อเด็กเรียนรู้ที่จะมองเห็นความแตกต่างของสิ่งหนึ่งจากอีกสิ่งหนึ่ง และจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน สิ่งที่เคยคล้อยกัน จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ความหมายที่ต่างกันอย่างออกไปอีก การรับรู้จะเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง และซับซ้อนยิ่งขึ้นเด็กจะเรียนรู้ที่จะแยกลักษณะที่สำคัญและไม่สำคัญและจะพัฒนาจากประสบการณ์ง่าย ๆ ไปสู่การสร้างมโนคติที่เป็นนามธรรม การจัดลำดับและการแบ่งสิ่งของหรือแบ่งประสบการณ์ออกเป็นพวก ๆ ในที่สุด

เมื่อเด็กสามารถสรุปสร้างมโนคติและเรียนรู้ที่เชื่อมโยงมโนคติเหล่านั้นกับสัญลักษณ์ที่อ่าน และแยกคำออกเป็นพวกได้แล้ว การรับรู้จึงจัดอยู่ในระดับนามธรรม ดังนั้นการรับรู้จึงเป็นการสรุปรวมความหมายจากความรู้สึกต่าง ๆ ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านและสามารถรับประสบการณ์ที่ผู้เขียนต้องการจะถ่ายทอด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจประสบการณ์และการรับรู้ของผู้เขียน การสื่อสารด้วยการอ่านจึงเกิดขึ้น

การที่จะเป็นผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถที่จะรับรู้ สามารถสร้างมโนคติ มีความคิดในด้านนามธรรมและรูปธรรม รู้จักเลือกสรร รวบรวม สรุป และวิเคราะห์สิ่งที่อ่าน ถ้าผู้อ่านมีมโนคติเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านมากเกินไป

ก็จะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้มากขึ้นเพียงนั้น ความสามารถที่แตกต่างกันในด้านนามธรรม หรือความคิด ในการจัดกลุ่มสิ่งที่อ่านให้เป็นพวก ทำให้เกิดความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน

อาจสรุปขั้นตอนในการพัฒนามโนคติได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 มโนคติจะเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่อ่านนั้น การพัฒนาความหมายจะเกิดขึ้นเมื่อมองเห็นความแตกต่างของสภาพที่แท้จริงของสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่มองเห็นได้ซึ่งอาจจะจัดระดับการรับรู้ได้ดังนี้

การรับรู้ขั้นแรก คือการมีปฏิกริยาในระดับรูปธรรม
ในระดับนี้วัตถุทุกสิ่งมีความแตกต่างกัน

การรับรู้ในระดับที่สอง คือการรับรู้ในระดับที่สูงขึ้น มีการจัดกลุ่มประสบการณ์และลักษณะของสิ่งต่าง ๆ รูปร่างภายนอกจะมีส่วนในการสร้างความหมาย ความหมายนี้จะทำให้ผู้รับรู้มีปฏิกริยาต่อประสบการณ์ที่คล้ายกับประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อนแต่ถ้าแตกต่างไปจากประสบการณ์ที่เคยมีมา ผู้รับรู้จะนึกไม่ออก

การรับรู้ในระดับที่สาม เป็นการเชื่อมโยงลักษณะที่คล้ายคลึงกันไปยังวัตถุหรือประสบการณ์อื่น ๆ ความหมายในระดับนี้จึงมักจะเป็นเรื่องของประสบการณ์ไม่ใช่การเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นนามธรรมโดยตรง

ขั้นที่ 2 การสร้างมโนคติในระดับนี้ เป็นการแยกแยะลักษณะที่สำคัญและไม่สำคัญได้อย่างถูกต้อง ถ้าผู้รับรู้ไม่สามารถจะมองเห็นความแตกต่างของสิ่งที่เห็นได้ ก็อาจจะทำให้เกิดการลงความเห็นมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ตัวอย่างเช่น เด็กเล็ก ๆ มักจะคิดว่าผู้ชายทุกคนคือพ่อ ผู้หญิงทุกคนคือแม่ ความผิดพลาดในการลงความเห็นมากเกินไปนี้ เป็นความผิดพลาดในการแยกวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ที่คล้ายกัน จากประสบการณ์เด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้ว่า ผู้ชายคนนี้เป็นพ่อ คนโน้นเป็นลุงและอีกคนหนึ่งเป็นปู่ ดังนี้ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การสร้างมโนคติในระดับนี้เป็นผลจากการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งของ ปฏิกริยาหรือความคิด ซึ่งเป็นเรื่องของนามธรรม และต้องอาศัยการรับรู้สิ่งที่คล้ายกันและสิ่งที่มีลักษณะไม่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนการมองเห็นลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงนั้นจากสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้

ขั้นที่ 4 การสร้างมโนคติในระดับสุดท้ายนี้ เด็กจะเรียนรู้ที่จะจัดกลุ่มสิ่งของหรือประสบการณ์ของตนออกเป็นพวก หรือประเภทต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปการอ่านเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่

1. การรับรู้ ซึ่งผ่านทางการมองเห็น และการได้ยิน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับจำแนกความแตกต่าง ระดับจัดกลุ่มสิ่งที่เหมือนกัน และระดับเชื่อมโยงสิ่งที่คล้ายกันกับประสบการณ์ใหม่

2. กระบวนการคิดหรือการพัฒนาความหมาย ซึ่งจะประกอบไปด้วย 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ประสบการณ์ หรือพื้นฐานของผู้อ่าน วุฒิภาวะ และสติปัญญาของผู้อ่าน

3.8 ประสิทธิภาพการอ่าน

ผู้อ่านที่ดีต้องอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 17 – 19) กล่าวถึงประสิทธิภาพการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านได้ถูกต้องตามตัวสะกดการันต์ และอ่านออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี
2. ไม่มีนิสัยเสียในการอ่าน ซึ่งทำให้อ่านช้า เช่น ลอยหน้า หรือส่ายหน้าไปด้วยเวลาอ่าน ทำปากขมูบเวลาอ่านในใจ ใช้มือแตะน้ำลายทุกครั้งเวลาเปิดหน้าหนังสือ ใช้มือชี้ไปด้วยเวลาอ่าน และการอ่านย้อนกลับไปกลับมา เป็นต้น
3. อ่านได้เร็ว รู้จักกวาดสายตา อย่างรวดเร็ว และรู้จักอ่านข้ามคำเพื่อเลือกหยิบความ เช่น การอ่านข่าวพาดหัว การอ่านวรรณคดี และการอ่านสารบัญ เป็นต้น
4. มีสมาธิในการอ่าน
5. เข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จับใจ ถูกต้อง
6. จับใจความสำคัญได้
7. มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน อ่านแล้วสามารถวิเคราะห์แยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริงได้จากข้อความที่มีข้อเท็จจริง และผู้เขียนได้แสดงข้อคิดเห็นไว้ด้วย อ่านแล้วสามารถประเมินค่า สิ่งที่อ่านได้อย่างเที่ยงธรรม สามารถวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น กลวิธีการเขียน แนวการเขียน เนื้อเรื่อง ภาพประกอบตัวละครของงานเขียนนั้นได้อย่างถูกต้องหลักวิชาการ และสามารถตีความได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนการตีความระหว่างบรรทัด คือ อ่านแล้วสามารถเข้าใจความหมายที่ซ่อนเร้นระหว่างบรรทัดได้
8. อ่านแล้วเกิดความคิดสร้างสรรค์ ในแนวการเขียนสำนวน รูปแบบ และศิลปะการประพันธ์ จนเกิดแรงบันดาลใจสร้างงานใหม่ของตนเองขึ้นมา นอกจากนั้นความคิดสร้างสรรค์อาจเกิดจากการรู้จักสังเคราะห์ คือรวบรวมความคิดที่มีอยู่ทั้งหมดของผู้อ่านเข้ากับความคิดใหม่ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนางานของตน หรือสร้างงานใหม่ขึ้นมา ซึ่งอาจจะเข้ากับความคิดใหม่ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนางานของตน หรือสร้างงานใหม่ขึ้นมา ซึ่งอาจจะ

เป็นทั้งงานเขียน สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และการผสมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับใหม่ ๆ เป็นต้น

9. อ่านแล้วได้ความรู้ สามารถจดจำได้และเข้าใจความหมายอย่างถูกต้อง สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ทั้งในการศึกษาเล่าเรียน และในชีวิตประจำวันได้ทั้งการพูด เขียน และปฏิบัติ

10. อ่านแล้วสามารถอธิบายได้และปฏิบัติตามขั้นตอนที่อธิบายไว้ในหนังสือได้

11. อ่านแล้วสามารถตอบคำถามจากหนังสือที่อ่านได้

12. อ่านแล้วสามารถสรุปได้

13. อ่านแล้วสามารถรู้จักจดบันทึกไว้

14. อ่านโดยรู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ เลือกอ่านคำศัพท์ ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ บทที่ และหัวข้อเรื่องสำคัญ ทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องที่ได้อย่างรวดเร็ว และไม่เสียเวลาอ่านทั้งเล่ม สำหรับหนังสือต้องการค้นเฉพาะข้อความสำคัญ หรือสำหรับหนังสือบางเล่มที่ไม่น่าสนใจ ทำให้สามารถอ่านหนังสือได้เป็นจำนวนหลาย ๆ เล่มในระยะเวลาอันสั้น

15. มีเทคนิคการอ่านหนังสือแต่ละประเภทได้อย่างรวดเร็ว เช่น การอ่านหนังสืออ้างอิงโดยทั่วไป การอ่านหนังสืออ้างอิงแต่ละชนิด การอ่านหนังสือสารคดี โดยทั่วไป การอ่านหนังสือสารคดีแต่ละประเภท การอ่านหนังสือนวนิยาย เรื่องสั้น การอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นการอ่านที่ถูกอักขรวิธี อ่านได้เร็ว มีสมาธิ เข้าใจเรื่องที่อ่าน จับใจความได้ สรุปและจดบันทึกจากการอ่านได้ อ่านแล้วเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดความรู้ และต้องไม่มีนิสัยเสียในการอ่าน

3.9 ประเภทของการอ่าน

การอ่านนั้นมีหลายประเภท โดยมีผู้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ดังนี้

วิไลลักษณ์ เล็กศิริรัตน์ (มปป. : 9 – 11) แบ่งประเภทการอ่านเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง หมายถึง กระบวนการต่อเนื่องระหว่างสายตา สมอง และการเปล่งเสียงออกมา การอ่านออกเสียงที่ดีผู้อ่านต้องอ่านให้ถูกต้อง ชัดเจน ออกเสียงให้ดังพอเหมาะกับจำนวนผู้ฟัง รู้จักผ่อนหายใจให้ตรงกับจังหวะหยุดของวรรคตอน ทำให้น้ำเสียงสอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน และปรับจังหวะการอ่านให้พอเหมาะ ไม่ช้าหรือเร็วเกินไป

2. การอ่านในใจ หมายถึง การอ่านให้เข้าใจเรื่อง โดยไม่ต้องเปล่งเสียง ออกมาให้ผู้อื่นได้ยิน กระบวนการในการอ่านในใจจึงมีขั้นตอนน้อยกว่าการอ่านออกเสียง เป็น การอ่านเพื่อความเข้าใจของตนเอง ผู้อ่านสามารถอ่านได้เร็ว เพราะไม่จำเป็นต้องอ่านทุกตัวอักษร อาจอ่านเพียงผ่าน ๆ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาโดยส่วนรวมก็ได้ การอ่านในใจจึงอ่านได้นาน และได้เนื้อหามาก เหมาะสำหรับการอ่านทุกประเภท

ศุภวรรณ มองเพชร. (2545 : 90 – 98) ได้แบ่งประเภทของการอ่านเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อขวนขวายความรู้ และความเพลิดเพลิน ให้แก่ตนเอง การอ่านประเภทนี้มุ่งฝึกความเร็วในการอ่าน และจับใจความสำคัญ โดยผู้อ่านต้อง มีความสามารถในการสรุปความ แปลความ ตีความ ขยายความ วิเคราะห์คำ หรือวิเคราะห์ความ และวิพากษ์วิจารณ์เรื่องได้

2. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านให้ผู้อื่นฟังเพื่อให้เขาเข้าใจ ซึ่งผู้อ่านต้อง มีการเตรียมตัวล่วงหน้า และทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านรู้ว่าตรงไหนควรเน้น เสียง ทอดเสียง เว้นจังหวะในการอ่าน ทั้งนี้เพราะการอ่านออกเสียงไม่ใช่การถ่ายทอดถ้อยคำ หรือว่าตามตัวอักษร แต่คำนึงถึงสารเดิม และรักษาบรรยากาศของสารเดิมด้วย

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547 : 17 – 20) ได้แบ่งประเภทของการอ่านเป็น 4 ประเภทได้แก่

1. การอ่านคร่าว ๆ เป็นการอ่านเพื่อค้นหาเอกสารอ้างอิงสำหรับใช้ในการค้นคว้า หรือการหาสื่อใหม่ ๆ ในห้องสมุด นอกจากนั้นยังเป็นการค้นหาคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใหม่ ๆ เพื่อรวบรวมความคิดของผู้เขียน อีกทั้งยังเพื่อการอ่านสันทนากการ เช่น การอ่านวารสารบันเทิง การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นต้น

2. การอ่านเร็ว เป็นการอ่านที่มีจุดประสงค์เพื่อทบทวนสารที่อ่าน อีกทั้งยัง ใช้เพื่อการอ่านค้นหา แนวคิดหลัก และแนวคิดย่อย เป็นการนำข้อมูลจากสารที่อ่านไปใช้ ประโยชน์ การอ่านวิธีนี้ยังใช้เพื่ออ่านสารที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เช่น อ่านนิทาน นิยาย และ สื่อการอ่านอื่น ๆ ที่ช่วยให้ผู้อ่านได้รับการผ่อนคลายทางจิตใจ

3. การอ่านปกติ เป็นการอ่านที่มีจุดประสงค์เพื่อค้นหาข้อมูล และตอบ คำถามอาจใช้ในการทำแบบฝึกหัดหรือการทำรายงาน อ่านจบแล้วจดบันทึกเพื่อสรุปเนื้อเรื่อง แต่ละตอน เป็นการอ่านเพื่อนำข้อมูลมาไขปริศนา เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างแนวคิดหลักกับแนวคิดย่อย การอ่านปกติมักจะใช้กับการอ่านสารที่มีความยากง่ายอยู่ใน

ระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่าผู้อ่านรู้จักคำที่อยู่ในสารมากกว่าร้อยละ 70 และอ่านได้ 250 คำ ต่อนาที ตอบคำถามได้ถูกต้องร้อยละ 60 ขึ้นไป การอ่านวิธีนี้ยังใช้ประโยชน์ในการอ่านวรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อความซาบซึ้งและเพื่อการค้นหารูปแบบของการนำเสนอ อีกทั้งการอ่าน เพื่อค้นหาความหมายของคำที่มีความหมายในทางตรงและทางนัย

4. การอ่านละเอียด เป็นการอ่านที่มีจุดประสงค์เพื่อหารายละเอียดของเรื่อง ทุกประเด็น โดยไม่พลาดความหมายของคำ หรือกลุ่มคำ นอกนั้นยังเป็นการประเมินค่าเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ และติดตามทิศทางของเรื่องเพื่อมิให้พลาดประเด็นสำคัญ สรุปเรื่อง ด้วยภาษาของตนเอง รวมทั้งวิเคราะห์การนำเสนอผลงานของผู้เขียนได้อย่างถูกต้อง สำหรับการอ่านวิธีนี้ยังใช้ประโยชน์ในการอ่านสารประเภทวรรณกรรม และวรรณคดีอย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดความซาบซึ้งในการใช้ภาษา การวิเคราะห์รูปแบบตลอดจนลักษณะของการใช้ภาษา คุณค่าที่ได้รับทางภาษากิจำเป็นต้องใช้การอ่านอย่างละเอียดเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป การอ่านนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การอ่านในใจซึ่งเป็นการอ่านที่มุ่งให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้อ่าน และการอ่านออกเสียง ซึ่งเป็นการอ่านที่มุ่งให้ผู้ฟังเข้าใจข้อความที่อ่านด้วย

4. ความเข้าใจในการอ่าน

4.1 ความหมายความเข้าใจในการอ่าน

การอ่านที่ประสบความสำเร็จ ผู้อ่านต้องเข้าใจในสิ่งที่อ่าน โดยมีผู้กล่าวถึงความหมายของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

ทราบาซโซ (Trabasso. อ้างอิงใน ศรีสุตา จริยากุล. 2539 : 11) ได้กล่าวถึงการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า เป็นกระบวนการรับสาร นับตั้งแต่ระบบประสาทรับรู้ข้อความที่อ่าน และแปลข้อความนั้นเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้เกิดขึ้นจากระบบประสาททำงานเป็น 2 ขั้นตอน คือ (1) ระบบประสาทรับรู้ข้อความแล้วแปลความหมาย (2) นำไปเปรียบเทียบกับความรู้ที่มีอยู่เป็นทุนเดิม ความเข้าใจจึงเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านนำสารที่ได้รับใหม่ไปเปรียบเทียบกับความรู้ที่มีอยู่เดิม และผู้อ่านมีปฏิกิริยาตอบสนองด้วยการพูดหรือเขียน เพื่อแสดงว่าตนเข้าใจข้อความนั้น

เชสและคลาร์ก (Chase and Clark. อ้างอิงใน ศรีสุตา จริยากุล. 2539 : 12) ได้กล่าวเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นเป็นความเข้าใจในการรับสาร เกิดจากการแปลความ และสัญลักษณ์นั้นให้เป็นมโนภาพ ประโยคที่เป็นไปในทางปฏิเสธ จะต้องใช้เวลา

ถอดความมากกว่าข้อความบอกเล่า

รูเมลฮาร์ท (Rumelhart. อ้างอิงใน ศรีสุตา จริยากุล. 2539 : 13) ได้กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นผู้อ่านจะอ่านเข้าใจตัวอักษร ถ้อยคำประโยคได้นั้นจะต้องอาศัย การแปลความหมาย และตีความหมายจึงจะเข้าใจได้ ถ้อยคำ ตัวอักษรและประโยคเหล่านั้นเมื่อนำมาผูกเป็นเรื่อง การตีความและแปลความหมายก็ยิ่งซับซ้อนขึ้น จนอาจจะต้องใช้ข้อความ ที่เป็นบริบทแวดล้อมเพื่อช่วยเพิ่มความเข้าใจ

ปรียา นิรัญประดิษฐ์ (2539 : 204) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นการอ่านสิ่งใดแล้วรู้เรื่องราวที่อ่าน สามารถเข้าใจลายลักษณ์อักษรหรือข้อความที่อ่านอย่าง ครบถ้วน การที่จะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้เพียงโดยย่อแล้วแต่ประสบการณ์และการศึกษาของแต่ละคน ถ้ามีโอกาสได้ฟังได้เห็นได้พูด และได้อ่านมากขึ้นเท่าใดก็ย่อมจะช่วยให้อ่านหนังสือได้รวดเร็ว และลึกซึ้งมากขึ้นเท่านั้น

กล่าวโดยสรุป ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง กระบวนการรับสารตั้งแต่ การรับรู้ข้อความที่อ่าน และแปลข้อความที่อ่านนั้นโดยกระบวนการต่าง ๆ เกิดขึ้นที่ระบบประสาท ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ระบบประสาทรับรู้ ข้อความ แล้วแปลความหมาย และ ขั้นตอนการนำความรู้ที่มีอยู่ไปเปรียบเทียบความรู้หรือประสบการณ์เดิม ซึ่งกระบวนการดังกล่าว แสดงผลออกมาในลักษณะที่ผู้อ่านอ่านแล้วรู้เรื่องที่อ่าน แปลความ และตีความได้

4.2 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านมีองค์ประกอบหลายประการ โดยมีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบ ของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

วิพุธ โสภวงศ์ (2539 : 1314) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อ ความเข้าใจ ว่าประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่

1. ตัวผู้อ่าน ผู้อ่านมากและอ่านอย่างสม่ำเสมอ ย่อมเป็นผู้ที่สะสมความรู้ และประสบการณ์ไว้ได้มาก สามารถนำประสบการณ์เดิมเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ทำให้ เข้าใจได้ง่าย

2. บทอ่านหรือสิ่งที่อ่าน บางเรื่องเขียนในลักษณะตรงไปตรงมา ลำดับ ความอย่างดี เสนอใจความสำคัญและใจความประกอบเรื่องได้อย่างชัดเจน เรื่องประเภทนี้นับว่า อ่านเข้าใจได้ง่าย แต่บางเรื่องอาจเขียนในลักษณะที่วกวนสับสน หรืออาจเป็นเรื่องที่ลำดับความ อย่างดี แต่เสนอความหมายแฝงแทนการกล่าวตรง ๆ ผู้อ่านก็จำเป็นจะต้องพิจารณาคลี่คลาย ความสับสน หรือพิจารณาตีความเสียก่อนจึงจะเข้าใจได้

3. การเลือกวิธีอ่านให้เหมาะสมกับความมุ่งหมาย บางครั้งผู้อ่านต้องการการอ่านอย่างผ่าน ๆ เช่น เมื่อประสงค์จะสำรวจว่าเรื่องที่อ่านนั้นตรงกับความต้องการหรือไม่ บางครั้งอาจต้องอ่านอย่างพินิจพิจารณาหาความรู้มาประกอบด้วย ดังเช่นการอ่านเพื่อวินิจฉัย เป็นต้น

ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2547 : 22 – 23) ได้กล่าวถึงการอ่านให้เข้าใจ ว่าเป็นการอ่านแล้วรู้เรื่องทั้งหมด ซึ่งต้องอาศัยความรู้เดิม และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้อ่าน ผู้ที่หูกว้าง ตากว้าง มีประสบการณ์สูงย่อมสามารถอ่านได้เข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน ประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ ความรู้ หรือประสบการณ์ของผู้อ่าน ข้อความที่อ่าน และความเหมาะสมของวิธีการอ่านกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน

4.3 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านนั้นแบ่งเป็นระดับต่าง ๆ โดยมีผู้กล่าวถึงระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

จิไลลักษณ์ เล็กศิริรัตน์ (มปป : 13 – 14) ได้กล่าวว่า ระดับความเข้าใจในการอ่านนั้นอาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ความเข้าใจในการอ่านระดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการจับใจความสำคัญ และความคิดย่อย ๆ ที่สนับสนุนหรือขยายใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญนั้นได้ ทั้งสามารถบอกได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีการดำเนินเรื่องอย่างไร

2. ความเข้าใจในการอ่านระดับที่สอง เป็นความสามารถในการแยกแยะความคิดต่าง ๆ สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ จับความมุ่งหมายของผู้เขียนได้ แปลความหมายของถ้อยคำและความคิดเห็น สามารถอนุมานถึงความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ หรือทัศนคติของผู้เขียนได้ ตลอดจนขยายความของสิ่งที่อ่านได้

3. ระดับสุดท้าย เป็นการเข้าใจถึงคุณค่าของเรื่องที่อ่าน เกิดความซาบซึ้ง และสามารถประเมินค่า และตัดสินค่าได้

สมิธ (Smith. อ้างอิงใน ปรียา หิรัญประดิษฐ์. 2539 : 204 – 205) ได้แบ่งระดับของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจความหมายตามตัวอักษร (literal comprehension) เป็นระดับความเข้าใจพื้นฐานที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้โดยตรง จากข้อความที่ปรากฏ

2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ (interpretation) เป็นระดับที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้ลึกซึ้งกว่าระดับแรก เพราะผู้อ่านต้องตีความสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นความหมายที่แฝงอยู่ในเนื้อความ ความเข้าใจขั้นนี้ต้องอาศัยความเข้าใจในระดับแรกเป็นพื้นฐาน ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่ได้อ่านและความคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้ในข้อความ

3. ระดับความเข้าใจขั้นวิจารณ์ (critical reaction) เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยความเข้าใจทั้งสองระดับแรกเป็นพื้นฐาน การอ่านระดับนี้ต้องใช้ความคิดของผู้อ่านมาวิเคราะห์ตัดสิน และประเมินค่าในข้อความที่อ่านด้วย

ภคมน แก้วภราดัย (2547 : 63) ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่าอาจสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับข้อเท็จจริง คือ ความสามารถในการเข้าใจในสิ่งที่กล่าวไว้ตรง ๆ ในเนื้อเรื่อง
2. ระดับตีความ คือความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่ไม่ได้กล่าวไว้ตรง ๆ ในเนื้อเรื่อง แต่ใช้ความสามารถในการสรุปอ้างอิง ลงความเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์หรือเรื่องราวได้
3. ระดับประเมินค่า คือความสามารถในการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่อ่านอย่างมีหลักเกณฑ์

กล่าวโดยสรุป ความเข้าใจในการอ่านแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับความเข้าใจตามตัวอักษร ซึ่งเป็นระดับที่ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้โดยตรง จากข้อความที่ปรากฏ ระดับความเข้าใจขั้นตีความ ซึ่งเป็นระดับที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นความหมายหรือความคิดที่แฝงอยู่ในเนื้อความ โดยอาศัยบริบทของข้อความสรุปความหมายของข้อความที่อ่าน และระดับความเข้าใจขั้นวิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่ผู้อ่านใช้ความคิดในการวิเคราะห์ ตัดสิน ประเมินค่า บอกจุดเด่น จุดด้อยของข้อความ บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านข้อความ

4.4 แนวทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ความเข้าใจในการอ่านนั้นสามารถฝึกฝนได้ โดยมีผู้กล่าวถึงแนวทางในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

วิพุธ โสภวงศ์ (2539 : 1314 – 1316) ได้กล่าวถึงแนวทางการอ่านเพื่อความเข้าใจอาจดำเนินการได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บสาระสำคัญของเรื่อง

ขั้นการอ่านเพื่อเก็บสาระหรือความคิดสำคัญของเรื่อง หรือการทราบสารที่ผู้เขียนมุ่งเสนอต่อผู้อ่าน อาจทำได้ดังนี้

1. อ่านเฉพาะชื่อเรื่อง ย่อหน้าแรก และย่อหน้าสุดท้าย ผู้อ่านจะได้ทราบความคิดสำคัญของเรื่องนั้นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร วิธีนี้ใช้ได้เหมาะกับเรื่องที่ผู้เขียนเปิดเรื่องตรงจุดมุ่งหมาย และปิดเรื่องด้วยการสรุปอย่างรัดกุม ผู้อ่านอ่านเพียง 2 ย่อหน้าก็จะสามารถจับเค้าความสำคัญของเรื่องได้ แต่วิธีอ่านเช่นนี้อาจใช้ไม่ได้กับข้อเขียนที่ผู้เขียนใช้ความน่าทึ่งกล่าวถึงเรื่องอื่น ๆ ก่อนจะเข้าประเด็น และไม่สรุปเรื่องในตอนท้าย

2. อ่านทั้งเรื่องอย่างคร่าว ๆ ให้ต่อเนื่องกันไปโดยไม่พิจารณาแยกเป็นตอน หรือเป็นย่อหน้า เพื่อให้เข้าใจความคิดรวม ๆ ของทั้งเรื่องที่อ่านนั้น

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณารายละเอียด

ขั้นตอนการอ่านเพื่อพิจารณาใจความสำคัญ และส่วนประกอบหรือส่วนขยายในแต่ละย่อหน้า ในช่วงนี้นอกจากจำแนกใจความสำคัญและส่วนประกอบส่วนขยายแล้ว หากเรื่องที่อ่านนั้นเป็นเรื่องที่มีความหมายแฝงหรือเขียนในลักษณะที่ต้องตีความ ผู้อ่านจะต้องพยายามตีความเพื่อทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด การอ่านในช่วงนี้ควรพิจารณาข้อความที่อ่านเป็นตอน ๆ ไป ถ้าเรื่องที่อ่านไม่มีย่อหน้าหรือมีย่อหน้ายาว ๆ ผู้อ่านก็ควรจัดแบ่งตอนอ่านด้วยตนเอง โดยอาศัยใจความสำคัญเป็นเกณฑ์ในการแบ่งตอน ซึ่งจะจับใจความสำคัญได้จากการอ่านทั้งเรื่องอย่างคร่าว ๆ ถ้าเรื่องที่อ่านนั้นจัดย่อหน้าได้เหมาะสมแล้วก็ควรอ่านทีละย่อหน้า ถ้ามีย่อหน้าย่อย ๆ มาก ๆ ก็อาจพิจารณารวมกันได้ อนึ่งในปัจจุบันนี้มีผู้นิยมเขียนคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์โดยใช้วิธีขึ้นบรรทัดใหม่อยู่เรื่อย ๆ บางบรรทัดมีเพียง 1 – 2 ประโยค เนื่องจากมีจุดประสงค์จะให้อ่านง่ายในกรณีเช่นนี้ผู้อ่านก็ต้องแบ่งตอนเสียใหม่

เมื่อพิจารณาเนื้อความทีละย่อหน้า หรือทีละตอนแล้วก็จะเห็นใจความสำคัญ และส่วนประกอบหรือส่วนขยายได้ชัดเจน ใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านนั้นอาจเป็นข้อเท็จจริง เป็นความคิดเห็น หรือทั้งสองประการรวมกันก็ได้

ขั้นตอนที่ 3 การจัดโครงเรื่องของเรื่องที่อ่าน

เมื่อได้พิจารณารายละเอียดทราบถึงใจความสำคัญและส่วนประกอบแล้ว ผู้อ่านก็จะสามารถร่างโครงเรื่องหรือเค้าโครงของเรื่องที่อ่านได้ โดยการจัดลำดับใจความสำคัญตามขอบเขตที่ปรากฏในเรื่อง ความสามารถในการจัดเค้าโครงของเรื่องที่อ่านได้นี้จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญได้อย่างแม่นยำ และเค้าโครงที่จัดลำดับไว้นั้นจะเป็นประโยชน์

ในการทบทวนเรื่องที่อ่านได้ด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การย่อ หรือสรุปใจความสำคัญ

เมื่ออ่านเข้าใจเรื่อง จับใจความสำคัญได้ จัดเค้าโครงของเรื่องที่อ่านได้ แล้ว ผู้อ่านก็ย่อมจะสามารถย่อหรือสรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ได้ จะสรุปไว้ในใจหรือบันทึกไว้เพื่อเตือนความจำ เพื่อแสดงความเข้าใจ จับใจความได้อย่างเป็นรูปธรรม หรือเพื่อประโยชน์อื่น ๆ ได้ตามความประสงค์

ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2547 : 21 – 23) ได้เสนอวิธีการอ่านให้เข้าใจว่าอาจทำได้ โดยการอ่านแบบกวาดตาดูเนื้อหาก่อนว่าประกอบด้วยหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยอะไร มีภาพตาราง คำอธิบายอย่างไร กำหนดจุดประสงค์ของการอ่านได้ว่า จะอ่านละเอียดหรืออ่านคร่าว ๆ อีกทั้งบังคับตนเองให้บอกได้ว่ามีสาระอะไรจำเป็นต้องรู้ ต่อจากนั้นจึงอ่านแล้วคิดตามไปด้วย นั่นคือ โยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์และความรู้เดิม และพยายามตอบคำถามตามประเด็นที่ตั้งไว้ในใจ สำหรับผู้ที่เริ่มฝึกอ่านให้เข้าใจมีวิธีที่จะทดสอบตนเองว่าอ่านเข้าใจมากน้อยเพียงใด คือการตั้งคำถามถามตนเองเมื่ออ่านจบแล้ว เกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่านเช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เกิดผลอย่างไร เพราะเหตุใด ตลอดจนตั้งคำถามอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับเรื่องนั้นถ้าตั้งคำถามแล้วตอบคำถามได้อย่างชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา คือการอ่านเรื่องนั้นเข้าใจและเก็บสาระสำคัญได้ นอกจากนี้ในขณะที่อ่านควรจดบันทึกสาระสำคัญไว้ หรือขีดเส้นใต้คำ วลี ประโยคสำคัญไว้ด้วย ในการอ่านเรื่องยาก ๆ ก็อาจอ่านซ้ำหรือทบทวนสาระจากบันทึกก็ได้

กล่าวโดยสรุป แนวทางการอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่าน ผู้อ่านต้องกวาดสายตาในการอ่านเพื่อดูเนื้อหาโดยคร่าว ๆ แล้วกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน จากนั้นอ่านอย่างละเอียด โดยขณะที่อ่านให้คิดตามไปด้วย ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่อ่านกับความรู้เดิม

4.5 แบบจำลองการอ่านที่เน้นความรู้ความเข้าใจ (Cognitive models)

แบบจำลองการอ่านที่เน้นความรู้ความเข้าใจ มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539 : 109 – 111) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ ว่าพฤติกรรมทุกอย่างเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการเรียนรู้เป็นประการที่หนึ่ง การเก็บสะสมความรู้เป็นประการที่สอง และการนำความรู้ที่นั้นกลับมาใช้เป็นประการที่สาม การผสมผสานระหว่างองค์ประกอบทั้งสามนี้กับรูปแบบการตอบสนองต่าง ๆ จะเป็นตัวชี้ให้เห็นขอบเขตการเรียนรู้ ความบกพร่องในเรื่องของความรู้ หรือช่องทางการรับความรู้สึกต่าง ๆ จะมีผลทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ได้ ทฤษฎีความรู้ ความเข้าใจ จึงเน้นที่กระบวนการของสมองส่วนกลางใน

การตีความ ตัวแปรต่าง ๆ การเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ จึงขึ้นอยู่กับ การปรับปรุงแต่งภายในของ ประสบการณ์เดิมในขณะที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงการรับรู้ที่ได้รับและที่แสดงออก

โรเบิร์ต และลันเซอร์ (Roberts and Lunzer. อ้างอิงใน สุมิตรา อังวฒนกุล. 2539 : 110) ได้เสนอแบบจำลองการอ่านที่เน้นความเข้าใจว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษา เกี่ยวข้องกับเสียง โครงสร้าง และความหมาย ทักษะเหล่านี้เกิดจากการผสมผสานระหว่าง แรงจูงใจ การตัดสินใจ กลไกในการรับรู้ และกระบวนการในการจำทักษะทางภาษาจะเกิดขึ้น ตามลำดับ ซึ่งรวมไปถึงการเข้าใจข้อความ วลี คำ ความต่อเนื่องของตัวอักษร และตัวอักษร

บรูเนอร์ (Bruner. อ้างอิงใน สุมิตรา อังวฒนกุล. 2539 : 110) ได้เสนอแนวคิด ว่า การเรียนรู้เป็นผลจากการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่มีตัวตนและการสร้างมโนคติ การที่ คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้คนเราพัฒนาแนวทางในการเรียนรู้ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะ ขอบเขตและความสัมพันธ์ของประสบการณ์เดิม

กิบสัน (Gibson. อ้างอิงใน สุมิตรา อังวฒนกุล. 2539 : 110) ได้เสนอ แบบจำลองการอ่าน โดยเน้นว่าคนแต่ละคนมีความต้องการที่จะสรุปคำ และอักษรโดยดูจาก โครงสร้างที่ช่วยในการรับรู้ ความต้องการนี้จะช่วยสร้างวิธีการที่จะกระตุ้นให้การรับรู้ในการอ่าน ก้าวหน้ายิ่งขึ้น แบบจำลองการอ่านของกิบสันนี้มีด้วยกัน 3 ระยะ ระยะที่หนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ เสียงและตัวเขียน ระยะที่สองเป็นการจัดกลุ่มลักษณะเฉพาะและระยะที่สามเป็นเรื่องของกฎ ต่าง ๆ ในการรวมหน่วยความรู้นั้น ทุกระยะจะเน้นทักษะด้านวิธีการโดยระยะที่หนึ่งจะต้องเกิด ก่อนระยะที่สอง และระยะที่สองจะต้องเกิดก่อนระยะที่สาม

ไนส์เซอร์ (Neisser. อ้างอิงใน สุมิตรา อังวฒนกุล. 2539 : 111) ได้เสนอ แนวคิด โดยเน้นกลไกในการรับ และสะสมข่าวสารซึ่งเกี่ยวข้องกับการจำสิ่งที่มองเห็นและได้ยิน จึงเป็นแนวคิดที่เน้นความสัมพันธ์ของระบบประสาทส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญจึงอยู่ที่กระบวนการรับรู้และกระบวนการจำ ซึ่งทั้งสองประการนี้ เป็นตัวทำนายที่ดี ที่สุดในวิธีการรับความรู้

เวเนซกี และคอลฟี (Venezky and Calfee. อ้างอิงใน สุมิตรา อังวฒนกุล. 2539 : 112) ได้เสนอแบบจำลองการอ่าน โดยเชื่อว่าการอ่านเป็นผลจากกระบวนการต่างๆ มากมาย รูปแบบของกระบวนการอ่านที่สำคัญคือ การกวาดสายตา การกวาดสายตาไปล่วงหน้า และการรวมความหมายและโครงสร้างของข้อความเข้าด้วยกัน

การกวาดสายตา เป็นผลจากความรู้เดิมของผู้อ่าน กับความรู้ที่เกิดขึ้นในขณะ นั้นของผู้อ่าน ความรู้ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นอาจจะพิจารณาจากเสียงที่อ่าน หรือเกิดขึ้นโดยตรงจาก

การมองเห็น

การกวาดสายตาไปล่วงหน้า เกี่ยวข้องกับการมองหน่วยที่สำคัญของประโยค เช่น เครื่องหมาย วรรคตอน การเว้นวรรค เป็นต้น เป็นการมองดูทั้งประโยค

การรวมความหมายและโครงสร้างประโยคเข้าด้วยกัน เป็นผลจากการกวาดสายตาไปล่วงหน้า เพราะเมื่อสามารถมองเห็นความแตกต่างของหน่วยสำคัญของประโยคแล้ว ความรู้ที่ได้รับก็จะสัมพันธ์กับความรู้เดิม

กล่าวโดยสรุป แบบจำลองการอ่านที่เน้นความรู้ ความเข้าใจ มีผู้เสนอไว้หลายแบบ โดยแต่ละแบบจะมีมุมมองที่แตกต่างกันออกไป บางแบบให้ความสำคัญกับประสบการณ์ การสะสมความรู้ และการนำความรู้มาใช้ บางแบบจะให้ความสำคัญกับทักษะทางภาษา แรงจูงใจการตัดสินใจ กลไกในการรับรู้ และกระบวนการในการจำทักษะทางภาษา บางแบบให้ความสำคัญกับกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การกวาดตา การกวาดสายตาไปล่วงหน้า การรวมความหมายและโครงสร้าง เป็นต้น

5. ทักษะทางสังคม

5.1 ความหมายของทักษะทางสังคม

ความหมายของทักษะทางสังคมนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

ลาวัญญ์ วิทยาวุฑฒิกุล (2533 : 129) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะทำงาน และดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วารี ธีระจิตร (2534 : 95) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง การรู้จักอยู่ร่วมกัน และทำงานด้วยกัน รู้จักการให้และการรับ การรู้จักความรับผิดชอบ รู้จักผลัดเปลี่ยนเวร รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น และมีความสำนึกต่อสังคม

สุขุมาล เกษมสุข (2535 : 10) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในสังคมที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยการรู้จักรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน รู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่น มีสำนึกต่อสังคม และสร้างประโยชน์แก่สังคม

พิมลวรรณ สมมาตย์ (2546 : 12) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะอยู่ร่วมกัน สามารถจัดการกับสภาพอารมณ์ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อการปรับตัวได้เป็นอย่างดี ทั้งกับเพื่อนและคนแปลกหน้า สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ซึ่งทักษะทางสังคมเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น การแสดงออกทั้งทางด้าน

ความสำคัญด้านส่วนบุคคล ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ยิ่งสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเท่าไร ทักษะทางสังคมยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นเท่านั้น บุคคลต้องมีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถสื่อความหมายความเข้าใจกัน สามารถทำงานร่วมกัน สามารถแก้ปัญหาได้โดยสันติวิธี เมื่อเกิดความขัดแย้ง รู้จักคิดและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อตนเอง และสังคมได้สามารถปรับตัวได้ในทุกสภาพแวดล้อม สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะที่จะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและมั่นคง

ความสำคัญทางด้านสังคม สังคมใดที่สมาชิกเป็นผู้มีทักษะทางสังคม มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกัน สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธี สมาชิกรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสังคมที่ตนอยู่ สังคมนั้นย่อมเป็นสังคมที่สงบสุข มีความเจริญมั่นคง แต่ถ้าสังคมใดมีลักษณะตรงกันข้าม สมาชิกขาดทักษะทางสังคม สังคมนั้นย่อมมีปัญหาไม่สงบสุข และมีแต่ความเสื่อม

ทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญ ช่วยพัฒนาทั้งบุคคลและสังคม เพราะถ้าบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม มีทักษะที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขแล้ว สังคมก็ย่อมสงบสุข และเจริญก้าวหน้าไปด้วย

สมยศ มหัทธโนบล (2546 : 14) ได้กล่าวว่า ทักษะทางสังคมมีส่วนช่วยพัฒนาบุคคลและสังคมมีส่วนช่วยพัฒนาบุคคลและสังคม การพัฒนาบุคคล ได้แก่ การที่ทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น ตลอดจนนำไปใช้แสวงหาความรู้ใหม่ด้วยการพัฒนาตนต่อสังคม ได้แก่ การที่ทำให้สังคมดำรงอยู่ได้และพัฒนาให้เจริญอุดมงามยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป ทักษะทางสังคม มีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและต่อสังคม ในส่วนของบุคคลทักษะทางสังคมจะทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วนระดับสังคมนั้นทักษะทางสังคมมีความสำคัญในการทำให้สังคมมีความสงบสุข และมีความเจริญมั่นคง

5.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

องค์ประกอบของทักษะทางสังคมนั้น มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

โฮเวิร์ด ดี เมลลิงเกอร์ (Howard D. Mehlinger, อ้างอิงใน

ลาวัญญ์ วิทยาวุฑฒิกุล, 2533 : 129 – 130) ได้กล่าวว่าทักษะทางสังคม ประกอบด้วย 2 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะการทำงานร่วมกันในกลุ่ม หรือทักษะกระบวนการกลุ่ม เป็นทักษะหรือความสามารถในการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ เน้นลักษณะประชาธิปไตย ประกอบด้วย การร่วมมืออย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผู้อื่น ในการทำงานกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ การมีส่วนร่วมในงาน และแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายของกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ การทำงานส่วนที่ได้รับมอบหมายอย่างร่วมมือ และรับผิดชอบ ในลักษณะแบ่งหน้าที่ และผลัดกันทำ ความสามารถเป็นผู้นำ และผู้ตาม หรือสมาชิกที่ดีของกลุ่ม การร่วมวางแผนของกลุ่ม การสื่อสารกับสมาชิกของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการสื่อสารกับสมาชิกของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด และการเขียน การโน้มน้าว การออบมอม และการต่อรอง การสร้างความร่วมมือจากความแตกต่างทั้งรายบุคคลและกลุ่ม การเคารพสิทธิ และความคิดเห็นของผู้อื่น ตามวิถีทางประชาธิปไตย

2. ทักษะการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม เป็นความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีมนุษยสัมพันธ์อันดี และมีน้ำใจ และพฤติกรรมประชาธิปไตย โดยมีการปฏิบัติอย่างรับผิดชอบ ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ การเคารพและปฏิบัติตามกติกากฎ ระเบียบ และวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มและสังคม หรือ การเป็นผู้มีมารยาทที่ดี และรู้จักปฏิบัติตนเหมาะสม การมีความโอบอ้อมอารี และเอื้อเฟื้อ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน การมีจิตสำนึกทางสังคม เห็นใจและเป็นมิตรกับผู้อื่น การจับความรู้สึกของผู้อื่นจากสิ่งบ่งชี้ได้อย่างจับใจ และปรับตัวได้เหมาะสม

สุขุมาล เกษมสุข (2535 : 14 – 144) ได้กล่าวถึงทักษะทางสังคมที่ควรเน้นในระดับประถมศึกษาควรประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของมนุษย์

ในการแก้ปัญหา และการสร้างแนวคิดหรือค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ผลจากการค้นพบนี้สามารถนำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่อื่น ๆ ต่อไป โดยบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีลักษณะอยากรู้อยากเห็น มีความประหลาดใจหรือสนใจในสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ชอบรับประสบการณ์ใหม่ ๆ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้ดีที่สุด ชอบเดา ชอบตั้งสมมติฐาน ตัดสินใจได้เด็ดขาด ชอบเสี่ยง ชอบการผจญภัย มีความเชื่อมั่นในตนเอง ช่างคิด ช่างฝัน มีอุดมคติ มีอารมณ์ขัน ร่าเริง มีความมานะบากบั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ไม่ชอบคล้อยตามผู้อื่นอย่างง่าย ๆ โดยไม่มีเหตุผล ทำงานเพื่อความสุขของตนเองโดยไม่หวังผลตอบแทน หรือการยกย่องจากผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทั้งความคิด และการกระทำ สามารถแก้ไขดัดแปลงวิธีการ และทำงานได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิดได้อย่างกว้างขวาง มีความคิดริเริ่ม เป็น

คนช่างสังเกต สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ชอบงานที่ทำทาย กระตือรือร้น ตั้งตัวอยู่เสมอ มีความเป็นผู้นำ ไม่คิดวิตกกังวล และ มีความสามารถในการใช้ภาษาทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน

2. ทักษะการทำงานกลุ่ม หมายถึง ความชำนาญของบุคคลในการทำงาน ร่วมกันกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นคณะได้อย่างราบรื่น และเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ โดยบุคคลที่มี ทักษะในการทำงานกลุ่มนั้นจะต้องมีความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการประสานงาน และติดตามการทำงาน สามารถจูงใจให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น และให้ ความร่วมมือ มีเทคนิคการพูด และการกระทำที่สร้างกำลังใจให้แก่สมาชิก มีความสามารถ ในการประนีประนอม ประสานความคิด และแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งภายในกลุ่ม มี ความสามารถในการปรับตัว ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีความเป็นประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่ม เสียสละเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ไม่เอาเปรียบ กล้า แสดงความคิดเห็นของตนเอง กล้าวิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติส่วนรวม รู้จัก ประสานความคิด ประนีประนอม เมื่อเกิดความขัดแย้ง รู้จักผ่อนคลายความตึงเครียด และ ช่วยเหลืองานของสมาชิกคนอื่น ๆ

3. ทักษะการแสวงหาความรู้ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ของบุคคลในการแสวงหาและได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ โดยบุคคลที่มีทักษะการแสวงหาความรู้จำเป็นต้องเป็นคนช่าง สังเกต ช่างซักถาม รับรู้ในสิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นคนรักการอ่าน อ่านมาก ดูมาก ฟังมาก รู้แหล่งข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ สามารถจับสาระและจดจำความสำคัญไว้ได้ อย่างแม่นยำ นำความรู้ที่นั้นมาอธิบายเสมอ มีการสรุปความความรู้ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

4. ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการรับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน และมีการตอบสนองต่อกัน โดยบุคคลที่มีทักษะการสื่อสารนั้นจะต้องเป็นคนที่มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และ เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ภาษาและแสดงออกของผู้ส่งสารได้เหมาะสมกับสาร และผู้รับสาร ต้องเข้าใจเรื่องที่จะสื่อไปให้ผู้รับ มีสมาธิในการรับส่งสาร มีความมั่นใจในการส่งสาร สามารถแปลความหมายของสาร และมีความสนใจต่อสารที่ต้องการสื่อ

5. ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เผชิญ ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ แล้วทำให้สามารถดำเนินชีวิตให้อยู่รอด และมีความสุขตามสภาพของ ตน โดยบุคคลที่มีทักษะการแก้ปัญหามีสลักษณะในการทำงานเป็นขั้นตอน รู้จักการวางแผนงาน

การแสวงหาข้อมูล และความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักคิดอย่างรอบคอบหรือคิดหน้าคิดหลัง รู้จักคิดล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ และปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนคิดหาวิธีป้องกันแก้ไขปัญหานั้น

ดรรยาวรรณ กล่อมเกลี้ยง (2546 : 17) ได้กล่าวว่า ทักษะทางสังคม ประกอบด้วย คุณลักษณะต่าง ๆ คือ ความสามารถในการสื่อสารทั้งโดยการใช้ท่าทาง คำพูด การสร้างสัมพันธภาพที่ดี กับบุคคลอื่น การทำงานร่วมกัน การรู้จักควบคุมตนเอง การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม และสามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สมยศ มัทธโนบล (2546 : 18) ได้กล่าวว่า ทักษะทางสังคมเกิดจากการที่คนได้มีปฏิสัมพันธ์กันนับตั้งแต่การใช้ชีวิตร่วมกัน ตลอดจนการทำงานร่วมกัน ประกอบด้วย ทักษะการพัฒนาตนเอง เป็นการปรับปรุงและสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่ตน ยอมรับในความด้อยหรือข้อจำกัดของตนเอง สามารถศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับสิทธิและความรับผิดชอบของผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถแสดงบทบาทของตนได้อย่างเท่าเทียมกับผู้อื่น ทักษะการมีส่วนร่วมในกลุ่ม เป็นการพยายามศึกษาและทำความเข้าใจกับกฎกติกาของกลุ่ม มีความรับผิดชอบต่อที่จะทำงานที่กลุ่มมอบหมายให้สำเร็จ ทักษะการวางแผน เป็นการแสดงออกซึ่งความสามารถในการกำหนดแผนการ และแนวความคิดของตนต่อการพัฒนางานเพื่อให้การดำเนินงานให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ทักษะการเป็นผู้บริโภคที่ดี เป็นการแสดงพฤติกรรมแสดงออกถึงความรู้ในการบริโภค การเลือกบริโภคได้อย่างเหมาะสม ทักษะการพัฒนาสังคม เป็นการแสดงพฤติกรรมด้านการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง การช่วยเหลือให้ผู้อื่นได้รับการพัฒนา และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ทักษะการอนุรักษ์และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นการแสดงพฤติกรรมออกเป็นผู้รักและรักษา ช่วยสร้างและปรับปรุงสภาพแวดล้อม ซึ่งเน้นการปฏิบัติจริงทางสังคม ทักษะการแสดงออกด้านวัฒนธรรม เป็นการแสดงพฤติกรรมออกตามขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย ศาสนาและศีลธรรมด้านภาษาและการแต่งกายประจำชาติ ด้านศิลปะ และด้านอาชีพ ความมีระเบียบวินัย ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และส่งเสริมเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทย ทักษะการแสดงด้านจริยธรรม เป็นการแสดงพฤติกรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรม เกี่ยวกับการทำความดีละเว้นความชั่ว และการนำหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

Campbell และ Siperstein (1994 : 89 – 92) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะทางสังคมประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1. พฤติกรรมทางสังคม เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในสถานการณ์ที่ผู้อื่นสามารถเห็นและได้ยิน ได้แก่ การยิ้ม การใช้สายตาในการติดต่อ การกล่าวคำทักทายผู้อื่น การสนทนา การแนะนำตนเอง การฟัง การขอความช่วยเหลือ การยอมรับความช่วยเหลือ การเสนอความช่วยเหลือ การยินยอม การพยักหน้า การยอมรับการชมเชย การแสดงความยินดี การสอแสดงอย่างเหมาะสม การขออนุญาต การจัดแถว การเดินเป็นแถว การกล่าวคำยกย่องชมเชย พูดในสิ่งที่ดี การเจรจา การแบ่งปันสิ่งของ การหมุนเวียน การยอมรับคำวิจารณ์ การบอกความจริง การเก็บความลับ การขอโทษ การขอการสนับสนุน การละเว้นคำกล่าวที่ไม่เป็นมิตร การรอรอบใหม่ การดูแลทรัพย์สิน เป็นคนทะนง การให้ความเคารพ การให้คำแนะนำ

2. ความรู้ทางสังคม ประกอบด้วย กระบวนการในการแก้ปัญหาที่แต่ละคนใช้ในการแสดงพฤติกรรมทางสังคม กระบวนการนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ การยอมรับ การตัดสินใจ และการกระทำ

2.1 การยอมรับ เป็นการระบุสถานการณ์ปัจจุบัน และการแปลสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม การมีส่วนร่วม ยุทธวิธี และความคิดรวบยอด แสดงบทบาทการมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจ เจตคติ ความรู้สึก และความสัมพันธ์ของยุทธวิธี/พฤติกรรม

2.2 การตัดสินใจ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องมีการเลือกเป้าหมายส่วนบุคคล การทบทวนสถานการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ประเมินการตอบสนองที่เป็นไปได้ ทบทวนการตอบสนองทั้งหมด เลือกการตอบสนอง

2.3 การกระทำ ซึ่งเป็นการนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และ วัดประสิทธิภาพการตอบสนอง การใคร่ครวญความจำเป็นในการนำมาใช้ใหม่

จากองค์ประกอบของทักษะทางสังคมดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของทักษะทางสังคมในการวิจัยในครั้งนี้ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

Haward D. Mehlinger	Campbell, Siperstein	ชุดมวล เกษมสุข	ดรรชนีวรรณ กลุ่มเกดียง	สมยศ มหัทธโนบพ
1. ทักษะการทำงานร่วมกันในกลุ่ม หรือ ทักษะกระบวนการกลุ่ม 2. ทักษะการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม	1. พฤติกรรมทางสังคม 2. ความรู้ทางสังคม	1. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 2. ทักษะการทำงานกลุ่ม 3. ทักษะการแสวงหาความรู้ 4. ทักษะการสื่อสาร 5. ทักษะการแก้ปัญหา	1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. การสร้างสัมพันธ์ภาพ 3. การทำงานร่วมกัน 4. การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง 5. การรู้จักควบคุมตนเอง 6. การเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม 7. ความสามารถในการแก้ปัญหา	1. ทักษะการพัฒนาตนเอง 2. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3. ทักษะการมีส่วนร่วมในกลุ่ม 4. ทักษะการวางแผน 5. ทักษะการเป็นผู้บริโภคที่ดี 6. ทักษะการพัฒนาสังคม 7. ทักษะการอนุรักษ์และ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม 8. ทักษะการแสดงออกด้านวัฒนธรรม 9. ทักษะการแสดงออกด้านจริยธรรม

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคมของแต่ละแนวคิด พบว่าองค์ประกอบทักษะทางสังคม ที่นักวิชาการให้ความสำคัญเรียงตามลำดับได้แก่ ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหา ดังนั้นในการวิจัยในครั้งนี้จึงสนใจศึกษาองค์ประกอบทักษะทางสังคมทั้ง 4 ทักษะดังกล่าว โดยแต่ละทักษะมีความหมาย และลักษณะพฤติกรรมของบุคคลดังนี้

1. ทักษะการทำงานกลุ่ม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการทำงาน ร่วมกันกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นคณะได้อย่างราบรื่น และเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ โดยบุคคลที่มี ทักษะในการทำงานกลุ่มนั้นจะมีลักษณะดังนี้

- 1.1 มีความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน
- 1.2 มีความสามารถในการประสานงาน และติดตามการทำงาน
- 1.3 สามารถจูงใจให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น และให้ความร่วมมือ
- 1.4 มีเทคนิคการพูด และการกระทำที่สร้างกำลังใจให้แก่สมาชิก
- 1.5 มีความสามารถในการประนีประนอม ประสานความคิด และแก้ไข

ปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่ม

- 1.6 มีความสามารถในการปรับตัว ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น
- 1.7 มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา
- 1.8 มีความเป็นประชาธิปไตย
- 1.9 มีความคิดริเริ่ม
- 1.10 เสียสละเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ไม่เอาเปรียบ
- 1.11 กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง กล้าวิจารณ์
- 1.12 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติส่วนรวม
- 1.13 รู้จักประสานความคิด ประนีประนอม เมื่อเกิดความขัดแย้ง
- 1.14 รู้จักผ่อนคลายความตึงเครียด
- 1.15 ช่วยเหลืองานของสมาชิกคนอื่น ๆ

2. ทักษะการแสวงหาความรู้ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญของ บุคคลในการแสวงหาและได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ โดยบุคคลที่มีทักษะการแสวงหาความรู้ นั้นจะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

ที่เกิดขึ้น

2.1 เป็นคนช่างสังเกต ช่างซักถาม รับรู้ในสิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ต่าง ๆ

2.2 เป็นคนรักการอ่าน อ่านมาก ดูมาก ฟังมาก

2.3 รู้แหล่งข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ

2.4 สามารถจับสาระและจดจำความสำคัญไว้ได้อย่างแม่นยำ

2.5 นำความรู้ที่ได้อธิบายสรุป

2.6 มีการสรุปความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3. ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการรับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน และมีการตอบสนองต่อกัน โดยบุคคลที่มีทักษะการสื่อสารนั้นจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

ประสิทธิภาพ

3.1 เป็นคนที่มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และผู้รับสาร

3.2 สามารถใช้ภาษาและแสดงออกของผู้ส่งสารได้เหมาะสมกับสาร

3.3 ต้องเข้าใจเรื่องที่จะสื่อไปให้ผู้รับ

3.4 มีสมาธิในการรับส่งสาร

3.5 มีความมั่นใจในการส่งสาร

3.6 สามารถแปลความหมายของสาร

3.7 มีความสนใจต่อสารที่ต้องการสื่อ

4. ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เผชิญทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ แล้วทำให้สามารถดำเนินชีวิตให้อยู่รอด และมีความสุขตามสภาพของตน โดยบุคคลที่มีทักษะการแก้ปัญหามีลักษณะดังต่อไปนี้

แหล่งต่าง ๆ

4.1 ทำงานเป็นขั้นตอน

4.2 รู้จักการวางแผนงาน การแสวงหาข้อมูล และความร่วมมือจาก

4.3 รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล

4.4 รู้จักคิดวิเคราะห์

4.5 รู้จักคิดอย่างรอบคอบหรือคิดหน้าคิดหลัง

4.6 รู้จักคิดล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ และปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

5.4 การพัฒนาทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ โดยมีผู้กล่าวถึงทักษะทางสังคมไว้ดังนี้

สุขุมาล เกษมสุข (2535 : 16 – 18) กล่าวว่า การฝึกทักษะทางสังคมต้องมีหลักการและวิธีในการฝึกที่สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ คือต้องให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเจตพิสัย พุทธิพิสัย และทักษะพิสัย

ด้านเจตพิสัย คือ ให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของการฝึกฝนทักษะทางสังคม

ด้านพุทธิพิสัย คือ ให้นักเรียนมีความรู้ มีความเข้าใจว่า จะฝึกทักษะทางสังคมอย่างไร

ด้านทักษะพิสัย คือ ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางสังคมอย่างต่อเนื่อง จนเกิดความชำนาญ

การฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะทางสังคม โดยให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการฝึก และมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถปฏิบัติการฝึกอย่างต่อเนื่องจนเกิดทักษะทางสังคมนั้น ควรมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นจูงใจ การจูงใจจะช่วยให้ นักเรียนเห็นคุณค่า มีความต้องการที่จะฝึก และฝึกได้ดี ครูควรแสดงให้นักเรียนเห็นว่าทักษะนั้น ๆ มีคุณค่า มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างไร

2. ขั้นฝึก

2.1 นักเรียนต้องฝึกปฏิบัติทักษะด้วยตนเอง ด้วยการกระทำจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้ทักษะนั้น

2.2 นักเรียนต้องเรียนรู้ทักษะอย่างถูกวิธี และถูกขั้นตอน

2.3 นักเรียนต้องฝึกฝนเป็นระยะเวลานานพอสมควร จึงจะพัฒนาได้เป็นขั้น ๆ

2.4 นักเรียนต้องฝึกทักษะในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องใช้บ่อย ๆ และ หลาย ๆ สถานการณ์ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

3. ขั้นประเมินผล การประเมินผล จะช่วยพัฒนาการฝึกทักษะให้ได้ผลดี จึงควรประเมินผลบ่อย ๆ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมประเมินผลตนเอง ได้ทราบผลการฝึกของตนเอง เพื่อปรับปรุงให้การฝึกได้ผลยิ่งขึ้น

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 105 – 108) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการสอนทักษะทางสังคม ดังนี้

1. การเป็นแบบอย่างที่ดี (Modeling) เป็นการให้เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมพิจารณาศึกษาพฤติกรรมจากเด็กหรือผู้ใหญ่ที่แสดงพฤติกรรมที่ถูกต้อง แล้วให้เด็กเลียนแบบอย่างนั้น เทคนิคนี้มีข้อดีคือ ง่ายต่อการนำไปใช้ แต่มีข้อเสียคือ ใช้เฉพาะวิธีนี้อย่างเดียวอาจไม่ได้ผล
2. การจัดให้เด็กได้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสม (Strategic Placement) เป็นการจัดให้เด็กได้อยู่ในกลุ่มเพื่อเป็นเด็กดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อที่แสดงพฤติกรรมที่ดีจะคอยเตือนอยู่บ่อย ๆ ไม่ให้ทำผิด วิธีนี้ควรใช้ควบคู่กับวิธีอื่น
3. การอบรมสั่งสอน (Instruction) เป็นการบอกหรืออธิบายให้เด็กเข้าใจว่าทำไมจึงต้องปฏิบัติตามให้แสดงพฤติกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งบางครั้งอาจต้องตั้งกฎระเบียบหากจำเป็น ครูส่วนใหญ่มักนิยมใช้วิธีนี้อยู่แล้ว แต่ควรใช้ควบคู่กับวิธีอื่น เพราะการสั่งสอนอบรมอย่างเดียว อาจไม่ได้ผลเต็มที่
4. การให้แรงเสริมเชิงบวก (Positive Reinforcement) เป็นการให้คำชมหรือให้รางวัลที่เป็นสิ่งของที่เด็กชอบ หากเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นวิธีที่ครูนิยมใช้และมักได้ผลดี สามารถทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่มีความคงทน และนาน ในการให้แรงเสริมในครั้งแรกอาจจำเป็นต้องให้ทุกครั้งที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เมื่อพฤติกรรมเกิดขึ้นอย่างคงที่แล้วก็จึงงดแรงเสริมลง
5. การกระทำบ่อย ๆ (Rehearsal) เป็นการฝึกให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำ ๆ กัน หลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เด็กจำได้ หรืออาจให้เด็กพูดเป็นข้อความสั้น ๆ เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรม เช่น “เด็กดีไม่ลุกจากที่นั่งบ่อย ๆ “ เด็กที่ดีจะต้องไม่แกล้งเพื่อน “ เราจะพูดเพราะ ๆ “ เป็นต้น
6. การควบคุมตนเอง (Self – Control Strategy) เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักศึกษาพฤติกรรมของตนเองอย่างเป็นระบบ เช่น ให้เด็กบันทึกพฤติกรรมของตนทุกครั้งที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ แล้วรายงานให้ครูทราบเมื่อครบ 1 วัน หรือ 3 วัน แล้วให้เด็กพยายามไม่แสดงพฤติกรรม เช่นนั้นอีก ครูคอยสังเกตว่าพฤติกรรมของเด็กลดลงหรือไม่ มีงานวิจัยหลายชิ้นที่สนับสนุนวิธีนี้ให้ผลดี

7. เบี้ยอรรถกร (Taken Economy) เป็นการให้แรงเสริมอย่างเป็นระบบ ซึ่งแรงเสริมอาจเป็นเหรียญรางวัล เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เด็กจะได้รับเหรียญรางวัลทุกครั้ง เมื่อเด็กได้รับเหรียญรางวัลมากขึ้น สามารถนำมาแลกรางวัลที่มีขนาดใหญ่ขึ้นได้ การให้รางวัลควรมีหลายระดับ ตั้งแต่ของชิ้นเล็กไปจนถึงของชิ้นใหญ่ ตามจำนวนเหรียญรางวัลที่เด็กได้รับ

8. การหยุดยั้ง (Extinction) เป็นการงดให้รางวัลเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ครูใช้วิธีนี้อย่างเดียวอาจไม่ได้ผลดี อาจใช้ควบคู่กันไปกับวิธีอื่น เช่น ใช้ควบคู่กับวิธีให้แรงเสริมเชิงบวก นั่นคือ ครองดให้รางวัลเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นต้น การให้รางวัล และการงดให้รางวัลของครู จะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ

9. เวลานอก (Time Out) เป็นการให้เด็กงดร่วมกิจกรรม เช่น ให้เด็กออกไปยืนหน้าห้อง 5 นาที หรือออกไปยืนนอกห้อง 10 นาที เป็นต้น ควรให้เด็กงดร่วมกิจกรรมที่สนุกสนาน หรือร่วมกิจกรรมที่เด็กชอบ จึงจะทำให้ได้ผลดี แต่ไม่ควรให้เด็กงดกิจกรรมที่เด็กไม่ชอบ เช่น เด็กไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ครูให้เด็กงดเรียนวิชานี้ เป็นต้น เพราะนั่นไม่ใช่เวลานอก แต่เป็นเป็นการให้แรงเสริม เพราะเด็กแสดงพฤติกรรมดีขึ้น แต่เป็นการเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

10. ใช้หลายวิธีรวมกัน (Multimethod Training) เป็นการใช้วิธีสอนทักษะทางสังคม โดยใช้มากกว่า 1 วิธี ในเวลาเดียวกัน เพราะโดยทั่วไปแล้ว การใช้วิธีเดียวอาจไม่ได้ผล

ทั้ง 10 วิธีที่กล่าวมาแล้ว อาจนำไปใช้ในการเรียนการสอน หรือการจัดการกับพฤติกรรมของเด็กได้ด้วย

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาทักษะทางสังคมนั้นประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างแรงจูงใจ ขั้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ และขั้นการประเมินผล

6. รูปแบบชิปเข้าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

6.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบชิปปา

ทศนา แชมมณี (2548 : 15 – 17) กล่าวว่า CIPPA ได้มาจากตัวย่อของคำสำคัญ ซึ่งใช้เป็นแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีชื่อภาษาไทยคือ การจัดการเรียนการสอนแบบประสาน 5 แนวคิดหลัก หรืออาจเรียกสั้น ๆ ว่า การจัดการเรียน

การสอนแบบ 5 ประสาน โดย 5 แนวคิดหลักที่ใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยดังนี้

C คือ แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มาจากทฤษฎี Constructivism ของ Piaget ซึ่งกล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลง และพัฒนาให้ งอกงามขึ้นไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาโครงสร้างภายในของบุคคล และการรับรู้ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว การสร้างความรู้จะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนด้วยกัน คือ จุดมุ่งหมาย หรือความต้องการของผู้เรียน ความรู้เดิมหรือสิ่งที่มีอยู่เดิมของผู้เรียน และสาระหรือสิ่งใหม่ที่จะ เรียนรู้ ดังนั้นจึงสามารถอธิบายในอีกนัยหนึ่งได้ว่า โครงสร้างทางสติปัญญาของผู้เรียนประกอบไปด้วยโครงสร้างความรู้ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยน และขยายออกไปได้โดยอาศัยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ ความรู้เดิมหรือโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่ ความรู้ใหม่ ได้แก่ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ ความรู้สึก ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่บุคคลรับเข้าไป และกระบวนการทางสติปัญญา ได้แก่ กระบวนการทางสมอง ที่ใช้ในการทำความเข้าใจความรู้ที่รับมา และใช้ในการเชื่อมโยง และปรับความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน

ตามแนวคิดข้างต้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูล ประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้ามา และมีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาของตน ในการคิด กลั่นกรองข้อมูล ทำความเข้าใจข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ความรู้ใหม่ ความรู้เดิม และสร้าง ความหมายข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างความรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองอันจะส่งผลถึงความเข้าใจ และการคงความรู้นั้น

ดังนั้น การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการสร้างความรู้ จึงเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ชัดเจน โดยการให้ผู้เรียนได้คิด ได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการที่สำคัญได้แก่ ให้ผู้เรียน ทบทวนความรู้เดิม ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้ศึกษา คิด วิเคราะห์ และสร้างความหมายข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสรุปและจัดระเบียบ ความรู้หรือจัดโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

I คือ Interaction ซึ่งหมายถึงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แม้ว่ากระบวนการเรียนรู้จะเป็น กระบวนการทางสมองหรือสติปัญญาเป็นสำคัญ แต่ก็ต้องอาศัยกระบวนการทางสังคมด้วย เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่สมองจำเป็นต้องใช้ในการคิด หรือสร้างความหมายต่าง ๆ แต่เดิมเชื่อกันว่าครูเป็นผู้รู้และแหล่งข้อมูลที่สำคัญของผู้เรียน แต่จากแนวคิดของกระบวนการกลุ่ม

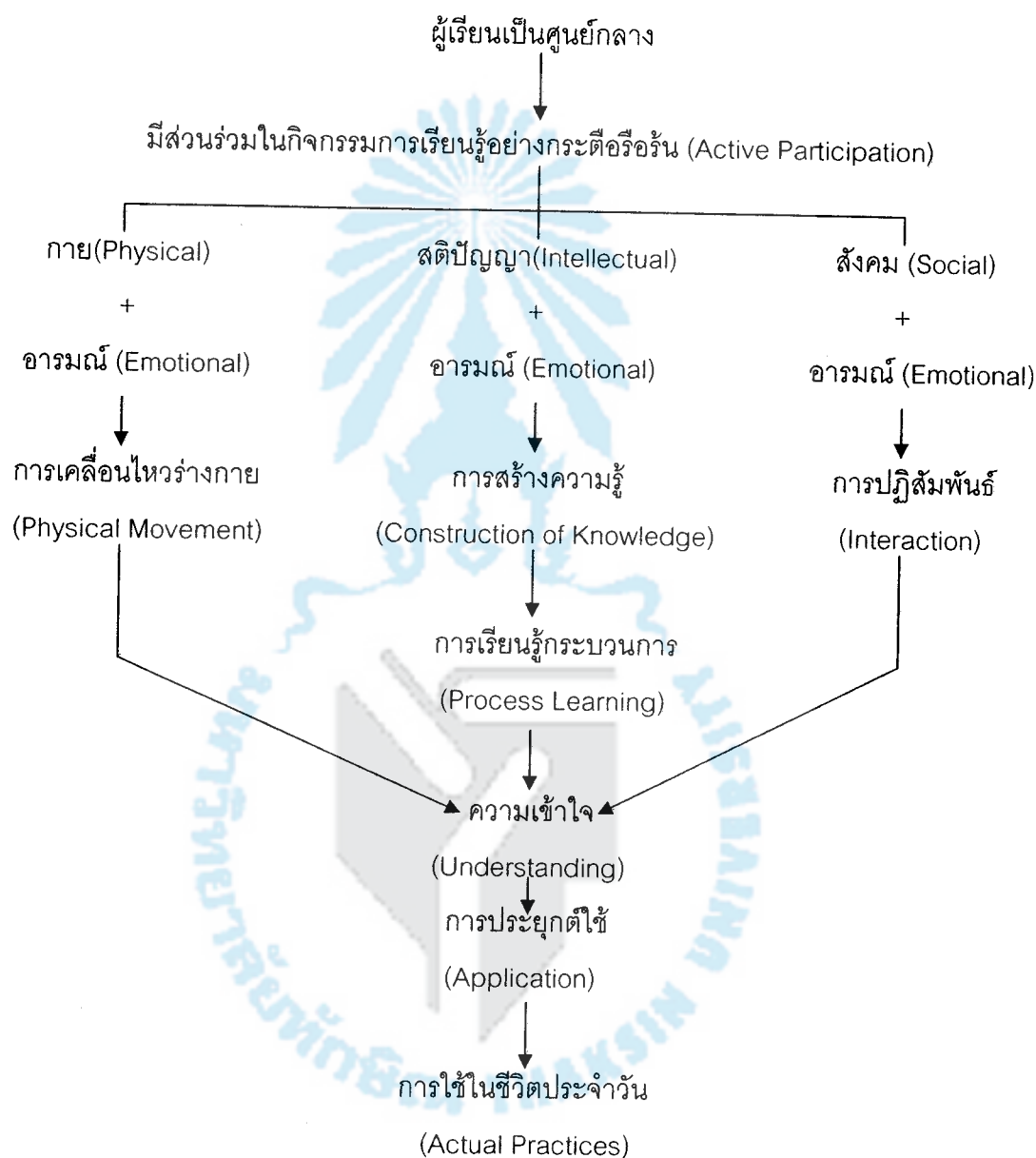
และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้ให้ความสำคัญกับกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นกลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มอื่น รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัว ว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียนด้วย เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจึงควรช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า หากครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเข้ามามาก การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมจะขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวางมากกว่าการได้ปฏิสัมพันธ์กับครูเพียงแหล่งเดียว

P มาจากคำว่า Physical Participation หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มี การเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย โดยการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือการกระทำต่าง ๆ ซึ่งตอบสนองต่อทฤษฎีการรับรู้ และหลักความพร้อมในการเรียนรู้ การให้ผู้เรียนได้มีโอกาส เคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดี ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์ ที่พบเสมอ ๆ คือ หากผู้เรียนต้องนั่งนาน ๆ ไม่ช้าผู้เรียนอาจหลับ หรือคิดไปเรื่องอื่น ๆ ได้ การเคลื่อนไหวทางกายมีส่วนช่วยให้ประสาทรับรู้ตื่นตัว พร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน ซึ่งก็หมายถึงการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะหลากหลาย เชื้ออำนวยการให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ มีความกระฉับกระเฉง ตื่นตัวไวต่อการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

P คือ Process Learning มาจากแนวทางการเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่นกระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม

ในอดีตที่ผ่านมา การศึกษามักจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาการเรียนรู้มาก ดังจะเห็นได้จากการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอนที่จะเน้นในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ และวัดผลประเมินผลด้านเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ซึ่งต่อมามองการศึกษาได้พบว่า การเรียนรู้เพียงเนื้อหาความรู้ไม่เป็นการเพียงพอ แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการได้เข้ามาแพร่หลายในประเทศไทยเมื่อประมาณ 20 ปี ที่ผ่านมา โดยมีนักการศึกษาได้มองเห็นว่าเนื้อหาความรู้ในเรื่องนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้เรียนคงไม่สามารถเรียนรู้ได้หมด คงจำเป็นต้องเลือกสรรเฉพาะสิ่ง

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีลักษณะดังกล่าว นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีแล้ว ยังจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กันอีกด้วย ดังแสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดทั้งหมดไว้ในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดชิปปา (CIPPA)

(ทีศนา เขมมณี. 2548 : 18)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบชิปปา ประกอบด้วย 5 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย อันทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ กระบวนการต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต และแนวคิดเกี่ยวกับนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้

6.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบชิปปา

วัตถุประสงค์ของรูปแบบชิปปานั้น มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 109) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของรูปแบบชิปปา มี 4 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

ทิตนา แหมมณี (2548 : 282) กล่าวว่า รูปแบบการสอนชิปปามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก อาทิ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ เป็นต้น โดยผู้เรียนจะเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบายชี้แจง ตอบคำถามได้ดี นอกจากนั้นยังได้พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดความรู้ด้วย

กล่าวโดยสรุป วิธีสอนรูปแบบชิปปา มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปา

ทิตนา แหมมณี (2548 : 283 - 284) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักชิปปาสามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งที่ได้เสนอไว้และได้มีการนำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูล หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียน หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็คได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล / ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล ความรู้ที่หา มาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล ประสพการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนกับผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิม และความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้อย่าง

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

หากข้อความรู้ที่ได้เรียนรู้อย่างไม่มีการปฏิบัติ ขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอด หรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ

หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำมารวมแสดงในตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ก็ได้เช่นกัน

ขั้นตอนตั้งแต่ขั้นที่ 1 – 6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขั้นตอนแต่ละขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และทางสังคม อย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างดี จึงกล่าวได้ว่าขั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติตามหลักการ CIPP ส่วนขั้นที่ 7 เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นทำความเข้าใจความรู้ใหม่ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม ขั้นสรุปและจัดระบบความรู้ ขั้นปฏิบัติหรือการแสดงผลงาน และขั้นประยุกต์ใช้ความรู้

6.4 ความหมายของแผนภาพความคิด

ในการทำความเข้าใจความหมายของแผนภาพความคิดนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องผังกราฟิกก่อน โดยทิสนา แชมมณี (2548 :388 – 400) ได้กล่าวถึงความหมายของผังกราฟิกไว้ว่า เป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยความคิด หรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างความรู้ หรือเนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย นอกจากใช้ในการประมวลความรู้หรือจัดความรู้ดังกล่าวแล้ว ในหลายกรณีที่ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มหรือสร้างความคิดขึ้น ผังกราฟิกยังเป็นเครื่องมือทางการคิดได้ดี เนื่องจากการสร้างความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในสมอง

จำเป็นต้องมีการแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็น และอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน และอย่างประหยัดเวลา

ผังกราฟิกนั้นมีรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ และจะมีจำนวนมากเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากการค้นพบกราฟิกใหม่ ๆ จากการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ตัวอย่างผังกราฟิกที่น่าสนใจ ได้แก่ ผังความคิด (A Mind Map) ผังมโนทัศน์ (A Concept Map) ผังแมงมุม (A Spider Map) ผังลำดับขั้นตอน (A Sequential Map) ผังก้างปลา (A Fishbone Map) ผังวัฏจักร (A Circle or Cyclical Map) ผังวงกลมซ้อนหรือเวินไดอะแกรม (Venn Diagram) ผังวีไดอะแกรม (Vee diagram) ผังพล็อตไดอะแกรม (Plot Diagram)

แต่ในการศึกษาในครั้งนี้สนใจศึกษาผังกราฟิกรูปแบบผังความคิด (A Mind Map) หรือตำราบางเล่มใช้คำว่า แผนภาพความคิด ผังมโนภาพ ส่วนภาษาอังกฤษจากการค้นคว้า นอกจากคำว่า A Mind Map แล้ว บางตำราใช้ Mind Map หรือ Mind Mapping โดยในการวิจัยในครั้งนี้จะใช้คำว่า แผนภาพความคิด (Mind Mapping) สาเหตุที่ผู้ศึกษาสนใจศึกษาแผนภาพความคิดเนื่องจากผลการศึกษาของ จิรพรรณ จิตประสาธ (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเรื่อง การใช้แผนภาพความคิด และการบริหารสมองในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจาก ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนที่เน้นแผนภาพความคิดและการบริหารสมองสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการเรียน ที่เน้นแผนภาพความคิดและการบริหารสมอง พบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกในด้าน ปฏิสัมพันธ์ในการทำงานดี มีความเข้าใจและรู้จักแก้ปัญหาในการเรียน มีความกระตือรือร้น สนใจ มั่นใจในการเรียน และมีพัฒนาการในการเขียนแผนภาพความคิดดีขึ้น

นอกจากนี้จากผลการศึกษาจุฑารัตน์ ไซตริจิรานนท์ (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษา เรื่องผลของกลยุทธ์วิธีการจัดบันทึกแบบแผนภาพความคิดและวิธีสรุปความที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภาษาแม่ต่างกัน ผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่จัดบันทึกโดยใช้แผนภาพความคิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ใช้ กลวิธีจัดบันทึกแบบสรุปความ

ส่วนความหมายของแผนภาพความคิดนั้นผู้กล่าวไว้ดังนี้

ธัญญา ผลอนันต์ (2547 : 7) กล่าวว่าแผนภาพความคิด เป็นเครื่องมือ ในการจัดบันทึกที่ใช้สมองสองซีกอย่างเต็มที่ สามารถใช้ได้ทั้งการเรียนการสอน และการทำงาน

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 332) กล่าวว่า แผนภาพความคิดเป็นรูปแบบแผนที่ความคิดที่ใช้เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ทศนา แหมมณี (2548 : 389) กล่าวว่า แผนภาพความคิด หมายถึงผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้เส้น คำ และภาพแสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิด

วิวัฒน์ ชัตติยะมาน และ อมลวรรณ วีระธรรมโม (2549 : 106) กล่าวว่า แผนภาพความคิดเป็นผังที่แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

อาณัติ รัตนธิกุล (2550 : 12) กล่าวว่า แผนภาพความคิด หมายถึง แผนที่ผังที่ใช้เพื่อแสดงคำหรือแนวคิดของมนุษย์ที่เชื่อมโยงความคิดต่างจากจุดศูนย์กลาง โดยที่แผนภาพความคิด ถูกต้องสร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นจุดกำเนิดหรือจุดเริ่มต้นในการทำงานต่าง ๆ การเขียนแผนที่ความคิดจะมีโครงสร้างและแนวความคิดแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่าเราจะนำมาเขียนแนวความคิดเกี่ยวกับอะไร

กล่าวโดยสรุป แผนภาพความคิด หมายถึง รูปแบบหนึ่งของผังกราฟฟิกที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาระ หรือความคิดจากจุดศูนย์กลาง ซึ่งเป็นความคิดหลักไปยังส่วนอื่น ที่อยู่รอบจุดศูนย์กลางซึ่งเป็นความคิดรองลงไป

6.5 เทคนิคการเขียนแผนภาพความคิด

เทคนิคในการสร้าง หรือเขียนแผนภาพความคิด มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

แวนด้า นอร์ธ และ โทนี บูซาน (2542 : 43 – 48) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทำแผนภาพความคิดดังนี้

1. หากกระดาษเปล่า (ไม่มีเส้น) ขนาด เอ 4 ถ้าจะให้ดีเป็นกระดาษวาดเขียน
2. วาดกระดาษตามแนวนอน
3. เริ่มที่กึ่งกลางหน้า
4. วาดภาพศูนย์กลางที่เป็นข้อใจความของเรื่องที่เขียนหรือคิดตามความเห็นของคุณ และ ใช้สีอย่างน้อย 3 สี ให้ภาพศูนย์กลางสูงและกว้างประมาณ 2 นิ้ว หรือ 5 เซนติเมตร ปล่อยภาพให้ลอย ๆ อย่างนั้น โดยไม่ต้องล้อมกรอบ

5. หัวข้อสำคัญ ๆ ของเรื่องแตกออกจากภาพศูนย์กลางแบบเดียวกับบทต่าง ๆ ในหนังสือ เช่น ในเรื่องของความสุข บทหนึ่งที่แตกออกมา คือ ครอบครัว ซึ่งต้องเขียนด้วยตัวหนา เขียนบนเส้นที่ยาวเท่ากับตัวหนังสือ เส้นสาขาหนาเรียบไม่ทื่อแข็ง ต่อตรงออกมาจากภาพศูนย์กลาง และต้องติดกับส่วนใดส่วนหนึ่งของภาพศูนย์กลางด้วย

6. เติมกิ่งก้านสาขาของหัวข้อสำคัญด้วยการจินตนาการ

7. จากนั้นก็เริ่มแตกแขนงออกมายังระดับความคิดที่สอง คำหรือภาพจะแตกแขนงออกมาจากสาขาใหญ่ที่ความคิดไหลลื่นออกมา แต่เส้นต้องต่อกัน และบางลงไปตามระยะที่ห่างจากภาพศูนย์กลาง คำเขียนตัวเล็กลงได้

8. แยกแขนงของข้อมูลออกไปยังระดับที่สาม และสี่ ตามความคิดที่ไหลออกมาจากหัวข้อ ใช้รูปให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แทนคำ หรือ ต่อเติมคำป้อยให้ความคิดของคุณไหลไปอย่างอิสระ โยกไปย้ายมายังกิ่งก้าน สาขาต่าง ๆ ในแผนภาพความคิด ตามที่ความคิดคุณจะเชื่อมโยงไปถึง

9. เพิ่มความลึกเข้าไปในแผนภาพความคิด ของคุณตีกรอบใส่กล่องรอบ ๆ คำ หรือภาพ

10. บางทีคุณอาจจะล้อมกิ่งก้านสาขาในแผนภาพความคิด และระบายสีให้แบบสีตามรูปร่างของกิ่งก้านสาขา ใช้สีและรูปแบบที่แตกต่างกัน

11. ทำให้แผนภาพความคิดดูสวยงาม มีศิลป์มากขึ้น มีสีสันสดใสขึ้น มากด้วยจินตนาการ เพิ่มความลึกหรือมิติลงไป

12. เล่นให้สนุก แทรกอารมณ์ขัน ทำให้หรูหรา พาให้พิลึกกึกกือ เท่าที่จะทำได้

ธัญญา ผลอนันต์และคณะ (2546 : 56 – 57) ได้กล่าวถึงการตรวจสอบผลงานการทำแผนภาพความคิด อันเป็นข้อควรระวังในการทำแผนภาพความคิดดังนี้

1. แก่นแกน (ภาพกลาง) มีขนาดพอเหมาะ ไม่ใหญ่หรือเล็กเกินไป ถ้าใหญ่ไปจะทำให้เหลือเนื้อที่ สำหรับขยายกิ่งก้านสาขาของแผนภาพความคิดออกไปได้น้อยลง แต่ถ้าเล็กไปก็จะทำให้ไม่น่าสนใจ สมองไม่จำ ขนาดที่เหมาะสมสำหรับกระดาษ เอ 4 คือ เหยียญ 10 บาท

2. ห้ามล้อมแก่นแกนด้วยเส้นรอบวงใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นว่าจะมีนัยสัมพันธ์กับเรื่องนั้น เช่น อาณาเขต เกาะหรือประเทศ ปกหนังสือ

3. เส้นของกิ่งแก้วต้องเชื่อมต่อกับแกนแกนเสมอ ต้องมีจุดใดจุดหนึ่งสัมผัสกับส่วนใดส่วนหนึ่งของแกนแกน เส้นจะลอยอยู่โดย ๆ ไม่ได้ ในกิ่งแก้วเดียวกัน กิ่งก้อยที่แตกออกมาก็ต้องเชื่อมต่อกันด้วย

4. คำยิ่งสั้นยิ่งดี หากเขียนเพื่อคิดต่อต้องพยายามใช้คำที่สั้นที่สุดเป็นคำมูลได้ยิ่งดี แต่หากเขียนเพื่อจดจำแล้วใช้คำมูลหลายคำได้

5. เส้นต้องมีความสัมพันธ์กับคำหรือภาพหากเส้นยาวมากไปจะทำให้เสียพื้นที่ในการขยายไปโดยไม่จำเป็น นอกจากนั้น เมื่อเส้นยาวเท่า ๆ กับคำแล้วยังช่วยในการฟื้นความจำได้ เมื่อนึกคำไม่ออกกว่าคำนั้นควรจะสั้นหรือยาวอย่างไร

6. กิ่งก้อยที่แตกออกมาจากกิ่งแก้วกิ่งเดียวกัน ควรมีสี่เดียวกันทั้งแขนง เพื่อช่วยให้จำง่ายเป็นชุด ๆ ไป นอกจากนั้น หากเขียนแผนภาพความคิดชำนาญขึ้น เราอาจใช้สีประจำกับความคิดต่าง ๆ เช่น สีแดงกับเรื่องด่วน เมื่อใช้สีที่ส่อไปถึงเนื้อหาด้วยแล้ว ก็ยิ่งผูกโยงเรื่องไว้กับหลาย ๆ สิ่งทำให้เราจำง่ายขึ้น

7. ต้องแตกกิ่ง ณ จุดสุดท้ายของเส้นเสมอ อย่าไปแยกกิ่งออกมาจากกลางเส้น ยกเว้นกรณีที่มีข้อย่ออย่างมากมาย จนแตกจากปลายเส้นไม่หมด การแตกกิ่งจากกลางเส้นทำให้ความคิดไม่ลื่นไหลเท่าที่ควร

8. เวลาเขียนแผนภาพความคิดบนกระดาษแผ่นเดียวระวังอย่าหมุนกระดาษกลับไปกลับมา จนทำให้เขียนคำบางคำกลับหัวกลับหาง อ่านยาก พยายามเอียงกระดาษไปทางซ้ายหรือขวาให้ไม่เกิน 50 องศา

9. ไม่ควรใช้วลีหรือประโยคในแผนภาพความคิด เลือกแต่คำที่เป็นประเด็นหลักเท่านั้น เลือกคำที่สั้นกระชับ ตรงประเด็น เขียนแต่คำมูลเท่านั้นจะดีที่สุด

10. เส้นทุกเส้นของทั้งกิ่งแก้วและกิ่งก้อยต้องต่อกัน อย่าเขียนเส้นให้ขาดหรือแหง เพื่อให้ความคิดเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย

11. ห้ามเขียนภาพ หรือคำไว้ปลายเส้น แล้วล้อมด้วยวงกลมหรือรูปเหลี่ยม เพราะทำให้ความคิดไม่ลื่นไหล ทั้งยังเสียพื้นที่ในช่วงของเส้นที่ไม่มีคำไปโดยเปล่าประโยชน์ หากต้องการเน้นคำ หรือภาพให้เขียนลงบน เส้นแล้วค่อยล้อมวงรอบให้วงอยู่ส่วนบนของเส้น เช่นเดียวกับคำ หรือภาพที่ต้องการเน้นอย่าลืมเขียนเส้นให้ยาวเกินวงกลมหรือสี่เหลี่ยมออกมาเล็กน้อย เพื่อเปิดโอกาสไว้ต่อความคิดในอนาคต

12. ห้ามเขียนคำ ภาพปิดท้ายเส้น เพราะเป็นการปิดกันไม่ชวนให้เราคิดต่อยกเว้นเมื่อเขียนจบแล้ว จะวาดภาพประกอบปิดปลายบางกิ่ง เพื่อความสวยงามได้ แต่จะให้ดีก็ควรมีเส้นรองรับไว้ด้วย

13. ห้ามเขียนคำ ภาพทั้งบนและใต้กิ่งเดียวกัน เช่นไทย บนกิ่งและอังกฤษ ใต้กิ่งเดียวกัน เพราะหากกิ่งนั้นแตกแขนงออกไป จะสับสนว่าข้อความที่แตกออกมาเชื่อมกับคำบนหรือคำล่าง ยกเว้นว่าจะเป็นเรื่องเดียวกัน แต่เป็นคนละภาษา หรือใช้คำศัพท์ที่ต่างกัน

ฝ่ายวิชาการเอกซเปอร์เนท (2548 : 79 – 85) ได้เสนอเทคนิคในการสร้างแผนภาพความคิดประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. เริ่มต้นที่กลางหน้ากระดาษ
2. เขียนและแตกกิ่งไปจากศูนย์กลาง
3. คิดและเขียนส่วนต่อขยายในแต่ละกิ่ง
4. คิดและเขียนส่วนต่อขยายออกไปเรื่อย ๆ
5. ทำตามขั้นตอนที่ 2 , 3 , 4 และ 5 อีกหลาย ๆ รอบ
6. ตกแต่งให้ดูดี

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 333) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแผนภาพความคิดดังนี้

1. เริ่มหรือวาดภาพมโนทัศน์หลักหรือหัวข้อเรื่อง ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ ซึ่งควรใช้กระดาษชนิดไม่มีเส้น และวางกระดาษแนวนอนควรเป็นภาพสี่
2. เขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์หลัก หรือหัวข้อเรื่องกระจายออกไปรอบ ๆ มโนทัศน์หลัก
3. เขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ โดยเขียนข้อความไว้บนเส้นแต่ละเส้น
4. ใช้ภาพสื่อความหมายให้มากที่สุด
5. เขียนหรือพิมพ์คำด้วยตัวบรรจงขนาดใหญ่
6. เขียนคำที่มีลักษณะเป็นหน่วย (เป็นคำหรือข้อความที่มีความหมายในตัวเอง)
7. เขียนคำเหนือเส้นและแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ
8. ระบายสีให้ทั่วแผนภาพความคิด
9. ขณะที่เขียนแผนภาพความคิด ควรปล่อยความคิดให้มีอิสระมากที่สุด

ทิตินา แชมมณี (2548 : 389 – 392) ได้เสนอขั้นตอนหลัก ๆ ในการจัดทำแผนภาพความคิดดังนี้

1. เขียนความคิดรวบยอดแรกไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดรวบยอดย่อย ๆ
2. เขียนคำที่เป็นตัวแทนความหมายของความคิดนั้น ๆ ลงไป และใช้รูปทรงเรขาคณิตแสดงระดับของคำ คำใดอยู่ในขอบเขตหรือระดับเดียวกัน ใช้รูปทรงเรขาคณิตเดียวกันล้อมรอบคำนั้น
3. ลากเส้นเชื่อมโยงความคิด เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของความคิดต่าง ๆ เช่น เส้นที่ใช้อาจเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง หรืออาจใช้ลูกศรต่าง ๆ
4. ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นตัวแทนความหมายของความคิด และความรู้สึกต่าง ๆ
5. สร้างแผนภาพความคิดให้สมบูรณ์ตามความเข้าใจของตน

วิวัฒน์ ชัตติยะมาน และ อมลวรรณ วีระธรรมโม (2549 : 106) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแผนภาพความคิด มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. เริ่มเขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์หลักหรือหัวข้อเรื่องตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ ซึ่งควรใช้กระดาษชนิดไม่มีเส้นและวางกระดาษแนวนอนควรเป็นภาพสี่
2. เขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์หลักหรือหัวข้อเรื่องกระจายออกไปรอบ ๆ มโนทัศน์หลัก
3. เขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ โดยเขียนข้อความไว้บนเส้นแต่ละเส้น เส้นที่ใช้อาจเป็นเส้นตรงเส้นโค้ง ลูกศรแสดงความเชื่อมโยงความคิดเห็นต่าง ๆ
4. ใช้ภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ สื่อความหมายเป็นตัวแทนของความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ
5. เขียนหรือพิมพ์คำด้วยตัวบรรจงขนาดใหญ่และใช้รูปทรงเรขาคณิตแสดงระดับของคำ คำใดอยู่ในขอบเขตระดับเดียวกันใช้รูปทรงเรขาคณิตเดียวกันล้อมรอบคำนั้น
6. สร้างผังความคิดให้สมบูรณ์ตามความเข้าใจของตนเองและขณะที่เขียนแผนภาพความคิดควรปล่อยความคิดให้มีอิสระมากที่สุด

อาณัติ รัตนวิรุณ (2550 : 13 – 14) ได้กล่าวว่าขั้นตอนในการเขียนแผนภาพความคิดมีดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยการเขียนหัวเรื่องหลักของแนวคิดที่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ใช้ดินสอหรือปากกาอย่างน้อย 3 สี
2. ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์ในการสื่อผ่านแผนภาพความคิดให้มากที่สุด เพราะรูปภาพจะทำให้จดจำได้ง่าย
3. ขีดเส้นออกจากจุดศูนย์กลางความคิดหลักที่เกี่ยวกับเรื่องนี้
4. วาดวงรีต่อจากเส้นความคิดหลักในข้อ 3
5. เขียนหัวข้อความคิดหลักพร้อมวาดรูปที่เกี่ยวข้องประกอบ
6. ขีดเส้นย่อยออกจากความคิดหลักเป็นกิ่ง ๆ คล้ายกิ่งต้นไม้
7. วาดวงรีต่อจากเส้นย่อยในข้อ 6
8. เขียนความคิดย่อยพร้อมวาดรูปที่เกี่ยวข้องประกอบ
9. ย้อนทำตามข้อ 3 - 8 จนเนื้อหาครบสมบูรณ์

กล่าวโดยสรุป การสร้างแผนภาพความคิดมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. เขียนความคิดหลักไว้ตรงกลาง
2. ลากเส้นจากจุดศูนย์กลางโดยเริ่มจากเส้นหนา แล้วบางลงเรื่อย ๆ ตามระดับของความคิด
3. เขียนคำ หรือรูปภาพที่แทนความคิดรองระดับต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับความคิดหลัก
4. ตกแต่งแผนภาพความความคิดให้สวยงาม

6.6 แนวการใช้แผนภาพความคิด

แนวการใช้แผนภาพความคิด มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

ธัญญา ผลพนันต์ (2547 : 49) กล่าวว่า เราสามารถใช้แผนภาพความคิดสรุปบทความหลาย ๆ หน้าหรือหนังสือเป็นเล่ม ๆ ได้ แต่ข้อสำคัญคือ เราต้องรู้จักจับประเด็นก่อนเวลาจับประเด็น คือการเก็บใจความทั้งหมดไว้เป็นคำมูล แล้วนำมาร้อยเรียงตามความเข้าใจของเราเป็นแผนภาพความคิด เราอาจเริ่มจากข่าวหนังสือพิมพ์ บทความสั้น ๆ หนังสืออ่านนอกเวลา หรือหนังสือเล่มโปรดของเรามาขอมมือ เก็บความมาเป็นรูปแผนภาพความคิด

ฝ่ายวิชาการเอกซเปอร์เนท (2548 : 89 – 93) ได้กล่าวว่าการนำ
แผนภาพความคิด มาประยุกต์ใช้ อาจประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียน การเขียน และการอ่าน

ในขณะที่เรากำลังอ่านหนังสือแต่ละเล่ม ก็ควรสรุปประเด็นสำคัญ ๆ
ออกมา โดยเขียนไว้ในรูปของแผนภาพความคิดนี้ไปด้วย ซึ่งนอกจากจะช่วยสรุปให้เกิดความ
เข้าใจอันดีแก่ตัวเราแล้ว การจดจำก็จะดียิ่งขึ้นตามไปด้วย

นอกจากนี้แล้ว ในยามที่เราต้องการกลับมาค้นหาใจความสำคัญ ๆ
ของหนังสือแต่ละเล่มที่เราได้เคยอ่านไปแล้ว เพียงแค่เรานำกระดาษแผ่นที่ได้เขียนแผนภาพ
ความคิดนี้ไว้ขึ้นมาทบทวน ก็จะช่วยประหยัดเวลาลงได้เป็นอย่างมาก

ประการสำคัญ ในยามที่เราได้หยิบยืมหนังสือ ตำรา ออกมาจาก
ห้องสมุด ยิ่งเรียนสูงขึ้นไปในระดับสูงกว่าอุดมศึกษา ก็ยิ่งจะต้องค้นคว้าตำรา ตำรา เป็นจำนวน
มาก หนทางที่เราจะบันทึกใจความสำคัญของหนังสือให้เป็นระเบียบ หรือเป็นแฟ้มแห่งภูมิปัญญา
ประจำตัวของเรา ที่สะดวกมาก ๆ ก็คือ การเก็บในรูปแบบภูมิช่วยคิด ช่วยจำนี้เอง

2. ใช้เป็นเครื่องมือในการประชุม ร่วมกันคิด และสรุปเรื่องที่ประชุม

บ่อยครั้งที่การประชุมระดมความคิด มักจะใช้เวลายืดเยื้อ หรือไม่ก็ทั้ง
ยืดเยื้อและก็ไม่มีความอะไรเป็นแก่นสารออกมาสักเท่าใด ทั้งนี้ก็เพราะว่าทั้งผู้นำประชุม
และผู้ร่วมประชุมไม่ได้นำเอาเทคนิคการเขียนแผนภาพความคิด นี้ไปใช้ประโยชน์นั่นเอง

เพียงแต่มีผู้บันทึกผลการประชุม ผลการระดมความคิด โดยเขียนเป็น
แผนภาพความคิด ลงบนกระดานไวท์บอร์ดเท่านั้นเอง ทุก ๆ คนที่ร่วมประชุม ก็จะมีจุดสนใจ
ร่วมกัน และร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการคิดวางแผนใด ๆ

ในการวางแผนใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นแผนงาน แผนธุรกิจ แผนชีวิต ย่อม
ต้องประกอบไปด้วยกิจกรรมนานาประการ และก็บ่อยครั้งที่เราจะพบกับความยากลำบาก
ในการคิด คิดได้ไม่ครบ คิดไม่ออก เลยไม่รู้ว่าจะต้องมีกิจกรรมอะไรกันบ้าง เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็
เพราะคนไทยเราชอบคิด แต่ไม่ชอบเขียน ความคิดจึงเวียนวน หาข้อยุติไม่ได้

แต่ถ้าใครได้ลองคิดไปด้วย และเขียนไปด้วย ด้วยแผนภาพความคิด
ทุกสิ่งที่เคยยาก ก็จะกลายเป็นเรื่องง่ายไปในทันที

4. ใช้เป็นเครื่องมือสรุปหมวดหมู่ของความรู้

สมมติว่า ท่านต้องอ่านตำรา 5 เล่ม ในหมวดหมู่ของวิชาการบริหาร การตลาด แนนอนตำราทั้งหมดนี้ย่อมต้องมีสาระทั้งส่วนที่ซ้ำ ๆ กัน และไม่ซ้ำกัน และก็มีทั้งส่วนที่เป็นสาระสำคัญน่าสนใจ กับส่วนที่เป็นเรื่องธรรมดา ๆ ที่ไม่น่าสนใจ เราจึงใช้แผนภาพความคิด สรุปหมวดหมู่ของความรู้ ประเด็นสำคัญ ๆ

5. ใช้เป็นเอกสารเพื่อเก็บรักษา และช่วยจำ

แผ่นกระดาษที่มีแผนภูมิช่วยคิด ช่วยจำ บันทึกไว้อยู่ที่นั่น เราสามารถใช้เก็บรักษาเพื่อเป็นเอกสารสำคัญ (Documentary) ที่ต้องเก็บไว้ใช้งานหรือเป็นหลักในอนาคต และบ่อยครั้งก็ยังใช้เป็น บันทึกสำหรับช่วยจำ (Memorandum) หรือถ้าสิ่งที่เรานำบันทึกไว้นั้นเป็นเรื่องราวของสาระ ความรู้ใด ๆ เราก็อาจจะเรียกว่าเป็น แฟ้มภูมิปัญญา (Knowledge File) ที่ถูกจัดประเภทออกเป็นหมวดหมู่ทางวิชาการ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคตแก่ตัวเราได้เป็นอย่างดี

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 333) ได้กล่าวถึงการนำแผนภาพความคิดไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิทวัฒน์ ชัตติยะมาน และ อมลวรรณ วีระธรรมโม (2549 : 107) ดังนี้

1. ใช้ระดมพลังสมอง
2. ใช้รูปหรือสร้างองค์ความรู้
3. ใช้วิเคราะห์เนื้อหา หรืองานต่าง ๆ
4. ใช้จัดระบบความคิดและช่วยให้จำได้ดี
5. ใช้นำเสนอข้อมูล

กล่าวโดยสรุป แนวการใช้แผนภาพความคิดสามารถใช้ในการสรุปประเด็นสำคัญจากการอ่าน ใช้วางแผนการเขียนหรือการดำเนินการต่าง ๆ ใช้สรุปเรื่องต่าง ๆ จากการประชุม

6.7 ประโยชน์การใช้แผนภาพความคิด

ประโยชน์ของการใช้แผนภาพความคิด มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ฝ่ายวิชาการเอกซเปอร์เนท (2548 : 88 – 89) ได้กล่าวว่า แผนภาพความคิดมีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยคิด เราสามารถระดมความคิดได้ในลักษณะของภาพในสมอง ประสานกับสัญลักษณ์ ลายเส้น และตัวหนังสือ ซึ่งอาจทำเพียงลำพังตัวคนเดียว หรือจะร่วมกัน ระดมสมองเป็นกลุ่ม หรือเป็นคณะทำงานก็นับว่าใช้ได้

2. ช่วยจำ ที่สำคัญได้ครบถ้วนแล้ว ก็เท่ากับว่าเป็นการคิดอย่างเป็นระบบ แล้วก็ได้บันทึกไว้ว่าเป็นรูปแบบภาพความคิด ก็ย่อมจะช่วยให้เราจำภาพนี้ได้ดียิ่งขึ้น แรก ๆ ท่านอาจจะจดจำได้ไม่ค่อยถนัดนัก แต่ถ้าได้ทดลองปฏิบัติบ่อย ๆ อุปสรรคเหล่านั้นก็จะหมดไป และสิ่งที่เป็นเครื่องยืนยันถึงประสิทธิผลของการใช้แผนภูมินี้ก็คือ ทุกครั้งที่ท่านเริ่มต้นคิดขึ้นใหม่อีกครั้ง (ในกรณีที่เกิดจำเรื่องเดิมไม่ได้) ผลที่ได้ออกมา ก็มักจะไม่ค่อยแตกต่างจากเดิมที่ได้เคยคิดไว้ ทั้งนี้ก็ด้วยเทคนิคนี้เป็นเทคนิคหนึ่งของวิธีการคิดอย่างเป็นระบบ นั่นเอง

3. เก็บจำเป็นเอกสาร การคิดอะไร คิดอย่างไร แล้วก็เขียนในอย่างที่คุณคิด โดยเป็นการเขียนอย่างมีมาตรฐาน มีรูปแบบ นั้นย่อมาหมายความว่า เราสามารถใช้เป็นเอกสารที่บันทึกความคิดของเราไว้ได้ครบถ้วนที่เราต้องการ

อาณัติ รัตนกรกุล (2550 : 12) ได้กล่าวว่า ในการนำแผนภาพความคิดมาใช้ นั้นจะช่วยในสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ช่วยในการเรียนรู้ต่าง ๆ ของมนุษย์ได้รวดเร็วขึ้น
2. สร้างจากสิ่งที่เป็นนามธรรมสู่รูปธรรม
3. ใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
4. ใช้ในการทำการตัดสินใจกรณีมีทางเลือกหลาย ๆ ทาง

กล่าวโดยสรุป การใช้แผนภาพความคิดมีประโยชน์ในการช่วยจัดระบบความคิดของบุคคลจากการรับรู้โดยการอ่าน ซึ่งทำให้สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น อันจะเป็นความรู้เดิมเพื่อใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ต่อไป นอกจากนี้การใช้แผนภาพความคิดยังมีประโยชน์ในการคิดวางแผนในการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.8 กระบวนการในการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

จากการศึกษารูปแบบชิปปา และ แผนภาพความคิด สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม
- ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่
- ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล หรือ ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม
- ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ โดยให้นักเรียนจัดทำแผนภาพความคิด

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่านที่ผู้ศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

ไพโรจน์ เสรีวงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประสัทพร ชนะศักดิ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการสอนแบบเอริก้าที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเอริก้ามีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเอริก้ามีเจตคติต่อการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วันเพ็ญ บุญชุม (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือแบบบูรณาการการอ่านและการเขียนที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบบูรณาการการอ่านและการเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบบูรณาการการอ่านและการเขียนกับการเรียนแบบปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบบูรณาการ

การการอ่านและการเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบบูรณาการ การอ่านและการเขียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชุดิมา สุวิทยารัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรม ประกอบการอ่านและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรม ประกอบการอ่านด้วยคำถาม การตอบคำถามของครู การตั้งและตอบคำถามด้วยตนเอง และการตอบคำถามซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน เนื้อเรื่องไม่แตกต่างกัน นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการตรวจแบบฝึกหัด โดยครูตรวจแบบฝึกหัดและ เพื่อนตรวจแบบฝึกหัดมีความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยที่นักเรียน กลุ่มที่ได้รับการตรวจแบบฝึกหัดโดยเพื่อนตรวจแบบฝึกหัดมีความเข้าใจ ในการอ่านเนื้อเรื่องสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการตรวจแบบฝึกหัดโดยครูตรวจแบบฝึกหัด และไม่พบ กิริยาร่วมระหว่างกิจกรรมประกอบการอ่านด้วยคำถามและการตรวจแบบฝึกหัด

หัสตินทร์ โคทวิ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมที่เน้น กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีความเข้าใจในการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความ คิดเห็นของของนักเรียนที่เรียนภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์พบว่าอยู่ ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิวัฒน์ บัณฑิตศักดิ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจ ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญากับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีอภินิษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตาม คู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียน ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภินิษามีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าการสอนอ่านตามคู่มือครู

พูลศรี กิจเฉลา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับ

การสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีความสนใจในการอ่านในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีความเข้าใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ศรวิไล ยลสุริยัน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านโดยมีภาพการ์ตูนประกอบที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการฝึกทักษะการอ่านโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่าน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะการอ่านจากการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านโดยมีภาพประกอบการ์ตูนประกอบแล้ว นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะการอ่านจากการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านโดยมีภาพการ์ตูนประกอบแล้ว นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่านแสดงให้เห็นว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนนั้นมามีวิธีการพัฒนาหลายวิธี เช่น การสอนแบบเอริกา การสอนตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC การเรียนแบบร่วมมือแบบบูรณาการการอ่านกับการเขียน การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ การใช้กิจกรรมที่เน้น

กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบ จากการศึกษาพบว่าวิธีการดังกล่าวสามารถพัฒนาความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนสูงขึ้น

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมที่ผู้ศึกษาได้ค้นคว้ามีดังนี้

วลีวรรณ ชัยชาญ (2544 :79) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความยุ่งยากทางการเรียนที่เรียนร่วมกับเด็กปกติจากการเรียนแบบสหร่วมใจ จากการศึกษาพบว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความยุ่งยากทางการเรียนที่เรียนร่วมกับนักเรียนปกติระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าก่อนการทดลองคะแนนทักษะทางสังคมของนักเรียนมีช่วงคะแนนระหว่าง 7 – 13 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 9.63 คะแนน คือทักษะทางสังคมในระดับควรปรับปรุง แต่หลังการทดลองนักเรียนมีคะแนนทักษะทางสังคมสูงขึ้น โดยมีคะแนนทักษะทางสังคม มีช่วงคะแนนระหว่าง 13 – 25 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 19.37 คะแนน คือมีทักษะทางสังคมในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองโดยการเรียนรู้แบบสหร่วมใจพบว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนา ฉายะเจริญ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการสอน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่เน้นการบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคม โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นสื่อ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น เห็นคุณค่าในตนเอง รู้บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกัน มีความรับผิดชอบในการทำงาน วางแผนเป็น ตระหนักถึงการร่วมมือกันรักษาสีสิ่งแวดล้อม

อรชร ชัยชาญ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม มีคะแนนจากแบบประเมินทักษะทางสังคมภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีคะแนนจากแบบสำรวจพฤติกรรมภายหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภัทรกมล รักสวน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้แนวการสอนภาษาแบบองค์รวม เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาอังกฤษ และทักษะทางสังคมของนักเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนศึกษาผู้ใหญ่ที่ได้เรียนโดยใช้แนวการสอนภาษาแบบองค์รวม มีทักษะการฟัง พูด ภาษาอังกฤษสูงขึ้น นักเรียนศึกษาผู้ใหญ่ที่ได้เรียนโดยใช้แนวการสอนภาษาแบบองค์รวมมีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น แต่ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง

พิมลวรรณ สมมาตย์ (2546 : 97 – 98) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 7 ตัวแปร จำแนกเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารมี 6 ตัวแปร ได้แก่ อัตมโนทัศน์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และระดับชั้นเรียน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารมี 1 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะทางสังคมด้านการสื่อสาร คือฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 7 ตัวแปร ยังพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารสูงกว่าตัวแปรอื่นคือ อัตมโนทัศน์ และตัวแปรอัตมโนทัศน์ รองลงมาคือตัวแปรความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และระดับชั้นตามลำดับ

จุมพิต ศรีวัฒนพงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการสอนเขียนบทความแบบเน้นกระบวนการโดยใช้กลวิธีทางสังคมที่มีต่อความสามารถในการเขียนและทักษะทางสังคมของนักเรียนศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนเขียนบทความแบบเน้นกระบวนการโดยใช้กลวิธีทางสังคมมีความสามารถในการเขียนบทความสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนบทความแบบเน้นกระบวนการโดยใช้กลวิธีทางสังคมมีทักษะทางสังคมในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ซึ่งผลที่ได้้นั้นสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมพบว่า การพัฒนาทักษะทางสังคม โดยการใช้ชุดกิจกรรม กิจกรรมกลุ่ม การใช้กลวิธีทางสังคม การเรียนแบบสหรั่วมใจ ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า

ปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และระดับชั้นเรียน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะทางสังคม

7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบชิปปา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนรูปแบบชิปปาที่ผู้ศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

สุดารัตน์ ไผ่พงสาวงค์ (2543 : 97 – 98) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL เรื่องเส้นขนานและความคล้าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนการสอน CIPPA MODEL เรื่องเส้นขนานและความคล้าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพเฉลี่ยทั้ง 12 ชุด 83.26/82.37 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เส้นขนานและความคล้ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังได้รับการสอนโดยชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนการสอน CIPPA MODEL สูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชาวิณี ตริวัณณู (2545 : 119) ได้ศึกษาผลของการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามหลักชิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามหลักชิปปามีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามหลักชิปปามีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉันทน รักแดง (2546 : 76) ได้ศึกษาผลของการสอนซ่อมเสริมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องมาตราตัวสะกด และความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา (CIPPA MODEL) ผลการศึกษาพบว่า ผลของการสอนซ่อมเสริมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา CIPPA MODEL มีความสนใจในการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศศิธร แก้วรักษา (2547 : 59) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์แบบชิปปา (CIPPA MODEL) ที่เน้นทักษะการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันเรื่อง สถิติเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์แบบชิปปา ที่เน้นทักษะการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันเรื่อง สถิติเบื้องต้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (E_1/E_2) 80/80 โดยมีประสิทธิภาพ 82.11/83.59 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์แบบชิปปา ที่เน้นทักษะการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันเรื่องสถิติเบื้องต้น สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนรูปแบบชิปปาพบว่า การนำรูปแบบชิปปามาประยุกต์ใช้นั้น สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง หรือ อาจนำมาใช้ในการสร้างชุดกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

7.4 งานวิจัยที่เกี่ยวกับแผนภาพความคิด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนภาพความคิดที่ผู้ศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

จิรพรรณ จิตประสาธ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แผนภาพความคิดและการบริหารสมองในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนที่เน้นแผนภาพความคิดและการบริหารสมองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการสอนที่เน้นแผนภาพความคิดและการบริหารสมอง พบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านปฏิสัมพันธ์ในการทำงานดี มีความเข้าใจ และรู้จักแก้ปัญหาในการเรียน มีความกระตือรือร้น สนใจ มั่นใจในการเรียนและมีความพัฒนาการในการเขียนแผนภาพความคิดดีขึ้น

จุฑารัตน์ โชติธุจิรานนท์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลกลวิธีการจัดบันทึกแบบแผนภาพความคิด และวิธีสรุปความที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภาษาแม่ต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า การจัดบันทึกต่างกันคือการจัดบันทึกโดยการใช้แผนภาพความคิดและการจัดบันทึกแบบสรุปด้วยตนเอง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ใช้กลวิธีการจัดบันทึกโดยการใช้แผนภาพความคิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ใช้กลวิธีจัดบันทึกแบบสรุปความ ภาษาแม่

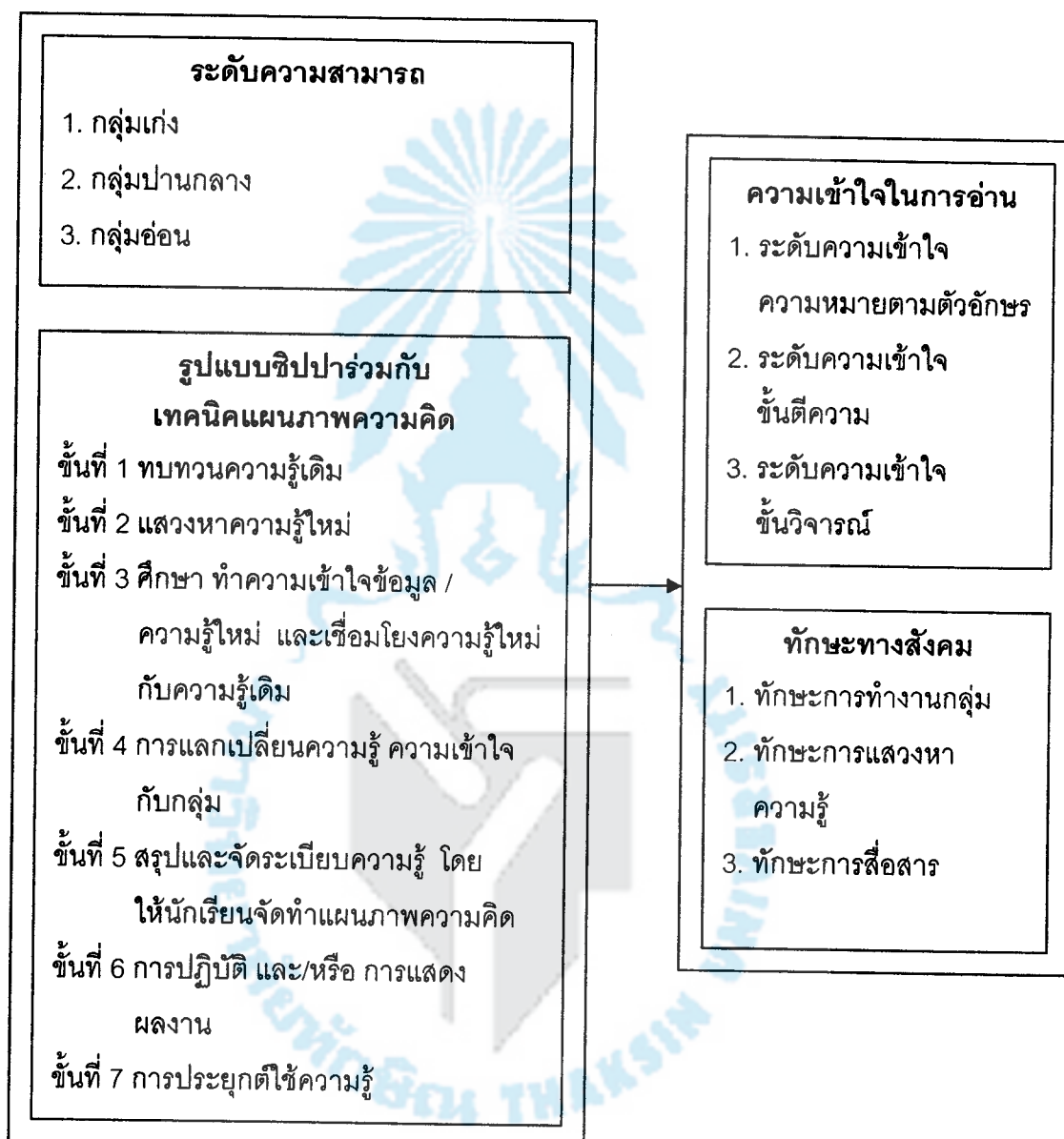
ที่แตกต่างกัน คือภาษาแม่ที่เป็นภาษามลายูและภาษาแม่ที่เป็นภาษาไทยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาแม่ ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างกลวิธีการจดบันทึกและภาษาแม่

รัตนา บรรณารธรรม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสร้างผังความคิดและการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างผังความคิดกับการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีการสร้างแผนภาพความคิดมีการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่างจากนักเรียนที่ไม่สร้างแผนภาพความคิด นักเรียนที่เปิดเผยตัวในกระดานสนทนามีการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่างจากนักเรียนที่ไม่เปิดเผยตัวในกระดานสนทนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแผนภาพความคิดพบว่า เทคนิคแผนภาพความคิดสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน การแก้ปัญหาในการเรียน การคิดวิเคราะห์ และการคิดสังเคราะห์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ทักษะทางสังคม และรูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความรู้ต่าง ๆ ดังกล่าว กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500 จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้กลุ่มประชากร คือนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500) จำนวน 20 คน ผู้วิจัยดำเนินการกับประชากรทั้งหมด

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลอง 2 แบบ ได้แก่

1. ผลการใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองศึกษากลุ่มเดียววัดก่อน – หลังการทดลอง one group pretest – posttest design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 249)

T_1	X	T_2
-------	---	-------

X คือ การกระทำ (Treatment)

T_1 คือ การสอบก่อนที่จะจัดกระทำทดลอง (Pretest)

T_2 คือ การสอบหลังจากที่จัดกระทำทดลอง (Posttest)

2. ผลการใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อทักษะทางสังคมดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบศึกษากลุ่มเดียววัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา (time series design) (องอาจ นัยพัฒน์. 2549 : 281)

$X \ O_1 \ X \ O_2 \ X \ O_3 \dots X \ O_{12}$

เมื่อ X คือ การกระทำ

$O_1 - O_{12}$ คือ การประเมินหลังการกระทำครั้งที่ 1 - 12

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
จำนวน 12 แผน เวลาทั้งหมด 24 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ
4 ตัวเลือก จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ
ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบ หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ
3. แบบวัดทักษะทางสังคมเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ
จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด มีวิธีการ
ในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน
และทักษะทางสังคม
 - 1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปา
 - 1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้แผนภาพความคิด
 - 1.4 กำหนดขั้นตอนการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
 - 1.5 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีจาก
การศึกษาเอกสารหลักสูตร
 - 1.6 เขียนแผนจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง จำนวน 12 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย
 - 1.6.1 มาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.6.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 1.6.3 สาระสำคัญ
 - 1.6.4 เนื้อหา
 - 1.6.5 จุดประสงค์การเรียนรู้

1.6.6 กิจกรรมการเรียนรู้

1.6.7 สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1.6.8 การวัดและประเมินผล

1.7 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.8 นำแผนจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และด้านการวัดผล จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ปรากฏว่าค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .80 – 1.00 (ภาคผนวก ค หน้า 145)

1.9 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้สอนกับนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านทุ่งลาน

1.11 นำข้อมูลจากการทดลองใช้สอนมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำเป็นแผนจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์จำนวน 12 แผน

2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

2.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500

2.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ

2.4 สร้างแบบทดสอบซึ่งเป็นแบบทดสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 50 ข้อ ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 50 ข้อ

2.5 เสนอแบบทดสอบทั้ง 2 ชุด ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.6 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลภาษาไทย จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสม และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ปรากฏว่าชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง .60 – 1.00 (ภาคผนวก ค หน้า 146 – 151)

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นรายข้อความ กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง .80 – 1.00 (ภาคผนวก ค หน้า 152 – 155) ปรับปรุงข้อความตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.7 นำไปทดลองใช้ขณะที่ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อมูลที่ได้หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีการของการแจกแจงที (t – distribution) กำหนดค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 215 – 217) ปรากฏว่าได้ค่าที่ .37 – 3.56 (ภาคผนวก ค หน้า 156 – 159)

3.8 คัดเลือกข้อความที่แสดงพฤติกรรมของทักษะทางสังคมแต่ละด้าน ตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งหมด 20 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกจากการหาโดยวิธีการของการแจกแจงที 2.25 – 3.56

3.9 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall) ที่เรียกว่าสัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดานซ์ (Coefficient of concordance) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 206) กำหนดค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า .60 (พิชญ์ พงศรี. 2550 : 8) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น .61 (ภาคผนวก ค หน้า 166)

การรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านก่อนเรียน ตรวจกระดาษคำตอบ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล
2. นำคะแนนผลการทดสอบจัดเรียงลำดับจาก มาก ไปหาน้อย จัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเก่ง คือ นักเรียนที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนมากเป็นอันดับที่ 1 – 6 กลุ่มปานกลาง คือ นักเรียนที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนมากเป็นอันดับที่ 7 – 13 กลุ่มอ่อน คือ นักเรียนที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนมากเป็นอันดับที่ 14 – 20
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามรูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด จำนวน 12 แผน
4. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง บันทึกข้อมูลตามแบบวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
5. เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จในแต่ละครั้งให้นักเรียนประเมินตนเอง และให้เพื่อนประเมินพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม โดยใช้แบบวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกับที่ผู้วิจัยประเมิน

เมื่อสังเกตผลเสร็จในแต่ละครั้งให้สรุปคะแนนผลการวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะมีคะแนนจากผู้ประเมินจาก 3 แหล่ง ได้แก่ ผู้วิจัย นักเรียนประเมินตนเอง และเพื่อนประเมิน

6. ทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านหลังเรียน ตรวจกระดาษคำตอบ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล โดยแยกตามกลุ่มที่แบ่งไว้ข้างต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.1.1 ผลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

1.1.2 ผลการวัดทักษะทางสังคม โดยใช้แบบวัดทักษะทางสังคมหลังเรียนในแต่ละครั้ง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2.1 ผลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

1.2.2 ผลการวัดทักษะทางสังคม โดยใช้แบบวัดทักษะทางสังคมหลังเรียนในแต่ละครั้ง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.2.2 ค่าความยากง่าย (p)

2.2.3 ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27 %

2.2.4 ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน สูตร KR.-20

2.3 แบบวัดทักษะทางสังคม

2.3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.3.2 ค่าความอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีการแจกแจงที (t – distribution)

2.3.4 ค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดแนนซ์

3. การทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน หลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และ กลุ่มอ่อน

3.2 เปรียบเทียบความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

3.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการวัดทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน จากการเรียนแต่ละครั้ง

3.4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการวัดทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน หลังจากเรียนโดยใช้แผน จัดการเรียนรู้ครั้งที่ 12 ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย และเป็นการวัดทักษะทางสังคมหลังเรียน กับ คะแนนเฉลี่ยของการวัดทักษะทางสังคมหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

3.5 เปรียบเทียบความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500 ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอและแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มประชากร
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และความก้าวหน้า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ปรากฏผล ดังตารางที่ 2 – 6 และแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด	ระดับความเข้าใจ	คะแนนเต็ม	N	μ	σ
ก่อนเรียน	ตามตัวอักษร	15	20	7.85	2.92
	ตีความ	10	20	4.75	1.45
	วิจารณ์	5	20	2.40	0.99
	รวม	30	20	15.00	4.70
หลังเรียน	ตามตัวอักษร	15	20	9.95	2.37
	ตีความ	10	20	6.40	1.31
	วิจารณ์	5	20	3.00	0.79
	รวม	30	20	19.35	3.95
ความต่าง				4.35	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด มีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 15.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.70 (σ) ส่วนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 19.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.95 โดยมีค่าความต่างเท่ากับ 4.35 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับ
เทคนิคแผนภาพความคิด

การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ ชิปาร่วมกับเทคนิค แผนภาพความคิด	ระดับความเข้าใจ	คะแนนเต็ม	N	μ	σ
ก่อนเรียน	ตามตัวอักษร	15	7	11.33	1.21
	ตีความ	10	7	6.00	1.26
	วิจารณ์	5	7	3.00	0.63
	รวม	30	7	20.33	2.07
หลังเรียน	ตามตัวอักษร	15	7	12.33	1.37
	ตีความ	10	7	7.50	1.05
	วิจารณ์	5	7	3.33	0.52
	รวม	30	7	23.17	2.32
ความต่าง				2.84	

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.07 ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
23.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.32 โดยมีค่าความต่างเท่ากับ 2.84 จะเห็นได้ว่า
ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง หลังเรียนสูงกว่า
ก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่
กำหนดไว้

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับ
เทคนิคแผนภาพความคิด

การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ ชิปป่าร่วมกับเทคนิค แผนภาพความคิด	ระดับความเข้าใจ	คะแนนเต็ม	N	μ	σ
ก่อนเรียน	ตามตัวอักษร	15	7	7.71	1.38
	ตีความ	10	7	5.00	0.82
	วิจารณ์	5	7	2.71	0.76
	รวม	30	7	15.43	1.62
หลังเรียน	ตามตัวอักษร	15	7	9.86	2.12
	ตีความ	10	7	6.57	1.13
	วิจารณ์	5	7	3.29	0.95
	รวม	30	7	19.71	3.35
ความต่าง				4.28	

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับ
เทคนิคแผนภาพความคิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.62
ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.35 โดยมีค่าความต่าง
เท่ากับ 4.28 จะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
กลุ่มปานกลาง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับ
เทคนิคแผนภาพความคิด

การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ ชิปป่าร่วมกับเทคนิค แผนภาพความคิด	ระดับความเข้าใจ	คะแนนเต็ม	N	μ	σ
ก่อนเรียน	ตามตัวอักษร	15	7	5.00	1.53
	ตีความ	10	7	3.43	0.98
	วิจารณ์	5	7	1.57	0.98
	รวม	30	7	10.00	2.45
หลังเรียน	ตามตัวอักษร	15	7	8.00	1.29
	ตีความ	10	7	5.29	0.76
	วิจารณ์	5	7	2.43	0.53
	รวม	30	7	15.71	1.89
ความต่าง				5.71	

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
15.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.89 โดยมีค่าความต่างเท่ากับ 5.71 จะเห็นได้ว่า
ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน หลังเรียน
สูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน
ที่กำหนดไว้

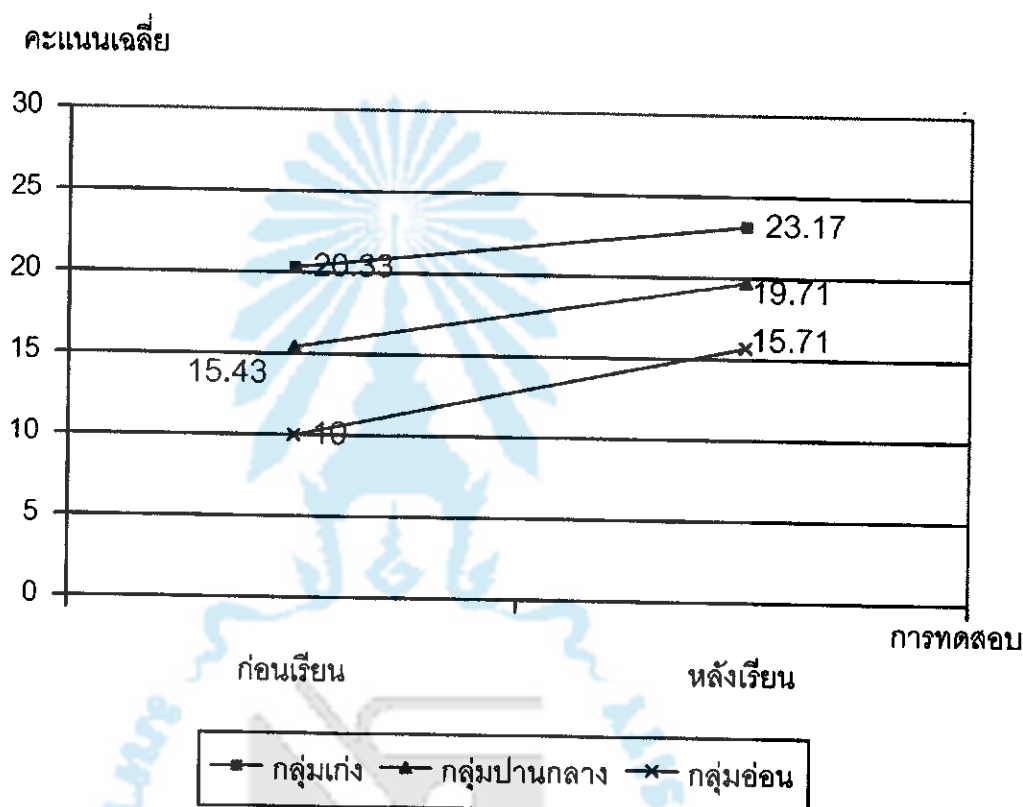
ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน
ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ ชิปาร่วมกับเทคนิค แผนภาพความคิด	μ			
	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3	กลุ่มเก่ง	กลุ่มปานกลาง	กลุ่มอ่อน
ก่อนเรียน	15.00	20.33	15.43	10.00
หลังเรียน	19.35	23.17	19.71	15.71
ความก้าวหน้า	4.35	2.84	4.28	5.71

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอน
โดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด มีความก้าวหน้าแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง
กับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความก้าวหน้าความเข้าใจ
ในการอ่านภาษาไทย 4.35 หากพิจารณาตามกลุ่มความสามารถพบว่าความก้าวหน้า
ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้า
มากที่สุด โดยมีความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย 5.71 ส่วนความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลางมีความก้าวหน้าเป็นอันดับสอง โดยมี
ความก้าวหน้า 4.28 ส่วนความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง มีความก้าวหน้าน้อยที่สุด โดยมีความก้าวหน้า 2.84

แผนภูมิที่ 1 แสดงความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน
ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

จากแผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นว่าความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้ามากที่สุด

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลการวัดทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาร่วมกับ
เทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง และความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้
รูปแบบซิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ปรากฏผลดังตารางที่ 7 – 11 และแผนภูมิที่ 2
ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

องค์ประกอบ ทักษะทางสังคม	คะแนน เต็ม	สถิติ	ครั้งที่											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ทักษะการทำงานกลุ่ม	15	μ	11.05	11.35	11.48	12.10	12.22	12.32	12.65	12.82	13.05	13.22	13.33	13.67
		σ	1.49	1.47	1.43	1.89	1.37	1.71	1.47	1.07	1.53	1.30	1.12	1.27
ทักษะการแสวงหาความรู้	15	μ	10.20	10.60	10.78	11.40	11.60	11.72	12.02	15.52	12.70	12.90	12.95	13.48
		σ	1.49	1.22	1.21	1.75	1.41	1.64	1.02	1.32	1.37	1.16	1.25	1.05
ทักษะการสื่อสาร	15	μ	10.53	10.98	11.15	11.90	12.10	12.18	12.35	12.47	12.68	13.00	13.08	13.65
		σ	1.51	1.31	1.26	1.82	1.38	1.81	1.48	1.35	1.48	1.08	1.12	1.16
ทักษะการแก้ปัญหา	15	μ	9.35	10.22	10.43	11.22	11.58	11.65	12.05	12.32	12.42	12.88	13.08	13.32
		σ	1.74	1.51	1.44	1.94	1.51	1.67	1.40	1.37	1.27	1.02	1.31	1.30
รวมทักษะทางสังคม	60	μ	41.13	43.15	43.85	46.62	47.50	47.87	49.07	50.12	50.85	52.00	52.45	54.12
		σ	5.94	5.24	5.18	7.29	5.49	6.58	5.03	4.73	5.44	4.04	4.33	4.44

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 41.13 สูงสุดเท่ากับ 54.12

ตารางที่ 8 แสดงทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ที่ได้รับการสอน โดยใช้รูปแบบบริบทร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	สถิติ	ครั้งที่											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ทักษะทางสังคม	15	μ	12.33	12.44	12.50	13.22	13.17	13.22	13.28	13.44	13.94	14.00	14.11	14.28
		σ	0.63	1.22	0.78	0.89	0.72	0.89	0.88	0.81	0.93	0.99	0.58	1.14
ทักษะการแสวงหาความรู้	15	μ	11.39	11.44	11.56	12.44	12.56	12.61	12.67	13.39	13.44	13.56	13.61	13.83
		σ	1.10	0.81	0.50	0.50	0.69	0.85	0.79	0.77	0.86	0.81	0.74	0.86
ทักษะการสื่อสาร	15	μ	11.89	11.94	12.00	13.00	13.06	13.17	13.22	13.28	13.67	13.78	13.83	14.00
		σ	0.54	0.93	0.67	0.67	0.71	0.69	4.53	1.10	0.84	0.66	0.84	0.70
ทักษะการแก้ปัญหา	15	μ	10.94	11.00	11.33	12.78	12.83	12.89	12.94	13.00	13.11	13.94	14.11	17.17
		σ	0.95	1.38	0.47	0.66	0.96	0.96	0.83	1.25	0.93	0.68	0.78	0.46
รวมทักษะทางสังคม	60	μ	46.56	46.83	47.39	51.44	51.61	51.89	52.11	53.11	54.17	55.28	55.67	56.28
		σ	2.40	3.68	2.24	2.59	2.78	2.60	3.30	3.53	3.36	2.62	2.54	2.69

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบบริบทร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 46.56 สูงสุดเท่ากับ 56.58

ตารางที่ 9 แสดงทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

องค์ประกอบ ทักษะทางสังคม	คะแนน เต็ม	สถิติ	ครั้งที่											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ทักษะการทำงานกลุ่ม	15	μ	11.00	11.05	11.14	11.86	11.90	11.95	12.76	12.81	12.86	12.95	13.10	13.33
		σ	1.47	1.48	1.91	2.06	1.72	2.07	1.49	1.17	1.54	1.58	1.01	1.05
ทักษะการแสวงหาความรู้	15	μ	10.05	10.38	10.48	11.24	11.29	11.43	12.10	12.52	12.62	12.76	12.81	13.24
		σ	1.53	1.33	1.71	2.11	1.75	1.80	1.15	1.48	1.16	1.24	1.62	0.94
ทักษะการสื่อสาร	15	μ	10.57	10.71	10.81	11.62	11.76	11.86	12.24	12.38	12.48	12.57	12.67	13.38
		σ	1.34	1.43	1.76	2.09	1.70	2.11	1.05	1.45	1.37	1.05	1.25	1.06
ทักษะการแก้ปัญหา	15	μ	9.19	9.95	10.10	10.90	11.10	11.19	12.24	12.29	12.38	12.43	12.67	12.95
		σ	1.32	1.82	2.04	2.08	1.81	1.43	1.38	1.34	1.13	0.81	1.00	1.15
รวมทักษะทางสังคม	60	μ	40.81	42.10	42.52	45.62	46.05	46.43	49.33	50.00	50.33	50.71	51.24	52.90
		σ	5.52	5.97	7.25	8.25	6.80	7.16	4.82	4.80	4.94	4.30	4.45	3.79

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 40.81 สูงสุดเท่ากับ 52.90

ตารางที่ 10 แสดงทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอน โดยใช้รูปแบบטיפปร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

องค์ประกอบ ทักษะทางสังคม	คะแนน เต็ม	สถิติ	ครั้งที่											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ทักษะการทำงานกลุ่ม	15	μ	10.00	10.71	10.95	11.38	11.71	11.90	12.00	12.29	12.48	12.81	12.90	13.48
		σ	1.28	1.27	0.89	2.12	1.13	1.78	1.76	1.01	1.77	1.07	1.34	1.53
ทักษะการแสวงหาความรู้	15	μ	9.33	10.10	10.43	10.67	11.10	11.24	11.38	11.76	12.14	12.48	12.52	13.43
		σ	1.17	1.17	0.81	1.81	1.23	1.86	0.76	1.18	1.74	1.21	1.10	1.33
ทักษะการสื่อสาร	15	μ	9.33	10.43	10.76	11.24	11.62	11.67	11.71	11.86	12.05	12.76	12.86	13.62
		σ	1.29	1.13	0.74	1.98	1.18	2.03	1.63	1.25	1.73	1.15	1.00	1.58
ทักษะการแก้ปัญหา	15	μ	8.14	9.81	10.00	10.19	11.00	11.05	11.10	11.76	11.86	12.43	12.62	12.95
		σ	1.69	1.20	1.00	1.87	0.94	1.96	1.36	1.42	1.51	0.79	1.56	1.69
รวมทักษะทางสังคม	60	μ	36.81	41.05	42.14	43.48	45.43	45.86	46.19	47.67	48.52	50.48	50.90	53.48
		σ	5.03	4.47	3.18	7.67	4.30	7.54	5.36	4.63	6.49	3.48	4.41	5.94

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบטיפปร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 36.81 สูงสุดเท่ากับ 53.48

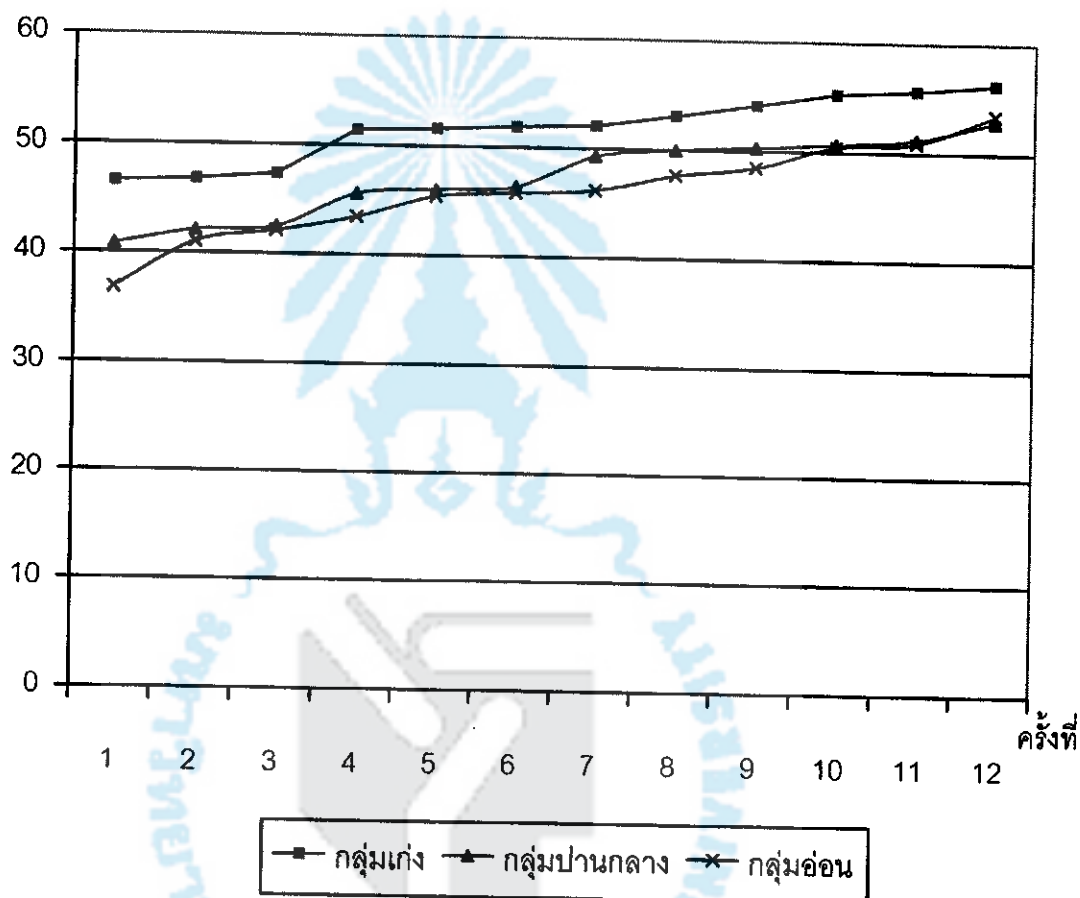
ตารางที่ 11 แสดงความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาร่วมกับเทคนิค แผนภาพความคิด

ครั้งที่สอนโดยใช้รูปแบบ ซิปปาร่วมกับเทคนิค แผนภาพความคิด	μ			
	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3	กลุ่มเก่ง	กลุ่มปานกลาง	กลุ่มอ่อน
ครั้งที่ 1	41.13	46.56	40.81	36.81
ครั้งที่ 12	54.12	56.28	52.90	53.48
ความก้าวหน้า	12.99	9.72	12.09	16.67

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดมีค่าความก้าวหน้า 12.99 โดยหากพิจารณาตามกลุ่มความสามารถพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้าทักษะทางสังคมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือ กลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้าทักษะทางสังคมมากที่สุดโดยมีค่าความก้าวหน้า 16.67 ส่วนกลุ่มปานกลางมีความก้าวหน้าทักษะทางสังคมเป็นอันดับสอง โดยมีค่าความก้าวหน้า 12.09 สำหรับกลุ่มเก่งมีความก้าวหน้าทักษะทางสังคมน้อยที่สุด มีค่าความก้าวหน้าทักษะทางสังคม 9.72

แผนภูมิที่ 2 แสดงความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับ เทคนิคแผนภาพความคิด

คะแนนเฉลี่ย

จากแผนภูมิที่ 2 แสดงให้เห็นว่าความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน แตกต่างกัน โดยกลุ่มอ่อน มีความก้าวหน้ามากที่สุด

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วิจัยเรื่องผลการใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500 จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยนำเสนอ บทคัดย่อ สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ตามรายละเอียดดังนี้

บทย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
 - 1.1 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
 - 1.3 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
 - 1.4 เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง
 - 2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

2.3 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อนระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้ง

2.4 เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และ กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

สมมติฐานการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.1 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.2 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.3 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.4 ความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด แตกต่างกัน

2. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.1 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.2 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มกลุ่มปานกลาง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.3 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.4 ความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มประชากร คือนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500) จำนวน 20 คน ผู้วิจัยดำเนินการกับประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด จำนวน 12 แผน เวลาทั้งหมด 24 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบ หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ
3. แบบวัดทักษะทางสังคมเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านก่อนเรียน ตรวจกระดาษคำตอบ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล
 2. นำคะแนนผลการทดสอบจัดเรียงลำดับจาก มาก ไปหาน้อย จัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเก่ง คือนักเรียนที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนมากเป็นอันดับที่ 1 – 6 กลุ่มปานกลาง คือ นักเรียนที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนมากเป็นอันดับ 7 – 13 กลุ่มอ่อน คือ นักเรียนที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนมากเป็นอันดับที่ 14 – 20
 3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามรูปแบบชิปพร้อมกับเทคนิคแผนภาพความคิด จำนวน 12 แผน
 4. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง บันทึกข้อมูลตามแบบวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
 5. เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จในแต่ละครั้งให้นักเรียนประเมินตนเอง และให้เพื่อนประเมินพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม โดยใช้แบบวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกับที่ครูประเมิน
- เมื่อสังเกตผลเสร็จในแต่ละครั้งให้สรุปคะแนนผลการวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะมีคะแนนจากผู้ประเมินจาก 3 แหล่ง ได้แก่ ผู้วิจัย นักเรียนประเมินตนเอง และเพื่อนประเมิน

6. ทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านหลังเรียน ตรวจ
กระดาษคำตอบ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล โดยแยกตามกลุ่มที่แบ่งไว้ข้างต้น
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.1.1 ผลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และ
กลุ่มอ่อน

1.1.2 ผลการวัดทักษะทางสังคม โดยใช้แบบวัดทักษะทางสังคม
หลังเรียนในแต่ละครั้ง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และ
กลุ่มอ่อน

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2.1 ผลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และ
กลุ่มอ่อน

1.2.2 ผลการวัดทักษะทางสังคม โดยใช้แบบวัดทักษะทางสังคม
หลังเรียนในแต่ละครั้ง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.2.2 ค่าความยากง่าย (p) โดยใช้เทคนิค 27 %

2.2.3 ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 27 %

2.2.4 ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน สูตร KR.-20

2.3 แบบวัดทักษะทางสังคม

2.3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.3.2 ค่าความอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีการแจกแจงที (t – distribution)

2.3.4 ค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดแดนซ์

3. การทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน หลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และ กลุ่มอ่อน

3.2 เปรียบเทียบความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

3.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการวัดทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน จากการเรียนแต่ละครั้ง

3.4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการวัดทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน หลังจากเรียนโดยใช้แผน จัดการเรียนรู้ครั้งที่ 12 ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย และเป็นการวัดทักษะทางสังคมหลังเรียน กับ คะแนนเฉลี่ยของการวัดทักษะทางสังคมหลังการใช้แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

3.5 เปรียบเทียบความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

สรุปผล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.1 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.2 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.3 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

1.4 ความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด แตกต่างกัน

2. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.1 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.2 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มกลุ่มปานกลาง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.3 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

2.4 ความก้าวหน้าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

สมมติฐานข้อที่ 1.2 ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

สมมติฐานข้อที่ 1.3 ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

จากการวิจัยพบว่าการเรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ส่งผลให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุदारตน์ สุทธิชาติ (2547 : บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ คารินทร์ ตนะทิพย์ (2545 : บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่อง ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบ การเรียนการสอนชิปปา ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติ ต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปา ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษา สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉันทน ก รักแดง (2546 : 76) เรื่องผลของการสอนซ่อมเสริม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องมาตราตัวสะกด และ ความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบชิปปา ผลการวิจัยพบว่า ผลของการสอนซ่อมเสริมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัด กิจกรรม การเรียนรู้แบบชิปปา หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาโดยการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีความสนใจในการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ สุธาร์ตน์ สารโกคา (2548 : บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วย แผนภาพความคิด (Mind Mapping) เรื่องการเขียนย่อความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย สรุปได้ว่าการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้แบบฝึกประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาไทยด้วยแผนภาพความคิด ช่วยให้นักเรียนสามารถย่อเรื่องได้อย่างมีระบบ สร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง มีทักษะด้านการจดจำ การนำเสนอผลงาน สร้างความมั่นใจแก่ตนเองมี ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีประสิทธิภาพจึงส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้การเขียนย่อความได้เป็น อย่างดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนพวรรณ อีระชลาลัย (2549 : บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมแจกลูกสะกดคำ โดยใช้แผนภาพความคิด และแบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมแจกลูกสะกดคำ โดยใช้แผนภาพความคิด และแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนได้ เรียนรู้วิธีคิด และทราบแนวทางการประสมพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำอ่าน และเขียนคำ ได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ

การที่ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา ร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด อาจเนื่องมาจากรูปแบบชิปปาเป็นรูปแบบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี เพราะรูปแบบชิปปาเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยแนวคิด 5 แนวคิดด้วยกัน คือ แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แนวคิดที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย แนวคิดการเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ และแนวคิดเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นนักเรียนได้มีโอกาสได้ทบทวนความรู้เดิม ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่จะนำไปสู่ความรู้ใหม่ โดยเมื่อผู้เรียนได้รับรู้เนื้อหาใหม่ จะเกิดการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่ ซึ่งหากสามารถเชื่อมโยงได้ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความรู้ใหม่ หรือเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และในขณะเดียวกันก็สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ทำให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ แคมมณี (2548 : 282) ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของรูปแบบชิปปานั้นเพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ เป็นต้น

การนำเทคนิคแผนภาพความคิดมาเป็นกิจกรรมในขั้นตอนการสรุปและจัดระเบียบความรู้ ก็มีผลส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น เพราะเทคนิคแผนภาพความคิดจะทำให้นักเรียนได้จัดหมวดหมู่ ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการอ่าน และมีผลให้ผู้เรียนสามารถจดจำความรู้ ความเข้าใจดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ฝ่ายวิชาการ เอกชเปร์เนท (2548 : 89 – 90) ที่กล่าวว่า การนำแผนภาพความคิดมาประยุกต์ใช้ สามารถประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียน การเขียน และการอ่าน โดยในขณะที่อ่านก็ควรสรุปประเด็นสำคัญ โดยเขียนไว้ในรูปของแผนภาพความคิด นอกจากจะช่วยสรุปให้เกิดความเข้าใจอันดีแก่ผู้อ่านแล้ว ยังช่วยให้การจดจำดียิ่งขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ โชติธุจรรณท์ (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง ผลกลวิธีการจัดบันทึกแบบแผนภาพความคิด และวิธีสรุปความที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภาษาแม่ต่างกัน ผลการศึกษพบว่า การจัดบันทึกต่างกันคือการจัดบันทึกโดยใช้แผนภาพความคิด และการจัดบันทึกแบบสรุปด้วยตนเอง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการอ่านวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ใช้กลวิธีการจัดบันทึกโดยการใช้แผนภาพความคิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ใช้กลวิธีจัดบันทึกแบบสรุปความ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด จึงเป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านได้เป็นอย่างดี ทั้งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เพราะนักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่อ่านจากการทบทวนความรู้เดิม ได้ฝึกทักษะแสวงหาความรู้เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งความรู้ และความเข้าใจจากการอ่านร่วมกับกลุ่ม และได้จัดระบบความรู้ ความเข้าใจ ในรูปแบบของแผนภาพความคิด

สมมติฐานข้อที่ 1.4 ความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ส่งผลให้ความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน แตกต่างกัน โดยกลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านมากที่สุด

การใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ส่งผลให้ความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน แตกต่างกัน โดยกลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้ามากที่สุดนั้น อาจจะเนื่องมาจากรูปแบบชิปปาประกอบด้วย 5 แนวคิดดังที่กล่าวแล้วข้างต้น โดยแต่ละแนวคิดจะมีส่วนส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิด ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) เพราะนักเรียนกลุ่มอ่อนได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสิ่งที่อ่านร่วมกับนักเรียนในกลุ่มเก่ง และกลุ่มปานกลาง ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขวมนน และคณะ (2548 : 13 – 14) ที่กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หรือกระบวนการทางสังคมจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นแหล่งข้อมูล หรือแหล่งเรียนรู้ ที่สำคัญที่สมองจำเป็นต้องใช้ในการคิด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจึงควรให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า การปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้นักเรียน

ได้รับข้อมูลเข้ามามาก การเรียนรู้ของนักเรียนย่อมจะขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวางมากกว่าการได้ปฏิสัมพันธ์กับครูเพียงแหล่งเดียว

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ส่งผลให้ความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อนแตกต่างกัน โดยกลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยมากที่สุด หรืออาจกล่าวได้ว่าการสอนรูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดเหมาะสมกับการนำไปจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนกลุ่มอ่อนมากที่สุด ทั้งนี้เพราะนักเรียนกลุ่มอ่อนได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มเก่ง และกลุ่มปานกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสามารถเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยมากกว่านักเรียนกลุ่มอ่อน

สมมติฐานข้อที่ 2 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 2.1 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 2.2 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มปานกลาง ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 2.3 ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มอ่อน ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดแต่ละครั้งสูงขึ้น

จากการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้รูปแบบชิปป่าร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ส่งผลให้ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ในแต่ละครั้งสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนธร เจริญราช (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่องการศึกษาทักษะทางสังคมและความเครียดของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดกิจกรรมศิลปะ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมศิลปะ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพิน ดุ่มโหมด (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลการเสริมสร้างความรู้และ ทักษะทางสังคม ระหว่างการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ แก่นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภัทรญาณวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าการใช้ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สามารถเสริมสร้างความรู้และทักษะทางสังคม แก่นักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านได้แก่ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์สามารถเสริมสร้างความรู้ และทักษะทางสังคม แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านได้แก่ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และการเรียนในชั้นเรียนปกติให้ผลในการเสริมสร้างความรู้ และทักษะทางสังคม แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านได้แก่ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับทักษะทางสังคม และทักษะทางสังคมสูงกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ

การที่การสอนรูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดส่งผลให้ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน แต่ละครั้งสูงขึ้น อาจเนื่องมาจากแนวคิดที่นำมากำหนดเป็นรูปแบบชิปปาทั้ง 5 แนวคิดดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ตลอดจนขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด เป็นสิ่งที่สนับสนุนให้นักเรียนเกิดทักษะทางสังคมตามองค์ประกอบในแต่ละด้าน อันได้แก่ ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหา ทั้งนี้เพราะในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการในการทำงานกลุ่ม มีโอกาสฝึกความเป็นผู้นำผู้ตามตามบทบาทที่ได้รับจากกลุ่ม ฝึกการวางแผนการปฏิบัติงาน ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติส่วนรวม รู้จักการประสานความคิดเห็น รู้วิธีการประนีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้ง ได้ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ฝึกการสังเกตสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตนเอง ฝึกการสรุปเรื่องจากการฟัง หรือการอ่าน ฝึกการอธิบายแสดงความคิดเห็นจากการอ่าน ฝึกการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ฝึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ฝึกสมาธิในการรับและส่งสาร ฝึกการใช้เหตุผลประกอบในการแสดงความคิดเห็น หรือการตัดสินใจ และได้ฝึกการคิดวิเคราะห์เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้ ซึ่งสอดคล้องกับ อารมณ์ ใจเที่ยง (2546 : 109) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น

และทางสังคม อย่างเหมาะสม อันช่วยให้นักเรียนตื่นตัว สามารถรับรู้ และเรียนได้อย่างดี และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด จึงเหมาะกับการพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนกลุ่มอ่อน เพราะสามารถทำให้นักเรียนกลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้าทักษะทางสังคมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด ผู้สอนควรฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนแผนภาพความคิดก่อน เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นตอนที่ 5 เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนสรุปและจัดระเบียบความรู้ โดยให้นักเรียนจัดทำแผนภาพความคิด หากนักเรียนไม่มีทักษะในการเขียนแผนภาพความคิดอาจทำให้นักเรียนไม่สามารถสรุปความรู้ ความเข้าใจจากการอ่านได้

2. ผู้สอนควรเข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนเองในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด กล่าวคือ ผู้สอนมีหน้าที่เตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ และเติมเต็มในส่วนที่นักเรียนยังบกพร่อง โดยให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย กับทักษะทางสังคมตามองค์ประกอบแต่ละด้าน เพราะจากการวิจัยพบว่าการใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดทำให้ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคมของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งหากได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม ก็จะทำให้ทราบข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และทักษะทางสังคมของนักเรียนต่อไป

2. ควรศึกษาผลของการใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความสามารถทางด้านการพูด การฟัง และการเขียนด้วย เพราะในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยนั้นจะต้องเน้นทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

3. ควรศึกษาผลของการใช้รูปแบบชิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น เพราะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนภาษาต่าง ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง. (2550). รายงานผลการจัดสอบประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549. พัทลุง : เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง.
- คณาจารย์สมานมิตร. (2547). หลักการสอนภาษาไทยสำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ. สุวีริยาสาส์น.
- จิรพรรณ จิตประสาธ. (2543). การใช้ผังความคิดและการบริหารสมองในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฑารัตน์ โชติรุจิรานนท์. (2546). ผลของกลวิธีการจดบันทึกแบบแผนผังความคิดและวิธีสรุปความที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อภาษาแม่ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จุมพิต ศรีวัฒนพงศ์. (2547). ผลการสอนเขียนบทความแบบเน้นกระบวนการโดยใช้กลวิธีทางสังคม ที่มีต่อความสามารถในการเขียนและทักษะทางสังคมของนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ฉันทน รักแดง. (2546). การศึกษาผลของการสอนซ่อมเสริม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องมาตราตัวสะกด และความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA MODEL). ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). **เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์.
- ชาริณี ตีรวัณญ. (2545). **ผลของการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามหลักชีปปา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุติมา สุวิทยารัตน์. (2542). **ผลของการใช้กิจกรรมประกอบการอ่านและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ดารินทร์ ดนะทิพย์. (2545). **ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชีปปา ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2548). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ทิตนา แหมมณี และคณะ. (2548). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชีปปา CIPPA MODEL องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ธนธร เจริญราช. (2546). **การศึกษาทักษะทางสังคมและความเครียดของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดกิจกรรมศิลปะ**. ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญญา ผลอนันต์. (2547). **แบบฝึกหัดคิดพิชิต Mind Map สำหรับนักเรียนนักศึกษา**. กรุงเทพฯ : ขวัญช้าง '49.
- ธัญญา ผลอนันต์ และคณะ. (2546). **แบบฝึกหัดคิด พิชิตมายด์แม็ป (Mind Map) สำหรับชาวบ้านและชุมชน**. กรุงเทพฯ : ขวัญช้าง '49.
- บุญฤดี แซ่ลือ. (2545). **ผลของการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชีปปา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประสาทพร ชนะศักดิ์. (2542). ผลการสอนแบบเริกาที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและ
เจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต (การประถมศึกษา) ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2539). ภาษาไทย 5 การอ่าน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- _____. (2547). **ทักษะชีวิต** Life Skill. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.
กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เปอร์เน็ท. (2548). เทคนิคการคิดและจำอย่างเป็นระบบ. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ : ธรรมกมลการพิมพ์.
- พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์. นครราชสีมา :
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- พิมพ์ร สอพิมาย. (2546). **ทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ**. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- พิมพ์วรรณ สมมาตย์. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะทางสังคมด้านการสื่อสาร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิษณุ ฟองศรี. (2550). การเขียนรายงานประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ :
บริษัทพรอพเพอร์ตี้พรินท์.
- พุดศรี กิจเจลา. (2544). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียน
ภาษาไทย และความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ที่ได้รับการสอน โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอน
ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพโรจน์ เสรีวงศ์. (2541). ผลของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่มีต่อความเข้าใจ
ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภคมน แก้วภราดัย. (2547). ผลของการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ที่มีต่อความเข้าใจ
ในการอ่านและ เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ภัทรกมล รักสวน. (2546). การใช้แนวการสอนภาษาแบบองค์รวม เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาอังกฤษ และทักษะทางสังคมของนักศึกษาผู้ใหญ่. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุพิน ตุ่มโหมด. (2546). การศึกษาเปรียบเทียบผลการเสริมสร้างความรู้และทักษะทางสังคม ระหว่างการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภัทรญาณวิทยา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัญจิตร แก้วจำปา. (2544). ภาษาไทย (01-310-101). กรุงเทพฯ : พัฒนาการพิมพ์.
- รัตนา ฉายะเจริญ. (2545). การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่เน้นการบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคม โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นสื่อ. กาญจนบุรี : โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี
- รัตนา บรรณาธรรม. (2546). ผลของการสร้างผังความคิดและการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500. (2544). หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ในหลักสูตรสถานศึกษา. พัทลุง : โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สุริยสาส์น.
- ลาวัณย์ วิทยาอุทมิกุล. (2533). การสอนสังคมในโรงเรียนมัธยม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลีวรรณ ชัยชาญ. (2544). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ และทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความยุ่งยากทางการเรียนที่เรียนร่วมกับเด็กปกติจากการเรียนแบบสหร่วมใจ. ปริญญาโท ศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันเพ็ญ บุญชม. (2542). ผลการเรียนแบบร่วมมือแบบบูรณาการการอ่านและการเขียน ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- วารี ธีระจิตร. (2534). การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิพุธ ไสวงศ์. (2539). ภาษาไทย 5 – การอ่าน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วิไลลักษณ์ เล็กศิริรัตน์. (มปป.). การอ่านเพื่อชีวิต. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา.
- แนวคำ นอร์ธ และ โทนี บุชาน. (2542). ใช้หัวลุย. (แปลและเรียบเรียง โดย ธิญญา ผลอนันต์). กรุงเทพฯ : ขวัญข้าว' 49.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2542). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ศรีวิไล ยลสุริยัน. (2544). ผลของการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านโดยมีภาพการ์ตูนประกอบ ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน. ยะลา : โรงเรียนบ้านตะโละพะลอ.
- ศรีสุดา จริยากุล. (2539). ภาษาไทย 5 การอ่าน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ศศิธร แก้วรักษา. (2547). การพัฒนากิจกรรมการสอนคณิตศาสตร์แบบซิปปา (CIPPA MODEL) ที่เน้นทักษะการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน เรื่อง สถิติเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิวกันท์ ปทุมสูติ. (2540). การอ่านเพื่อชีวิต. กรุงเทพฯ : บริษัท เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส จำกัด.
- ศุภวรรณ มองเพชร. (2545). ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1. นนทบุรี : ส่งเสริมอาชีพ.
- สมพร แพ่งพิพัฒน์. (2547). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมยศ มัทธโนบล. (2546). การพัฒนาแบบทดสอบวัดการปฏิบัติทักษะทางสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สนิท ตั้งทวี. (2538). การใช้ภาษาไทยเชิงปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเอสพรีนตติ้งเฮาส์.
- สุดารัตน์ ไม้พงสาวงค์. (2543). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียน การสอนแบบ CIPPA MODEL เรื่อง เส้นขนานและความคล้าย ชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 2. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุดารัตน์ สุธิตาติ. (2547). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุดารัตน์ สารโกคา. (2548). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยแผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่องการเขียนย่อความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2547). การอ่านภาษาไทย. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมจริยา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- หัตถินทร์ โคทวิ. (2542). การใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนา ความเข้าใจการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2549). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรม ศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สามลดา.
- อรรช ชัยชาญ. (2545). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กที่มี ปัญหาทางพฤติกรรม ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภิวันท์ บัณฑิตศักดิ์. (2543). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญากับการสอนอ่านตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อมรรัตน์ เทพกำปนาท. "29 กรกฎาคม วันภาษาไทยแห่งชาติ วันรำลึกและร่วมสืบสาน มรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของไทย".<http://www.culture.go.th/study.php?&YY=2548&MM=7&DD=2> : เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2550.
- อาณัติ รัตนภิรกุล. (2550). สร้าง Mind Map ด้วย Mind Manager (ภาคปฏิบัติ). กรุงเทพฯ. บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.

Campbell, Pam and Siperstein, Cary N. (1994). *Improving social competence :
a resource for elementary school teachers*. Boston : Allyn and Bcon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความเข้าใจ
ในการอ่านภาษาไทย และแบบวัดทักษะทางสังคม

1. นางรัชนี รักใหม่

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าแค (วันครู 2500)

2. นางสาววนิดา สุขวนิช

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดควนแร่

3. นางสมจิตร ปรางสุวรรณ

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหัวหมอน

4. นางสิริพร สิงหะพล

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลพัทลุง

5. นางพรรณเพ็ญ ไสมณะ

ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลพัทลุง

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ 0531.18/ 2697

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

28 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวหมอน

มหาวิทยาลัยทักษิณขอรับรองว่า นายวินิตย์ ไชยทองรักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้รูปแบบชิปปา
ร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500"

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังนี้

อาจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง

ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ ชัดติยะมาน

กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินการด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ให้ ครูสมจิตร ปรางสุวรรณ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหัวหมอน เป็นผู้ตรวจสอบ
แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแบบวัดทักษะทางสังคม
ให้แก่ นิสิตดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประดิษฐ์ มีสุข)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร0-7444-3988

ที่ ศธ 0531.18/ 2698

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

28 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพัทลุง

มหาวิทยาลัยทักษิณขอรับรองว่า นายวินิตย์ ไชยทองรักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้รูปแบบชิปปา
ร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500”

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังนี้

อาจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ ชัดติยะมาน	กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินการด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ให้ ครูพรรณเพ็ญ โสมณะ ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลพัทลุง เป็นผู้ตรวจสอบ
แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแบบวัดทักษะทางสังคม
ให้แก่นิสิตดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประดิษฐ์ มีสุข)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร0-7444-3988

ที่ ศธ 0531.18/ 2699

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

28 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพัทลุง

มหาวิทยาลัยทักษิณขอรับรองว่า นายวินิตย์ ไชยทองรักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้รูปแบบชิปปา
ร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500"

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังนี้

อาจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง

ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ ชัดติยะมาน

กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินการด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ให้ ครูสิริพร สิงหะพล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลพัทลุง เป็นผู้ตรวจสอบ
แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแบบวัดทักษะทางสังคม
แก่นิสิตดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประติษฐ์ มีสุข)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขาธิการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร0-7444-3988

ที่ ศธ 0531.18/ 2700

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

28 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500

มหาวิทยาลัยทักษิณขอรับรองว่า นายวินิตย์ ไชยทองรักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้รูปแบบชิปปา
ร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500”

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังนี้

อาจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.วิทวัฒน์ ชัตติยะมาน	กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินการด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ให้ ครูธานี รักใหม่ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบ้านท่าแค วันครู 2500 เป็นผู้
ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแบบวัดทักษะ
ทางสังคม ให้แก่นิสิตดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประดิษฐ์ มีสุข)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร0-7444-3988

ที่ ศธ 0531.18/ 2701

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

28 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดควนแร่

มหาวิทยาลัยทักษิณขอรับรองว่า นายวินิตย์ ไชยทองรักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้รูปแบบชิปปา ร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิดที่มีต่อต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500”

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังนี้

อาจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง

ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ ชัดติยะมาน

กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินการด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ ครูวนิดา สุขวนิช ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดวัดควนแร่ เป็นผู้ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแบบวัดทักษะทางสังคม ให้แก่นิสิตดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประดิษฐ์ มีสุข)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร0-7444-3988

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ 12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของ
แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปาร่วมกับเทคนิคแผนภาพความคิด

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3	4	5			
1	ชีวิตนกเงือก	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	พะยูน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ลม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	นกนางแอ่น กินรัง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	สีนามิ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	ป่าไม้	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
7	เนินเขา ภูเขา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	น้ำ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9	ช้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	ฝนกรด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	ปะการัง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12	ปลาตีน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 13 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทย ก่อนเรียน

แบบทดสอบข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
5	-1	1	1	1	1	3	0.60	คัดเลือกไว้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
10	1	0	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
15	1	1	1	1	0	4	0.80	คัดเลือกไว้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
17	0	1	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
18	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 13 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทย ก่อนเรียน (ต่อ)

แบบทดสอบข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
21	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
22	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
23	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
24	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
25	0	1	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
26	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
27	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
28	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
29	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
30	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
31	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
32	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
33	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
34	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
35	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
36	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
37	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
38	0	1	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
39	1	1	1	1	0	4	0.80	คัดเลือกไว้
40	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 13 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทย ก่อนเรียน (ต่อ)

แบบทดสอบข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
41	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
42	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
43	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
44	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
45	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
46	1	0	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
47	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
48	1	1	1	1	0	4	0.80	คัดเลือกไว้
49	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
50	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทย หลังเรียน

แบบทดสอบข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
16	0	1	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
17	0	1	1	1	0	3	0.60	คัดเลือกไว้
18	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทย หลังเรียน (ต่อ)

แบบทดสอบข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
21	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
22	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
23	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
24	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
25	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
26	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
27	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
28	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
29	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
30	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
31	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
32	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
33	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
34	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
35	0	1	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
36	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
37	0	1	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
38	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
39	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
40	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทย หลังเรียน (ต่อ)

แบบทดสอบข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
41	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
42	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
43	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
44	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
45	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
46	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
47	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
48	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
49	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
50	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะทางสังคม

องค์ประกอบ ของทักษะทาง สังคม	ลักษณะพฤติกรรม	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3	4	5			
ทักษะการ ทำงานกลุ่ม	1. วางแผนการ ปฏิบัติงานร่วมกับ กลุ่มก่อนการลงมือ ปฏิบัติ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	2. ให้ความร่วมมือใน การปฏิบัติงานของ กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	3. ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติส่วนรวม	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	4. ช่วยเหลืองานของ สมาชิกกลุ่มคนอื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	5. เป็นผู้นำ ผู้ตามใน การทำงานกิจกรรมได้ อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	6. รู้จักประสาน ความคิด ประนีประนอมเมื่อ เกิดความขัดแย้ง	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	7. เสียสละเพื่อ ประโยชน์ของกลุ่ม ไม่ เอาเปรียบ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะทางสังคม (ต่อ)

องค์ประกอบ ของทักษะทาง สังคม	ลักษณะพฤติกรรม	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3	4	5			
ทักษะการ ทำงานกลุ่ม (ต่อ)	8. มีความกล้าแสดง ความคิดเห็นของตน กล้าวิจารณ์	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
ทักษะการ แสวงหา ความรู้	9. ช่างสังเกตสิ่ง ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	10. ชักถามเมื่อมีข้อ สงสัย	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	11. สรุปเรื่องจากการ ฟัง หรือ การอ่านได้ ตรงประเด็น	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	12. บอกแหล่งของ ข้อมูลที่จะศึกษาได้	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	13. พุจฉาภิปราย เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับ จากการอ่าน	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	14. ปฏิบัติกิจกรรม การอ่านด้วยความ ตั้งใจ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	15. มีความสามารถ ในการค้นหาข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	16. มีมารยาทใน การฟัง	1	0	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะทางสังคม (ต่อ)

องค์ประกอบ ของทักษะทาง สังคม	ลักษณะพฤติกรรม	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3	4	5			
ทักษะ การสื่อสาร	17. พูดด้วยความ มั่นใจ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	18. ใช้ภาษาพูดได้ อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	19. ใช้ภาษาเขียนได้ อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	19. รู้จักควบคุม อารมณ์ ขณะสนทนา กับผู้อื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	20. เขียนสรุป ประเด็นจากการอ่าน ได้อย่างครบถ้วน	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	21. ตอบคำถามได้ ตรงประเด็น	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	22 ปฏิบัติตามกติกา ข้อตกลง	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	23 ให้ความสนใจกับ การอ่าน	0	1	1	1	1	4	0.80	คัดเลือกไว้
	24. มีสมาธิในการรับ และส่งสาร	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
ทักษะการ แก้ปัญหา	25. แสดงความ คิดเห็นโดยมีเหตุผล ประกอบ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะทางสังคม (ต่อ)

องค์ประกอบ ของทักษะทาง สังคม	ลักษณะพฤติกรรม	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3	4	5			
ทักษะการ แก้ปัญหา (ต่อ)	26. ปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนที่ได้วางแผน ไว้	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	27. ปฏิบัติงานด้วย ความรอบคอบ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	28. ปฏิบัติงานเดียวที่ ได้รับมอบหมายจน งานสำเร็จทันเวลา	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	29. นำความรู้ไปใช้ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	30. ร่วมมือกับ สมาชิกในกลุ่ม ปฏิบัติงานกลุ่มให้ สำเร็จ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	31. ใช้เหตุผล ประกอบในการ ตัดสินใจ	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้
	32. สามารถวิเคราะห์ สาเหตุของสภาวะ หรือเหตุการณ์ที่ กำหนด	1	1	1	1	1	5	1.00	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (t)
ของแบบวัดทักษะทางสังคม

องค์ประกอบ ของทักษะทาง สังคม	ลักษณะพฤติกรรม	IOC	t	แบบวัดทักษะทาง สังคมฉบับจริง (20 ข้อ)
ทักษะการ ทำงานกลุ่ม	1. วางแผนการ ปฏิบัติงานร่วมกับ กลุ่มก่อนการลงมือ ปฏิบัติ	1.00	3.05	ข้อที่ 1
	2. ให้ความร่วมมือใน การปฏิบัติงานของ กลุ่ม	1.00	2.65	ข้อที่ 2
	3. ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติส่วนรวม	1.00	2.80	ข้อที่ 3
	4. ช่วยเหลืองานของ สมาชิกกลุ่มคนอื่น	1.00	.37	
	5. เป็นผู้นำ ผู้ตามใน การทำกิจกรรมได้ อย่างเหมาะสม	1.00	3.21	ข้อที่ 4
	6. รู้จักประสาน ความคิด ประนีประนอมเมื่อ เกิดความขัดแย้ง	1.00	3.44	ข้อที่ 5
	7. เสียสละเพื่อ ประโยชน์ของกลุ่ม ไม่ เอาเปรียบ	1.00	2.63	

ตารางที่ 16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (t)
ของแบบวัดทักษะทางสังคม (ต่อ)

องค์ประกอบ ของทักษะทาง สังคม	ลักษณะพฤติกรรม	IOC	t	แบบวัดทักษะทาง สังคมฉบับจริง (20 ข้อ)
ทักษะการ ทำงานกลุ่ม (ต่อ)	8. มีความกล้าแสดง ความคิดเห็นของตน กล้าวิจารณ์	1.00	2.32	
ทักษะการ แสวงหา ความรู้	9. ช่างสังเกตสิ่ง ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	1.00	2.71	ข้อที่ 6
	10. ชักถามเมื่อมีข้อ สงสัย	1.00	1.82	
	11. สรุปเรื่องจากการ ฟัง หรือ การอ่านได้ตรง ประเด็น	1.00	2.83	ข้อที่ 7
	12. บอกแหล่งของ ข้อมูลที่จะศึกษาได้	1.00	2.27	
	13. พุดอภิปราย เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับ จากการอ่าน	1.00	2.48	ข้อที่ 8
	14. ปฏิบัติกิจกรรมการ อ่านด้วยความตั้งใจ	1.00	3.56	ข้อที่ 9
	15. มีความสามารถในการ ค้นหาข้อมูลจาก แหล่งเรียนรู้	1.00	2.48	ข้อที่ 10

ตารางที่ 16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (t)
ของแบบวัดทักษะทางสังคม (ต่อ)

องค์ประกอบ ของทักษะทาง สังคม	ลักษณะพฤติกรรม	IOC	t	แบบวัดทักษะทาง สังคมฉบับจริง (20 ข้อ)
ทักษะการ แสวงหา ความรู้ (ต่อ)	16. มีมารยาทใน การฟัง	0.80	3.35	
ทักษะ การสื่อสาร	17. พูดด้วยความมั่นใจ	1.00	1.95	
	18. ใช้ภาษาพูดได้อย่าง เหมาะสม	1.00	2.53	ข้อที่ 11
	19. ใช้ภาษาเขียนได้ อย่างเหมาะสม	1.00	4.33	ข้อที่ 12
	20. เขียนสรุปประเด็น จากการอ่านได้อย่าง ครบถ้วน	1.00	3.32	ข้อที่ 13
	21. ตอบคำถามได้ตรง ประเด็น	1.00	1.85	
	22 ปฏิบัติตามกติกา ข้อตกลง	1.00	2.91	ข้อที่ 14
	23 ให้ความสนใจกับ การอ่าน	0.80	3.08	
	24. มีสมาธิในการรับและ ส่งสาร	1.00	2.98	ข้อที่ 15

ตารางที่ 16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (t)
ของแบบวัดทักษะทางสังคม (ต่อ)

องค์ประกอบ ของทักษะทาง สังคม	ลักษณะพฤติกรรม	IOC	t	แบบวัดทักษะทาง สังคมฉบับจริง (20 ข้อ)
ทักษะการ แก้ปัญหา	25. แสดงความคิดเห็น โดยมีเหตุผลประกอบ	1.00	2.25	ข้อที่ 16
	26. ปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้	1.00	3.25	ข้อที่ 17
	27. ปฏิบัติงานด้วยความ รอบคอบ	1.00	3.21	ข้อที่ 18
	28. ปฏิบัติงานเดียวที่ ได้รับมอบหมายจนงาน สำเร็จทันเวลา	1.00	2.08	
	29. นำความรู้ไปใช้ใน สถานการณ์ใหม่ ๆ	1.00	1.40	
	30. ร่วมมือกับสมาชิกใน กลุ่มปฏิบัติงานกลุ่มให้ สำเร็จ	1.00	1.39	
	31. ใช้เหตุผลประกอบใน การตัดสินใจ	1.00	2.54	ข้อที่ 19
	32. สามารถวิเคราะห์ สาเหตุของสภาวะ หรือ เหตุการณ์ที่กำหนด	1.00	2.30	ข้อที่ 20

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ
ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ก่อนเรียน

ข้อที่	IOC	p	r	แบบทดสอบฉบับ จริง 30 ข้อ
1	1.00	.13	.17	
2	1.00	.69	.51	ข้อที่ 1
3	1.00	.75	.60	ข้อที่ 2
4	1.00	.66	.51	ข้อที่ 3
5	0.60	.72	.11	
6	1.00	.75	.21	ข้อที่ 4
7	1.00	.61	.60	ข้อที่ 5
8	1.00	.72	.50	
9	1.00	.50	.62	ข้อที่ 6
10	0.80	.36	.43	
11	1.00	.55	.51	ข้อที่ 7
12	1.00	.61	1.00	ข้อที่ 8
13	1.00	.66	.21	
14	1.00	.58	.60	ข้อที่ 9
15	0.80	.55	.51	ข้อที่ 10
16	1.00	.30	.71	ข้อที่ 11
17	0.80	.36	-.03	
18	1.00	.33	.35	
19	1.00	.50	.61	ข้อที่ 12
20	1.00	.38	.90	

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ
ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ก่อนเรียน (ต่อ)

ข้อที่	IOC	p	r	แบบทดสอบฉบับ จริง 30 ข้อ
21	1.00	.75	.30	ข้อที่ 13
22	1.00	.66	.31	ข้อที่ 14
23	1.00	.66	.03	
24	1.00	.44	.61	ข้อที่ 15
25	0.60	.63	.70	ข้อที่ 16
26	1.00	.44	.14	
27	1.00	.47	.50	ข้อที่ 17
28	1.00	.13	.17	
29	1.00	.25	.16	
30	0.80	.66	.21	ข้อที่ 18
31	1.00	.55	.80	ข้อที่ 19
32	1.00	.77	.41	ข้อที่ 20
33	1.00	.58	.40	ข้อที่ 21
34	1.00	.33	.44	
35	0.80	.72	.70	ข้อที่ 22
36	1.00	.52	.60	ข้อที่ 23
37	0.80	.47	.42	ข้อที่ 24
38	1.00	.38	.05	
39	1.00	.27	.26	
40	1.00	.58	.71	ข้อที่ 25

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ
ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ก่อนเรียน (ต่อ)

ข้อที่	IOC	p	r	แบบทดสอบฉบับ จริง 30 ข้อ
41	1.00	.33	.35	ข้อที่ 26
42	1.00	.69	.50	ข้อที่ 27
43	1.00	.38	-0.13	
44	1.00	.36	.24	ข้อที่ 28
45	0.60	.41	.42	ข้อที่ 29
46	1.00	.27	-0.12	
47	1.00	.58	.13	
48	1.00	.30	.72	ข้อที่ 30
49	1.00	.44	.15	
50	0.80	.50	.04	

เมื่อคัดเลือกข้อทดสอบไว้จำนวน 30 ข้อ นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชุด
ที่ 1 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่า
ความเชื่อมั่น .88

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ
ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
หลังเรียน

ข้อที่	IOC	p	r	แบบทดสอบฉบับ จริง 30 ข้อ
1	1.00	.75	.70	ข้อที่ 1
2	1.00	.36	.06	
3	1.00	.66	-.08	
4	1.00	.72	.42	ข้อที่ 2
5	1.00	.44	.33	ข้อที่ 3
6	1.00	.41	.51	ข้อที่ 4
7	1.00	.27	.36	ข้อที่ 5
8	1.00	.66	.72	ข้อที่ 6
9	1.00	.72	.32	
10	1.00	.36	.26	
11	1.00	.63	.60	ข้อที่ 7
12	1.00	.77	.40	ข้อที่ 8
13	1.00	.77	.40	ข้อที่ 9
14	1.00	.77	.42	ข้อที่ 10
15	1.00	.08	.15	
16	0.80	.47	.49	ข้อที่ 11
17	0.60	.30	.36	ข้อที่ 12
18	1.00	.25	.01	
19	1.00	.33	.41	
20	1.00	.52	.36	ข้อที่ 13

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ
ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
หลังเรียน (ต่อ)

ข้อที่	IOC	p	r	แบบทดสอบฉบับ จริง 30 ข้อ
21	1.00	.52	.44	ข้อที่ 14
22	1.00	.75	.60	ข้อที่ 15
23	1.00	.75	.62	ข้อที่ 16
24	1.00	.86	.04	
25	1.00	.11	-.12	
26	1.00	.47	.23	ข้อที่ 17
27	1.00	.50	.36	ข้อที่ 18
28	1.00	.44	.23	ข้อที่ 19
29	1.00	.33	.28	
30	1.00	.33	.08	
31	1.00	.27	.10	
32	1.00	.47	.49	ข้อที่ 20
33	1.00	.55	.54	ข้อที่ 21
34	1.00	.38	.21	ข้อที่ 22
35	0.80	.33	.43	ข้อที่ 23
36	1.00	.30	-.26	
37	0.80	.16	.15	
38	1.00	.44	.26	
39	1.00	.52	.56	ข้อที่ 24
40	1.00	.27	.20	

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ
ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
หลังเรียน (ต่อ)

ข้อที่	IOC	p	r	แบบทดสอบฉบับ จริง 30 ข้อ
41	1.00	.58	.41	ข้อที่ 25
42	1.00	.55	.39	ข้อที่ 26
43	1.00	.44	.59	ข้อที่ 27
44	1.00	.33	.10	
45	1.00	.47	.36	ข้อที่ 28
46	1.00	.36	.39	ข้อที่ 29
47	1.00	.11	-.02	
48	1.00	.66	-.03	
49	1.00	.22	.20	
50	1.00	.36	.41	ข้อที่ 30

เมื่อคัดเลือกข้อทดสอบไว้จำนวน 30 ข้อ นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชุด
ที่ 2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียน
โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น .84

ตารางที่ 19 แสดงการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะทางสังคม

โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดแนนซ์ (Coefficient of concordance)

นักเรียนคนที่	ผู้ประเมิน/ผู้จัดอันดับ		
	ครู	ตนเอง	เพื่อน
1	11	11	18
2	16	19	9
3	14	17	10
4	1	2	2
5	10	6	19
6	17	15	16
7	18	5	13
8	7	9	14
9	19	13	5
10	9	4	7
11	4	1	12
12	12	12	8
13	3	8	4
14	5	7	5
15	6	14	17
16	8	3	3
17	15	16	11
18	2	10	1
19	13	18	15

นำผลการจัดอันดับที่ได้หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall) ที่เรียกว่าสัมประสิทธิ์คอนคอร์ดแนนซ์ (Coefficient of concordance) ได้ค่าความเชื่อมั่น .61

ภาคผนวก ง

คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 20 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน และหลังเรียน

กลุ่มความสามารถ	คนที่	คะแนนสอบ (30 คะแนน)		คะแนนพัฒนา (+ -)
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	
กลุ่มอ่อน	1	7	15	+8
	2	7	16	+9
	3	10	17	+7
	4	10	16	+6
	5	10	12	+2
	6	13	16	+3
	7	13	18	+5
กลุ่มปานกลาง	8	14	16	+2
	9	14	18	+4
	10	14	15	+1
	11	15	21	+6
	12	16	23	+7
	13	17	23	+6
	14	18	22	+4
กลุ่มเก่ง	15	19	24	+5
	16	19	20	+1
	17	19	22	+3
	18	19	23	+4
	19	23	23	0
	20	23	27	+4

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 12 ธรรมชาติเจ้าเอ๋ย เรื่องชีวิตนกเงือก เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และ
เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูล สารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้า
อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้
ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.1 สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่อง และเร็ว เข้าใจความหมาย
ของคำและข้อความที่อ่าน

2.2 สามารถเข้าใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง หาคำสำคัญ หรือใช้แผนภาพ
ความคิดเป็นเครื่องมือพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน รู้จักใช้คำถาม เกี่ยวกับเนื้อหา
และแสดงความรู้ ความคิด การคาดคะเนเหตุการณ์ เรื่องราว จากเรื่องที่อ่าน และกำหนดแนวทาง
ปฏิบัติ

2.3 ใช้ทักษะการเขียนจดบันทึก ความรู้ ประสบการณ์และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน

2.4 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพ

2.5 สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และ
การทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. สาระสำคัญ

ความเข้าใจในการอ่าน คือความสามารถในการอ่านแล้วเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ
โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับตามตัวอักษร ระดับตีความ และระดับวิจารณ์

4. เนื้อหา

ชีวิตนกเงือก

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เมื่อกำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่าน นักเรียนสามารถบอกรายละเอียด หรือข้อมูลของเรื่อง ที่อ่านตามที่ปรากฏตามตัวอักษรได้อย่างถูกต้อง
2. เมื่อกำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่าน นักเรียนสามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
3. เมื่อกำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่าน นักเรียนสามารถบอกจุดเด่น จุดด้อย ประเมินค่ารายละเอียดข้อความ และบอกประโยชน์ที่ได้จากการอ่านได้อย่างถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีทักษะทางสังคมได้

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเรื่องนกที่นักเรียนรู้จัก พร้อมกับบอกลักษณะที่อยู่ อาหาร ของนกชนิดนั้น โดยครูคอยเขียนชื่อนกที่นักเรียนบอกในกระดานดำ
2. นักเรียนอ่านชื่อนกที่ครูเขียนในกระดานดำพร้อมกัน

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

3. นักเรียนรับเอกสารความรู้เกี่ยวกับชีวิตนกเงือก จากนั้นให้นักเรียนอ่านแบบกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว โดยคำใดที่นักเรียนอ่านไม่ออก หรือ ไม่รู้ความหมายให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ ดังกล่าวไว้
4. นักเรียนออกมาเขียนคำที่นักเรียนอ่านไม่ออก หรือ ไม่รู้ความหมายในกระดานดำ
5. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการอ่าน และความหมายของคำดังกล่าว โดยหากไม่มีนักเรียนคนใดอ่านหรือรู้ความหมายของคำดังกล่าว ให้นักเรียนช่วยกันบอกแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเปิดหาคำอ่าน และ หาความหมายได้ โดยกิจกรรมในครั้งนี้ให้นักเรียนหาจากพจนานุกรม

6. นักเรียนร่วมกันอ่านคำดังกล่าวพร้อมกัน แล้วบอกความหมายของคำดังกล่าว

ขั้นที่ 3 ทำความเข้าใจความรู้ใหม่ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

7. นักเรียนร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการอ่านเรื่องชีวิตนกเงือก โดยพิจารณาจากคำถามท้ายบทเรียน ซึ่งครูกำหนดให้ตามระดับความเข้าใจในการอ่าน ระดับตามตัวอักษร ระดับตีความ และระดับวิจารณ์

8. นักเรียนอ่านเรื่องชีวิตนกเงือกอย่างละเอียด

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม

9. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยยึดหลักให้นักเรียนคละความสามารถจากนั้นให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่ม และเลขานุการ

10. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหลักการในการทำงานกลุ่ม

11. นักเรียนร่วมกันสนทนาในประเด็นตามจุดประสงค์การอ่านที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น โดยเมื่อได้ข้อสรุปของกลุ่มในแต่ละประเด็นให้เลขานุการของกลุ่มบันทึกข้อมูล

12. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลในแต่ละประเด็นหน้าชั้นเรียน

13. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระบบความรู้

14. นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับชีวิตนกเงือกจากการอ่าน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม และจากส่วนที่ครูเพิ่มเติมให้ โดยการจัดทำแผนภาพความคิด

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติหรือการแสดงผลงาน

15. นักเรียนนำเสนอแผนภาพความคิดสรุปเรื่องชีวิตนกเงือก โดยการนำเสนอแผนภาพความคิดของนักเรียนแต่ละคนมาติดที่ป้ายนิเทศ

16. นักเรียนชมป้ายนิเทศแสดงแผนภาพความคิด จากนั้นร่วมกันสนทนาเพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของการสรุปเรื่องชีวิตนกเงือกโดยใช้แผนภาพความคิด

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

18. นักเรียนทำแบบทดสอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านทั้ง 3 ระดับ

7. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

7.1 พจนานุกรม

7.2 บทความเรื่องชีวิตนกเงือก

7.3 ป้ายนิเทศ

7.4 คำถามท้ายบทเรียน

7.5 แบบทดสอบ

8. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1 - 3	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 50 ของความเข้าใจในการอ่านแต่ละระดับ
4	สังเกต	แบบวัดทักษะทางสังคม	อย่างน้อยระดับปานกลาง

9. เกณฑ์การวัดทักษะทางสังคม

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
2.50 – 3.00	มาก
1.50 – 2.49	ปานกลาง
1.00 – 1.49	น้อย

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน เรื่อง ชีวิตนกเงือก

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. รังของนกเงือกมีลักษณะอย่างไร

ก. ทำด้วยหญ้า อยู่บนยอดไม้	ข. ทำด้วยขนนก อยู่บนกิ่งไม้
ค. ทำด้วยฟางข้าว อยู่บนกิ่งไม้	ง. เป็นโพรงตามต้นไม้
2. นกเงือกทั่วโลกมีกี่ชนิด

ก. 45 ชนิด	ข. 55 ชนิด
ค. 65 ชนิด	ด. 75 ชนิด
3. นกเงือกเป็นนกผัวเดียวเมียเดียว หมายความว่าอย่างไร

ก. นกเงือกเป็นนกที่มีคู่ตัวเดิมตลอดชีวิต	ข. นกเงือกเป็นนกที่ผสมพันธุ์ครั้งละ 1 ตัว
ค. นกเงือกเป็นนกที่ออกไข่ครั้งละ 1 ฟอง	ง. นกเงือกตัวผู้ตัวเดียวจะผสมพันธุ์กับตัวเมียหลายตัว
4. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับนกเงือก

ก. นกเงือกเป็นสัตว์กินพืชเท่านั้น	ข. นกเงือกเป็นสัตว์กินเนื้อเท่านั้น
ค. นกเงือกเป็นทั้งสัตว์กินพืช และกินเนื้อ	ง. นกเงือกเป็นสัตว์กินไม่เลือก
5. นกเงือกเป็นนกที่มีผัวเดียว เมียเดียว จะมีผลเสียอย่างไร

ก. เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	ข. อาหารมีไม่เพียงพอ
ค. ลูกนกเจริญเติบโตได้ช้าลง	ง. โพรงไม้มีจำนวนไม่เพียงพอ
6. พฤติกรรมของนกเงือกที่ชอบกินผลไม้ จะมีคุณค่าต่อระบบนิเวศอย่างไร

ก. ช่วยทำให้ฝนตกมากขึ้น	ข. ช่วยทำให้น้ำมีปริมาณมากขึ้น
ค. ช่วยขยายพันธุ์ต้นไม้ให้มากขึ้น	ง. ช่วยทำให้อากาศบริสุทธิ์มากยิ่งขึ้น

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ มีจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยฉบับนี้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง
3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบได้ ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 6

ปูเสฉวน

ปูเสฉวนเป็นปูชนิดหนึ่ง ที่มีรูปร่างแปลกประหลาด และนิสัยของมันก็แปลกมากด้วย ปูเสฉวนมีขาสิบขาเช่นเดียวกับปูม้า และปูทะเล แต่ปูเสฉวนมีตัวเล็กมาก ส่วนท้ายของลำตัวอ่อนนุ่ม มีลักษณะงอ และโค้ง ไม่มีกระดูกแข็งหุ้มดังเช่นปูอื่นทั่วไป ปูเสฉวนจึงต้องหาสิ่งอื่นไว้เป็นที่กำบังป้องกันตัวตลอดเวลา และสิ่งที่ปูเสฉวนใช้คือเปลือกหอยฝาเดียว ที่ตัวหอยตายไปนานแล้ว เปลือกหอยเช่นนี้มีอยู่มากมายตามชายหาด ซึ่งเป็นที่ที่ปูเสฉวนอาศัยอยู่ ปูเสฉวนจะเลือกเปลือกหอยที่เหมาะสมพอดีกับตัว ถอยหลังเข้าไปอยู่ในเปลือกหอย เวลาปูเสฉวนไปที่ใดก็จะแบกเอาเปลือกหอยนั้นไปด้วย

เมื่อปูเสฉวนโตขึ้น ตัวคับเปลือกหอยที่เคยอาศัยอยู่ ปูเสฉวนก็จะละจากเปลือกหอยอันเดิมเปลี่ยนไปใช้เปลือกหอยอันใหม่ที่มีขนาดพอดีกับตัวต่อไป ปูเสฉวนกินอาหารไม่เลือกมันชอบกินสัตว์และพืชที่เน่าเปื่อยตามชายทะเล

1. เมื่อปูเสฉวนมีขนาดตัวโตขึ้นจนคับเปลือกหอย มันทำอย่างไร

- ก. หาเปลือกหอยใหม่ที่สีสดใส
- ข. หาเปลือกหอยใหม่ที่มีขนาดพอดีกับตัว
- ค. หาเปลือกหอยใหม่ที่มีขนาดใหญ่กว่าตัวเอง
- ง. หาเปลือกหอยใหม่ที่มีขนาดใหญ่กว่าเปลือกหอยเดิม

2. อาหารของปูเสฉวนคืออะไร

- ก. กุ้งตัวเล็ก ๆ
- ข. ลูกปลาตัวเล็ก ๆ
- ค. สาหร่ายชายฝั่ง
- ง. สัตว์และพืชที่เน่าเปื่อย

3. ปูเสฉวนมีวิธีการในการเข้าไปอยู่ในเปลือกหอยได้อย่างไร

- ก. เดินไปด้านหน้า
- ข. เดินถอยหลัง
- ค. เดินไปทางด้านซ้าย
- ง. เดินไปทางด้านขวา

4. เหตุผลใดที่ปูเสฉวนต้องแบกเปลือกหอยไว้ตลอดเวลา

- ก. เพื่อความสะดวก
- ข. เพื่อความปลอดภัย
- ค. เพื่อป้องกันแดด ป้องกันฝน
- ง. เพื่อหลอกศัตรูว่าเป็นหอยไม่ใช่ปู

5. เปลือกหอยของปูเสฉวนเปรียบได้กับอวัยวะส่วนใด

ก. ขา

ข. ก้าม

ค. กระดอง

ง. สะดือ

6. จากบทความมีได้ออกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. ลักษณะของปูเสฉวน

ข. การขยายพันธุ์ของปูเสฉวน

ค. ลักษณะอาหารที่ปูเสฉวนกิน

ง. ลักษณะของเปลือกหอยที่ปูเสฉวนเลือก

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ 7 - 12

น้ำตกทีลอซู

น้ำตกทีลอซู ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ทีลอซู เป็นภาษากะเหรี่ยง แปลว่า น้ำตกดำ มีลักษณะเป็นน้ำตกภูเขาหินปูนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนความสูงจากระดับน้ำทะเล 900 เมตร เกิดจากลำห้วยกล้อท้อ ลำน้ำทั้งสายตกลงสู่หน้าผาสูงชัน มีน้ำไหลแรงตลอดปี ความกว้างของตัวน้ำตกประมาณ 500 เมตร ไหลลดหลั่นเป็นชั้น ๆ มีความสูงประมาณ 300 เมตร ล้อมรอบด้วยป่าดงดิบที่สมบูรณ์ เป็นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 6 ของเอเชีย

ทีลอซู ได้รับคำกล่าวขานถึงว่าเป็นน้ำตกที่สวยงามมากและจะมีความสวยงามเป็นพิเศษในช่วงฤดูฝน ระหว่าง 1 มิ.ย. - 31 พ.ย. ปริมาณน้ำฝนที่มากจะเพิ่มปริมาณน้ำในลำธารทำให้สายน้ำตกกว้างใหญ่กว่าฤดูอื่น แต่เป็นช่วงที่ทางรถเข้าน้ำตกปิด เพื่อป้องกันอันตรายแก่ผู้ใช้เส้นทางและถนนสภาพทางไม่ให้เสียหาย นักท่องเที่ยวอาจเสี่ยงใช้เส้นทางนี้ได้ โดยการซื้อทัวร์กับบริษัทนำเที่ยวซึ่งจะเดินทางด้วยเรือยางและเดินป่าอีกราว 12 กม.แต่หากมาท่องเที่ยวช่วงฤดูหนาว - ฤดูร้อนระหว่าง 1 ธ.ค. - 31 พ.ค. ก็สามารถใช้ทางรถยนต์เข้าน้ำตกได้ จึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะได้สะดวกที่สุด ไม่ว่าจะเที่ยวแบบไปกลับหรือพักค้างแรม

7. ทีลอซู มีความหมายว่าอย่างไร

ก. ภูเขาดำ

ข. น้ำตกดำ

ค. ป่าดงดิบ

ง. น้ำตกใหญ่

8. น้ำตกทีลอซูมีความสวยงามมากที่สุดในช่วงฤดูใด

ก. ฤดูหนาว

ข. ฤดูร้อน

ค. ฤดูใบไม้ผลิ

ง. ฤดูฝน

9. น้ำตกทีลอซู มีความสูงประมาณกี่เมตร

ก. 300 เมตร

ข. 500 เมตร

ค. 700 เมตร

ง. 900 เมตร

10. หากต้องการเที่ยวชม น้ำตกทีลอซู ในช่วงที่สวยงามที่สุด โดยได้รับความสะดวกมากที่สุดควรปฏิบัติอย่างไร

ก. จ้างเหมารถตู้

ข. โดยสารรถประจำทาง

ค. ติดต่อบริษัทนำเที่ยว

ง. นำรถยนต์ส่วนตัวไปเอง

11. ผู้อ่านจะได้ทราบข้อมูลอะไรมากที่สุดจากการอ่านบทความดังกล่าว

ก. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ข. วิธีการเดินทางไปชม น้ำตกทีลอซู

ค. ช่วงเวลาที่เหมาะสมเดินทางไปชม น้ำตกทีลอซู

ง. น้ำตกทีลอซูเป็นน้ำตกที่มีความสวยงามที่ควรจะไปชมที่ท่องเที่ยว

12. จากบทความดังกล่าวไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. ความสูงของน้ำตกทีลอซู

ข. ความกว้างของน้ำตกทีลอซู

ค. ชื่อบริษัทที่นำเที่ยวน้ำตกทีลอซู

ง. การเดินทางเข้าน้ำตกทีลอซูในช่วงฤดูฝน

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 13 - 18

กล้วยไม้ป่า

กล้วยไม้ป่าไทย เป็นกล้วยไม้ที่มีลักษณะเฉพาะตัว ทั้งในด้านสี ความมันวาวของกลีบดอก ทรงดอก และที่สำคัญคือ กลิ่นที่มีความหอมละมุน ที่สำคัญมีลักษณะการบานทนมาก บางพันธุ์ดอกบานนานเป็นเดือน เช่น เอื้องผึ้ง บางพันธุ์ออกดอกตลอดทั้งปี เช่น เขากวางอ่อน จึงเป็นที่ต้องการของตลาดในและต่างประเทศ

กล้วยไม้ป่าไทยพบได้ทั่วไปในแหล่งธรรมชาติ จากการสำรวจล่าสุดพบว่ามีถึง 168 สกุล รวม 1,170 ชนิด กระจายอยู่ในป่าเขตร้อนทั่วทุกภาค ก่อให้เกิดความหลากหลายทางพันธุกรรม

อย่างสูง ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยเราจึงกลายเป็นตลาดกล้วยไม้ที่สำคัญของเอเชียและของโลก จนกลายเป็นพืชส่งออกที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ นำเงินตราเข้าประเทศปีละมากกว่า 1,000 ล้านบาท

ปัญหาที่ประสบในปัจจุบันคือ ความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์หลาย ๆ สกุล โดยเฉพาะ ฟ้ามุ่ย อันเนื่องมาจากการลักลอบขโมยกล้วยไม้จากป่าธรรมชาติ แม้จะมีกฎหมายออกมาบังคับใช้ และมีข่าวการจับกุมผู้ลักลอบโจรกรรมกล้วยไม้ออกจากป่าค่อนข้างบ่อยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา

13. กล้วยไม้ป่าของไทยมีลักษณะเด่นอย่างไร

ก. ดอกมีหลายสี	ข. ขยายพันธุ์ง่าย
ค. ดอกมีขนาดใหญ่	ง. กลิ่นหอม และ กลีบมันวาว

14. กล้วยไม้ป่าพบมากในภาคใดของประเทศไทย

ก. ภาคเหนือ	ข. ภาคอีสาน
ค. ภาคใต้	ง. ทุกภาคของประเทศไทย

15. กล้วยไม้ป่าพันธุ์ใดที่สามารถบานออกดอกได้ตลอดปี

ก. ฟ้ามุ่ย	ข. เอื้องผึ้ง
ค. เอื้องหลวง	ง. เขากวางอ่อน

16. สาเหตุใดที่ทำให้กล้วยไม้ป่าของไทยกำลังจะสูญพันธุ์

ก. กฎหมายมีบทลงโทษน้อยเกินไป
ข. คนลักลอบนำกล้วยไม้ออกจากป่าเพื่อนำไปขาย
ค. เจ้าหน้าที่ในการคอยตรวจสอบดูแลมีไม่เพียงพอ
ง. เกิดโรคระบาดอย่างรุนแรง ทำให้กล้วยไม้ป่าตายเป็นจำนวนมาก

17. พืชส่งออกที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยนอกจากกล้วยไม้ป่าแล้วยังมีพืชชนิดใดอีก

ก. ข้าว	ข. ชบา
ค. บานบุรี	ง. หนุ่ยแฝง

18. กล้วยไม้ป่าควรปลูกไว้ที่ใดจึงเหมาะสมที่สุด

ก. ในป่า	ข. สวนหย่อม
ค. เรือนเพาะชำ	ง. สวนพฤกษศาสตร์

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 19 - 25

หมึกทะเล

เชื่อกันว่ามีหอยกลุ่มหนึ่งที่ว่ายน้ำได้ พวกเขาพัฒนารูปร่าง จนแตกต่างจากหอยในความคิดของพวกเรา มีหนวดมีตามีสมองพัฒนาดี หลายชนิดเปลี่ยนไปอยู่ในลำตัว เราเรียกเขาว่า "หมึกทะเล" มิใช่ "ปลาหมึก" เหมือนที่คนส่วนใหญ่ชอบเรียกกัน เพื่อความสะดวกความเข้าใจ เราแบ่งหมึกทะเลออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหมึกยักษ์ กลุ่มหมึกกล้วย หมึกหอม หมึกกระดอง และกลุ่มหอยวงช้าง

หมึกเป็นสัตว์ที่มีสมองพัฒนาสูงสุดในกลุ่มสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง พฤติกรรมหลายอย่างของหมึกทะเลจึงน่าสนใจ สำหรับการผสมพันธุ์หมึกจะมีการจับกันอย่างจริงจัง หมึกกระดองตัวผู้จะว่ายน้ำวนคอยปกป้องตัวเมียที่เล็กกว่า บางครั้งเราอาจพบหมึกตัวผู้กัดตัวเป็นคู่คอยว่ายน้ำเข้าหาหาที่ผสม การสืบพันธุ์หมึกกระดองจะเอาหัวชนกันแล้วให้หนวดรัดก่อนปล่อยถุงสเปิร์มเข้าไป ส่วนหมึกยักษ์จะไม่กอดรัดกันแต่หมึกตัวผู้จะยื่นหนวดไปหาตัวเมีย

ทุกคนรู้ว่าหมึกทะเลใช้น้ำหมึกป้องกันตัว แต่เป็นเฉพาะกรณีฉุกเฉิน หมึกหอมหมึกกล้วยและหมึกกระดองจะว่ายน้ำหนี ขณะที่หมึกยักษ์จะเริ่มจากการหาหนวด ถ้าไม่สำเร็จจะทำการเปลี่ยนสีผิววูบไปมาโดยใช้เวลาแค่เสี้ยววินาที เมื่อเห็นเช่นนี้ศัตรูมักตกใจ แต่ถ้าผู้ล่าใจแข็งหมึกยักษ์ต้องว่ายน้ำหนี ต่อเมื่อหมดหนทางจริง ๆ พวกเขาก็จึงพ่นน้ำหมึกออกมา ปริมาณน้ำหมึกไม่ได้มากจนทำให้ทะเลมืดสนิท แต่น้ำหมึกที่พ่นออกมาเป็นก๊อณลักษณะคล้ายตัวหมึก ศัตรูจะสับสนว่าเป้าหมายคือตัวไหนแน่ น้ำหมึกยังมีสารบางชนิดทำให้เกิดอาการชากว่าจะรู้ตัว หมึกทะเลก็ว่ายน้ำไปไกลแล้ว

19. หมึกทะเลใช้อะไรป้องกันตัว

ก. ปาก

ข. หนวด

ค. น้ำหมึก

ง. กระดอง

20. หมึกทะเลแบ่งเป็นกี่กลุ่ม

ก. 1 กลุ่ม

ข. 2 กลุ่ม

ค. 3 กลุ่ม

ง. 4 กลุ่ม

21. ข้อใดเกี่ยวข้องกับการผสมพันธุ์ของหมึกทะเล

ก. มุดลงรู

ข. พ่นน้ำหมึก

ค. ตัวผู้ว่ายวนปกป้องตัวเมีย

ง. เปลี่ยนสีภายในเสี้ยววินาที

22. หมึกทะเลพ่นหมึกมีจุดประสงค์ใด

ก. เพื่อต้องการเอาชีวิตรอดจากศัตรู

ข. เพื่อต้องการให้ศัตรูถึงแก่ความตาย

ค. เพื่อต้องการนำสัตว์อื่นมาเป็นอาหาร

ง. เพื่อต้องการดึงดูดความสนใจของหมึกทะเลตัวเมีย

23. น้ำหมึกของหมึกทะเลเปรียบได้กับสารชนิดใด

ก. ยาง

ข. น้ำปลา

ค. น้ำชาเขียว

ง. น้ำอัดลม

24. ส่วนใดของหมึกทะเลที่แตกต่างจากหอย และมีส่วนช่วยให้สามารถว่ายน้ำได้

ก. ตา

ข. ครีบ

ค. หนวด

ง. เปลือก

25. บทความเรื่องหมึกทะเลมีประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างไร

ก. ทำให้ทราบศัตรูของหมึกทะเล

ข. ทำให้ทราบอาหารของหมึกทะเล

ค. ทำให้ทราบพัฒนาการของหมึกทะเล

ง. ทำให้ทราบพัฒนาการ การผสมพันธุ์ และการเอาตัวรอดของหมึกทะเล

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 26 - 30

การเริ่มต้นดูนก

การดูนก คือ จุดเริ่มต้นสำหรับการเรียนรู้ธรรมชาติ นักดูนกจึง ควรเตรียมความพร้อมทั้ง ในการตระหนักถึง ความเป็นผู้ไปเยือนที่ ต้องเคารพในสิทธิ์ของสัตว์ป่า ซึ่งเปรียบเหมือนเจ้าของ บ้าน และ การเตรียมความพร้อมของ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เราเรียนรู้เรื่องราวจากธรรมชาติได้ มากที่สุด

มีข้อแนะนำจากนักดูนกกรุ่นเก่า ๆ เพื่อว่าจะเป็นประโยชน์ในการเริ่มต้นดูนก

ขั้นแรกทำความรู้จักนกในถิ่นที่อยู่ ของเราก่อน โดยการจำนกที่พบเห็นบ่อย ๆ บริเวณบ้าน เพื่อสร้างความชำนาญในการพิจารณาลักษณะและสีขน กิริยาอาการต่าง ๆ ของนก ซึ่งจะทำให้คุณเข้าใจถึงพฤติกรรมและชีวิตนกได้ดีขึ้น ขั้นต่อมาการเตรียมอุปกรณ์ สำหรับดูนก นั่นก็คือ กล้องส่องทางไกล คู่มือดูนก และ สมุดบันทึก การจดบันทึกจะทำให้เราเก็บรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับนกไว้ได้ อาจจะวาดภาพประกอบ รวมทั้งระบุสภาพแวดล้อมที่พบเห็นนกในขณะนั้น สถานที่ และวันเวลา

ในการจำแนกชนิดของนกนั้น มีสิ่งที่ต้องพิจารณา ได้แก่ รูปร่างซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้เราจัดนกที่เห็นอยู่ในกลุ่มหรือวงศ์ที่ถูกต้อง ขนาด เปรียบเทียบขนาดนกที่พบกับนกที่เรารู้จักดีแล้ว จุดเด่น นกหลายชนิดมีจุดเด่นเฉพาะตัวที่หัว หาง หรือปีก ซึ่งจะมีประโยชน์ในการจำแนกชนิดของนกได้ อย่างดี การเคลื่อนไหว ดูว่านกที่พบนั้นเดิน วิ่ง กระโดด หรือบินอย่างไร การกินอาหาร การกินอาหารของนกแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน เช่น นกกระยางหัวขวานจะหากินตามพื้นดิน นกพระดกจะหากินบนต้นไม้ นกจาบคา จับแมลงกินในอากาศ

นอกจากนี้แล้วถิ่นที่อยู่ นับว่าสำคัญมากสำหรับนักดูนก เพราะนกบางชนิดอยู่ได้ในสภาพที่อยู่หลาย ๆ แบบ บางชนิดมีถิ่น ที่อยู่โดยเฉพาะ เช่น ที่ราบป่าต่ำ บนเขาสูง ป่าชายทะเล เมื่อทราบว่าการดูนกโดยชอบถิ่นที่อยู่แบบใดแล้ว ก็จะเป็นการง่ายในการหาดูนกที่ต้องการ เวลาในการดูนก มีนกหลายชนิดย้ายถิ่นเข้ามาในบ้านเราช่วงปลายฝนต้นหนาว หน้าหนาวจึงเป็นช่วงเหมาะ ที่จะดูนกย้ายถิ่น และประการสุดท้ายคือเสียง เป็นวิธีการที่จะบอกได้ว่า นกชนิดใดอยู่ที่ไหน ถ้าเราจดจำเสียงนกได้ ก็อาจจะระบุชนิดของนกได้เลย นอกจากนี้เสียงยังมีประโยชน์ในการจำแนกชนิดของนกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้

26. ขั้นแรกของการดูนกควรเริ่มต้นจากข้อใด

- ก. จัดเตรียมหนังสือคู่มือดูนก
- ข. จดจำลักษณะของนกให้มากที่สุด
- ค. ทำความรู้จักกับนกที่อยู่รอบ ๆ ก่อน
- ง. จดบันทึกลักษณะเด่นของนกแต่ละชนิด

27. ข้อใดไม่ใช่อุปกรณ์การดูนก

ก. รองเท้า	ข. คู่มือดูนก
ค. สมุดบันทึก	ง. กล้องส่องทางไกล

28. นักจวบคามีวิธีการกินอาหารอย่างไร

ก. หากินตามต้นไม้

ข. หากินตามพื้นดิน

ค. จับแมลงกินกลางอากาศ

ง. หากินปลาตัวเล็ก ๆ บริเวณน้ำตื้น

29. นักดูนกที่ดีต้องมีลักษณะสำคัญอย่างไร

ก. สุขุม รอบคอบ

ข. เป็นคนช่างสังเกต

ค. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ง. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สึก

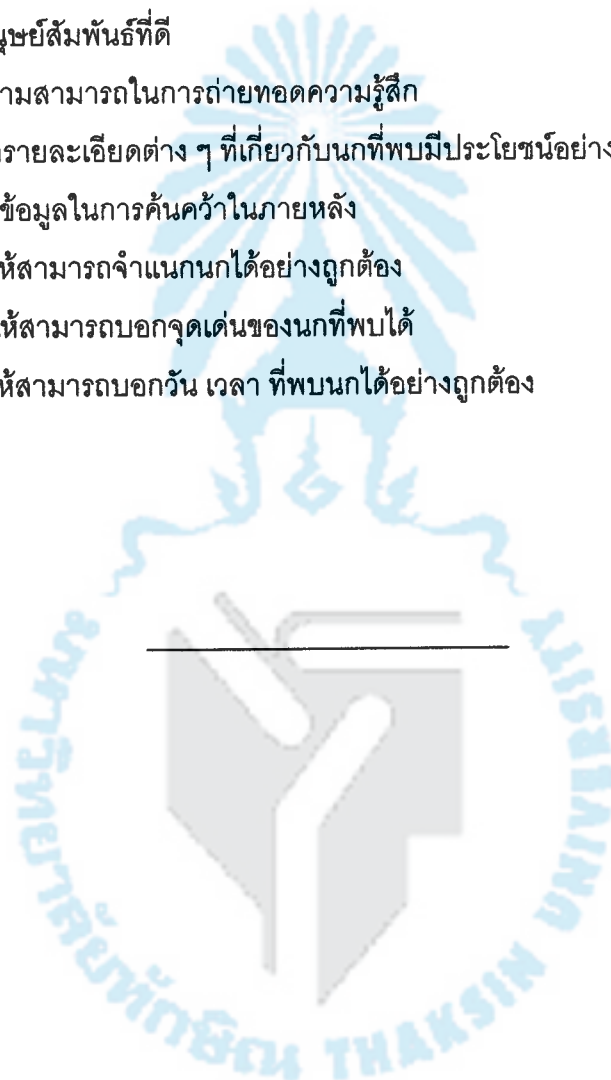
30. การจดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนกที่พบมีประโยชน์อย่างไร

ก. เป็นข้อมูลในการค้นคว้าในภายหลัง

ข. ทำให้สามารถจำแนกนกได้อย่างถูกต้อง

ค. ทำให้สามารถบอกจุดเด่นของนกที่พบได้

ง. ทำให้สามารถบอกวัน เวลา ที่พบนกได้อย่างถูกต้อง

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยฉบับนี้ มีจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง
3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบได้ ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 6

ล่องแก่ง

เมืองไทย มีพื้นที่ของป่าเขตร้อนที่เต็มไปด้วยความหลากหลายของพืชพรรณไม้ นก และ สัตว์ป่า ยิ่งไปกว่านั้น ผืนป่า ใหญ่คือ ต้นกำเนิดของสายน้ำ อันกลายมาเป็นเส้นทางธรรมชาติที่จะ นำเราไปพบกับน้ำตกใหญ่กลางป่าลึก ขุนเขาสูงและ ป่าดิบสมบูรณ์ โดยการล่องแก่ง ซึ่งเริ่มต้นกัน ด้วยตำนานของการใช้ไม้ไผ่มาทำเป็นแพล่องลำน้ำ เป็นการผสมผสานกันระหว่างมนุษย์กับ ธรรมชาติที่ลงตัวที่สุด สำหรับเมืองไทยที่สมบูรณ์ด้วยป่าไม้ แต่เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากไม้ ไผ่ มากจนเกินความสมดุล โดยเฉพาะการทอที่เย็บที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นนี้ เป็นเหตุให้ป่าไผ่ ลดหายไปอย่างน่าวิตก จึงมีการนำเรือยางเข้ามาใช้ทดแทน เป็นวิถีทางท่องเที่ยวใหม่ที่หยุดการ ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถนำทางเข้า ถึงธรรมชาติได้อย่างใกล้ชิดและปลอดภัยบน เส้นทางล่องแก่งตั้งแต่เหนือจรดใต้ของประเทศ

สายน้ำคือเส้นชีวิตของคนไทยที่ไหลหล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรมทั้งประเทศ และที่มาของ สายน้ำนั้น มักจะมาจากป่าดงดิบอันชุ่มชื้น และไหลลงมาจากภูเขาสูงอันก่อให้เกิดธารน้ำที่ไหล แรงและกัดเซาะหุบเขาให้แคบและลึก ไม่มีที่ราบริมฝั่งน้ำให้เห็นมากนัก ลักษณะหุบเขาในพื้นที่ต้น น้ำจะเป็นรูปตัววี มักจะพบเกาะแก่งขวางอยู่ตามลำน้ำ และสายน้ำตก สองฝั่งของธารน้ำมักเป็น หินล้วน ๆ ร่องน้ำแคบและตื้น ระดับน้ำเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และท้องน้ำมีแต่หินและกรวด เนื่องจากตะกอนละเอียด เช่น ดินและทรายถูกน้ำพัดพาไปหมด

1. การล่องแก่งในระยะแรกของไทยใช้พาหนะทำจากอะไร

ก. ไม้ไผ่

ข. พลาสติก

ค. ยางพารา

ง. ต้นไม้ขุดเจาะ

2. ลักษณะหุบเขาในบริเวณต้นน้ำมีลักษณะอย่างไร

ก. รูปตัวยู

ข. รูปตัวโอ

ค. รูปโค้ง

ง. รูปตัววี

3. การล่องแก่งมีในภาคใดของประเทศไทย

ก. ภาคเหนือ

ข. ภาคใต้

ค. ภาคกลาง

ง. ทุกภาค

4. "สายน้ำคือเส้นชีวิตของคนไทย" หมายความว่าอย่างไร
- น้ำมีความผูกพันกับคนไทย
 - น้ำมีความสำคัญกับคนไทย
 - น้ำเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ของคนไทย
 - น้ำเป็นปัจจัยในการกำหนดที่อยู่อาศัยของคนไทย
5. สิ่งใดที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดกิจกรรมการล่องแก่ง
- หิน
 - หุบเขา
 - ป่าไม้
 - สายน้ำตก
6. การล่องแก่งโดยใช้แพไม้ไผ่มีผลเสียอย่างไร
- แพแตกง่าย อาจทำให้เกิดอันตรายได้
 - ต้องใช้แรงงานจำนวนมากในการต่อแพไม้ไผ่
 - แพมีน้ำหนักมาก ทำให้เดินทางถึงที่หมายช้าลง
 - ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ขาดความสมดุล

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ 7 - 13

น้ำตกเหวนรก

น้ำตกเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า ตาน้ำเล็ก ๆ ที่ซึมขึ้นมาจากพื้นดิน ค่อย ๆ ไหลรวมกันเป็นธารน้ำ ผ่านพื้นที่ต่างระดับ ผ่อกว้างเป็น ม่านน้ำสีขาว ตกลงสู่แอ่งน้ำเบื้องล่าง เป็นธารน้ำใสที่ให้ ความชุ่มชื้นแก่สิ่งมีชีวิตในป่า และรวมตัวกันเป็นสายน้ำ ไหลมาหล่อเลี้ยงผู้คนให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ หากน้ำตกเหือดแห้งไป เพราะสาเหตุที่ป่าไม้ถูกทำลาย ไม่มีต้นไม้ที่ ช่วยดูดซับน้ำ พื้นดินแห้งแล้ง ตาน้ำที่เคยไหลรินอยู่ ตลอดมาก็จะพลอยแห้งหายไปด้วย

น้ำตกเหวนรก ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ทางด้านอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่สุดของภาคกลางเลยทีเดียว ด้วยสภาพผืนป่าดงดิบที่อุดมสมบูรณ์ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของคลองสมอปูนและสายธารเล็ก ๆ อีกหลายสาย ไหลมารวมเป็นธารน้ำตกเหวนรก ซึ่งไหลตกลงจากผาสูงถึงชันราว 90 องศา เป็น 3 ชั้นใหญ่ ๆ ด้วยกัน โดยชั้นแรกมีความสูงราว 60 เมตร และไหลลงไปสู่ผาน้ำตกชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 มีความสูงรวมกันกว่า 100 เมตร ตกลงสู่หุบธารที่ขนาบด้วยผาสูงชันรูปตัววี ความสูงชัน ของผาน้ำตกกับปริมาณของน้ำมากมายมหาศาล ทำให้สายน้ำไหลตกลงกระทบแผ่นผาเบื้องล่าง เกิด

เสียงดังสนั่น ก้องไปทั่วหุบเขา และเกิดละอองไอลอยคลุมไปทั่วบริเวณนั้น ดุสิตกลับมาเกรงขาม จนผู้คนขนานนามว่า "น้ำตกเหวนรก"

7. น้ำตก สามารถบอกถึงความสมบูรณ์ของสิ่งใด

ก. สัตว์ป่า	ข. แร่ธาตุ
ค. ภูเขาสูง	ง. ป่าไม้

8. น้ำตกเหวนรก ตั้งอยู่ในจังหวัดใด

ก. ตาก	ข. ราชบุรี
ค. กาญจนบุรี	ง. นครนายก

9. น้ำตกเหวนรกมีทั้งหมดกี่ชั้น

ก. 2 ชั้น	ข. 3 ชั้น
ค. 4 ชั้น	ง. 5 ชั้น

10. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นแหล่งกำเนิดของสายน้ำสายใด

ก. แม่น้ำปิง	ข. คลองสมอปูน
ค. คลองเหวนรก	ง. คลองเขาใหญ่

11. เหตุใดจึงได้เรียกว่าน้ำตกเหวนรก

ก. เพราะอยู่ในบริเวณป่าลึก
ข. เพราะมีเสียงน้ำตกดังก้องไปทั่ว
ค. เพราะน้ำตกอยู่บริเวณที่มีเหวลึก
ง. เพราะเสียงก้องของน้ำตก และมีละอองน้ำปกคลุมทั่วบริเวณ

12. ปริมาณของน้ำในแอ่งน้ำในที่ราบจะมีปริมาณเท่าใดขึ้นอยู่กับอะไร

ก. ปริมาณต้นไม้ที่เป็นป่าต้นน้ำ
ข. ปริมาณของสายน้ำที่ไหลลงสู่ที่ราบ
ค. จำนวนเขื่อนที่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้
ง. ปริมาณของน้ำตกที่อยู่สูงกว่าที่ราบนั้น

13. น้ำตกที่มีความสูงชัน 90 องศา จะมีผลเสียอย่างไร

ก. ทำให้น้ำมีปริมาณน้อยลง	ข. ทำให้น้ำไหลเชี่ยว กัดเซาะตลิ่ง
ค. ทำให้ความสวยงามลดน้อยลง	ง. อาจทำให้เกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 14 - 19

ลิงลม(นางอาย)

ลิงลม เป็นสัตว์ที่มีรูปร่างเล็กขนนุ่มสั้นหนาเป็นปุย มีเส้นสีน้ำตาลเข้มจากหัวไปตลอดแนวสันหลัง หน้าสั้น ตาโตกลม ใบหูเล็กจมอยู่ในขน ไม่มีหาง ไม่มีนิ้วหัวแม่มือ นิ้วเท้าอันที่สองมีเล็บเป็นตะขอโค้ง ทั้งนี้เพื่อจับกิ่งไม้ได้แน่นในขณะที่มันลุกขึ้นยืนเพื่อจับแมลงกินเป็นอาหาร เป็นสัตว์ที่เคลื่อนไหวช้า แต่แว้งกัดได้รวดเร็ว

ลิงลมจะพบในไทย อินโดจีน มาเลเซีย สุมาตรา ชวา บอร์เนียว และมินดาเนา อาหารที่ลิงลมชอบกินได้แก่ แมลง สัตว์เล็ก ๆ ไชนก และผลไม้

พฤติกรรมของลิงลมจะชอบหากินบนต้นไม้เฉพาะในเวลากลางคืน และออกหากินตัวเดียว เว้นแต่ตัวที่มีลูกอ่อนจะเอาลูกเกาะติดอกไปด้วย กลางวันจะซ่อนหน้าเพื่อหลบแสงสว่าง โดยใช้ใบไม้บังหรืออยู่ในโพรงไม้

การผสมพันธุ์ของลิงลมจะผสมพันธุ์ได้เมื่อมีอายุ 2 ปี เป็นสัตว์นาน 5-6 เดือน และมีทุกระยะ 37-45 วัน ตั้งท้องประมาณ 193 วัน ออกลูกปีละ 2 ครั้ง ปกติออกลูกครั้งละ 1 ตัว ลูกอ่อนจะอยู่กับแม่จนตัวเกือบเท่าแม่จึงจะแยกออกไปหากินเอง ซึ่งกินเวลานานราว 6-9 เดือน และมีอายุยืนประมาณ 10 ปี

ปัจจุบันนี้ลิงลมเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พุทธศักราช 2535

14. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของลิงลม

ก. ไม่มีหาง	ข. ไม่มีขน
ค. ตาโตกลม	ง. ไม่มีนิ้วหัวแม่มือ

15. ลิงลมจะออกหากินในเวลาใด

ก. ตอนเช้า	ข. ตอนกลางวัน
ค. ตอนเย็น	ง. ตอนกลางคืน

16. ลิงลมจะผสมพันธุ์ได้เมื่อมีอายุกี่ปี

ก. 2 ปี	ข. 3 ปี
ค. 4 ปี	ง. 5 ปี

17. เพราะสาเหตุใดลิงลมจึงได้ชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “นางอาย”

- ก. เพราะลิงลมมีนิสัยขี้อาย
- ข. เพราะลิงลมออกหากินเฉพาะเวลากลางคืน
- ค. เพราะตอนกลางวันลิงลมจะซ่อนหน้าหลบแสงแดด
- ง. เพราะลิงลมถูกพบครั้งแรกโดยบุคคลที่มีชื่อว่านางอาย

18. ลิงลมจะออกลูกปีละกี่ตัว

- ก. 1 ตัว
- ข. 2 ตัว
- ค. 3 ตัว
- ง. 4 ตัว

19. ปัจจุบันลิงลมเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองจะมีผลดีกับลิงลมอย่างไร

- ก. ทำให้มีอาหารกินตลอดชีวิต
- ข. ทำให้มีที่อยู่อาศัยที่สุขสบาย
- ค. ทำให้ชีวิตมีความปลอดภัยจากล่าของมนุษย์
- ง. ทำให้ชีวิตมีความปลอดภัยจากสัตว์ล่าเนื้อชนิดอื่น ๆ

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 20 - 24

ไฟฟ้า

“ไฟฟ้า” คือไฟที่เกิดขึ้นจากสาเหตุอันใดก็ตามแล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม ทั้งนี้ไม่ว่าไฟนั้นจะลุกลามเข้าป่าธรรมชาติหรือสวนป่า

องค์ประกอบของไฟ ประกอบด้วย 3 ประการมารวมตัวกันในสัดส่วนที่เหมาะสมและเกิดการสันดาปให้เกิดไฟขึ้น คือ เชื้อเพลิง ได้แก่ อินทรีย์สารทุกชนิดที่ติดไฟได้ เช่น ต้นไม้ ไม้พุ่ม กิ่งไม้ ก้านไม้ ดอกไม้ กอไม้ รวมไปถึงดินอินทรีย์ และชั้นถ่านหินที่อยู่ใต้ผิวดิน ความร้อน ซึ่งจะมาจาก 2 แหล่ง คือแหล่งความร้อนตามธรรมชาติ เช่น ไฟผ่า การเสียดสีของกิ่งไม้และแหล่งความร้อนจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การจุดไฟในป่าด้วยสาเหตุต่างๆ และ ออกซิเจน เป็นก๊าซที่มีโดยทั่วไปในป่า ซึ่งจะมีการแปรผันตามทิศทางของลม

สาเหตุของการเกิดไฟฟ้า โดยปกติในป่ามีทั้งเชื้อเพลิงเช่น กิ่งไม้ใบไม้แห้งต่าง ๆ และ ออกซิเจนหรืออากาศอยู่แล้ว หากมีความร้อนขึ้นย่อมทำให้เกิดไฟฟ้าขึ้น ฉะนั้น“ความร้อน”จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดไฟฟ้าขึ้น ต้นเหตุที่ทำให้เกิดความร้อนขึ้นจนกระทั่งกลายเป็นไฟฟ้าอาจเกิดจาก

ธรรมชาติเอง เช่น ต้นไม้เสียดสีกัน ฟาผ่าเป็นต้น หรือจากคนที่จุดไฟขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ต่างๆ ในประเทศไทยไม่พบไฟฟ้าที่เกิดโดยความร้อนตามธรรมชาติ ส่วนใหญ่เกิดจากฝีมือของคนทั้งสิ้น มนุษย์จึงเป็นต้นเหตุของไฟฟ้า ที่สำคัญยิ่ง

20. องค์ประกอบของไฟฟ้าประกอบด้วย 3 ประการ ยกเว้นข้อใด

ก. เชื้อเพลิง	ข. ความร้อน
ค. ออกซิเจน	ง. กระแสลม

21. การเกิดไฟฟ้าในประเทศส่วนใหญ่มาจากสาเหตุใด

ก. ฟาผ่า	ข. มนุษย์
ค. ต้นไม้เสียดสี	ง. อากาศร้อนจัด

22. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเกิดไฟฟ้าจากเหตุธรรมชาติ

ก. การจุดไฟล่าสัตว์	ข. การจุดไฟของชาวไร่
ค. การเสียดสีของต้นไม้	ง. การทิ้งก้นบุหรี่ของนักท่องเที่ยว

23. การป้องกันการเกิดไฟฟ้าในประเทศไทยวิธีใดน่าจะได้ผลดีที่สุด

ก. ทำแนวกันไฟ
ข. เตรียมเจ้าหน้าที่ดับไฟฟ้าให้เพียงพอ
ค. ออกกฎหมายให้มีบทลงโทษมากยิ่งขึ้น
ง. ให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับป่า เรื่องไฟฟ้า

24. ไฟป่าจะมีผลกระทบต่อต้นไม้อย่างไร

ก. ทำให้ต้นจำนวนมากต้องตาย
ข. ทำให้น้ำใต้ดินมีปริมาณน้อยลง
ค. ทำให้ต้นไม้หยุดการเจริญเติบโต
ง. ทำให้ธาตุอาหารของต้นไม้ขาดความสมดุล

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 25 - 30

ผีเสื้อ

ผีเสื้อ คือ สัตว์ปีกอีกชนิดหนึ่งที่มีสีสันสวยงาม แต่มีอายุไม่ยืนยาว ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์จะมีผีเสื้ออยู่มาก ดังนั้นผีเสื้อก็เป็นเครื่องบ่งชี้ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ เราควรรักษาผีเสื้อให้อยู่คู่กับป่าตลอดไป

ผีเสื้อก็เหมือนกับแมลงทั่วไป คือเป็นสัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลัง มีขาเป็นปล้องจำนวน 6 ขา มีกระดูกสันหลังอยู่นอกลำตัว ห่อหุ้มอวัยวะต่าง ๆ ไว้ ร่างกายประกอบด้วย 3 ส่วนด้วยกัน คือ หัวอก และท้อง ซึ่งแต่ละส่วนเป็นที่ตั้งของอวัยวะสำคัญ

ปากของผีเสื้อที่เป็นหลอด อาหารของผีเสื้อจึงเป็นของเหลวที่มีน้ำตาล หรือโปรตีน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นน้ำหวานจากดอกไม้ น้ำเลี้ยงพืชที่ไหลเยิ้มตามลำต้น ผลไม้เน่า มูลนก หรือซากสัตว์ ผีเสื้อจะเกาะกันเป็นกลุ่มที่พื้นทรายเปียก หรือดินที่มีเกลือแร่ โดยเกลือแร่จะเป็นตัวรักษาอุณหภูมิของร่างกายให้อบอุ่น ผีเสื้อส่วนใหญ่ที่พบตามดอกไม้ หรือโปงเกลือแร่มักเป็นผีเสื้อเพศผู้เกือบทั้งหมด

การวางไข่ ผีเสื้อที่ได้รับการผสมพันธุ์แล้วจะบินไปหาที่สำหรับวางไข่ ซึ่งก็คือใบไม้ที่เคยเป็นอาหารของมันในระยะตัวอ่อน และจะเป็นอาหารของตัวหนอนเมื่อฟักจากไข่นั้นเอง ปัญหาว่าผีเสื้อทราบได้อย่างไรว่าใบไม้ที่จะวางไข่คือพืชอาหารของตัวหนอนที่เป็นลูกของมัน ซึ่งผีเสื้อมีวิธีการต่างๆ คือ การใช้ขาน้ำหรือหนวดที่มีประสาทความรู้สึกแตะทดสอบหรือบางชนิดใช้ส่วนปลายท้องเพื่อตรวจสอบก่อนวางไข่ แต่ก็มีบางชนิดใช้วิธีปล่อยไข่ลงสู่ดิน

25. ปากของผีเสื้อมีลักษณะอย่างไร

ก. วงรี

ข. เรียวยาว

ค. หลอด

ง. สี่เหลี่ยม

26. ผีเสื้อส่วนใหญ่วางไข่ที่ใด

ก. ในน้ำ

ข. ใบไม้

ค. ผลไม้

ง. ลำต้นของต้นไม้

27. ผีเสื้อต้องกินเกลือแร่ด้วยเหตุผลใด

- ก. ช่วยรักษาสสมดุลของร่างกาย
- ข. เพื่อให้ได้รับอาหารครบ 5 หมู่
- ค. รักษาอุณหภูมิของร่างกายให้อบอุ่น
- ง. เพื่อช่วยระบบขับถ่ายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

28. เพราะเหตุใดผีเสื้อจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ความอุดมสมบูรณ์ของป่า

- ก. เพราะผีเสื้อมีส่วนช่วยในการขยายพันธุ์ต้นไม้
- ข. เพราะผีเสื้อชอบอาศัยบริเวณที่มีโปงเกลือธรรมชาติ
- ค. เพราะผีเสื้อจะอาศัยอยู่ในบริเวณป่าที่อุดมสมบูรณ์
- ง. เพราะผีเสื้อชอบอาศัยอยู่บริเวณที่มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์

29. ข้อใดเป็นสัตว์จำพวกเดียวกับผีเสื้อ

- ก. งู
- ข. ปลา
- ค. นก
- ง. แมลงปอ

30. การดูต้นเหวี่ยงจากดอกไม้ของผีเสื้อจะมีผลดีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร

- ก. ทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม
- ข. ช่วยรักษาสภาวะสมดุลของธรรมชาติ
- ค. ช่วยเพิ่มอากาศบริสุทธิ์ให้แก่สิ่งแวดล้อม
- ง. ช่วยผสมเกสรดอกไม้ ทำให้ต้นไม้มีจำนวนมากขึ้น

แบบวัดทักษะทางสังคม

คำชี้แจง

1. แบบวัดทักษะทางสังคมมีจำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ทักษะการทำงานกลุ่ม จำนวน 5 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ทักษะการแสวงหาความรู้ จำนวน 5 ข้อ
 - ตอนที่ 3 ทักษะการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ
 - ตอนที่ 4 ทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 5 ข้อ
2. แบบวัดทักษะทางสังคมฉบับนี้ใช้ร่วมกับการสังเกต ซึ่งผู้ประเมินมี 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้วิจัย ผู้เรียนประเมินตนเอง และเพื่อนประเมิน
3. เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จในแต่ละครั้ง ให้ผู้ประเมินแต่ละกลุ่มดำเนินการประเมิน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 1 2 หรือ 3 โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดให้
4. เกณฑ์ที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรม
 - 1 หมายถึง นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรม
 - 2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ชัดเจน
 - 3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมชัดเจน

แบบวัดทักษะทางสังคม

ชื่อ.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลักษณะของพฤติกรรม	ผลการสังเกต		
	ไม่แสดง (1)	ไม่ชัดเจน (2)	ชัดเจน (3)
ตอนที่ 1 ทักษะการทำงานกลุ่ม			
1. วางแผนการปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่มก่อนการลงมือปฏิบัติ			
2. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของกลุ่ม			
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติ ส่วนรวม			
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามในการทำกิจกรรมได้อย่าง เหมาะสม			
5. รู้จักประสานความคิด ประนีประนอมเมื่อเกิด ความขัดแย้ง			
ตอนที่ 2 ทักษะการแสวงหาความรู้			
6. ช่างสังเกตสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว			
7. สรุปเรื่องจากการฟัง หรือ การอ่านได้ตรงประเด็น			
8. พูดอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับการอ่าน			
9. ปฏิบัติกิจกรรมการอ่านด้วยความตั้งใจ			
10. มีความสามารถในการค้นหาข้อมูลจากแหล่ง เรียนรู้			
ตอนที่ 3 ทักษะการสื่อสาร			
11. ใช้ภาษาพูดได้อย่างเหมาะสม			
12. ใช้ภาษาเขียนได้อย่างเหมาะสม			
13. เขียนสรุปประเด็นจากการอ่านได้อย่างครบถ้วน			
14. ปฏิบัติตามกติกา ข้อตกลง			
15. มีสมาธิในการรับและส่งสาร			

ลักษณะของพฤติกรรม	ผลการสังเกต		
	ไม่แสดง (1)	ไม่ชัดเจน (2)	ชัดเจน (3)
ตอนที่ 4 ทักษะการแก้ปัญหา			
16. แสดงความคิดเห็นโดยมีเหตุผลประกอบ			
17. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้			
18. ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ			
19. ใช้เหตุผลประกอบในการตัดสินใจ			
20. สามารถวิเคราะห์สาเหตุของสภาวะ หรือ เหตุการณ์ที่กำหนด			

ผู้ประเมิน.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายวินิตย์ ไชยทองรักษ์
วัน เดือน ปี เกิด	31 สิงหาคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	20 หมู่ 8 ต.ตำนาน อ.เมือง จ.พัทลุง 93000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านท่าแค วันครู 2500
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2527	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
พ.ศ.2530	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวชิรธรรมสถิต อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
พ.ศ.2534	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีพัทลุง
พ.ศ.2538	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ประถมศึกษา) เกียรตินิยมอันดับ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ.2551	การศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยทักษิณ